

Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης

**ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

**Ακαδημαϊκό έτος 2010-2011
Τόπος : Αθήνα
Ημερομηνία 30-11-2011**

Πίνακας περιεχομένων

1.	Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης.....
2.	Παρουσίαση του Τμήματος.....
3.	Προγράμματα Σπουδών.....
3.1	Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών.....
3.2	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.....
3.3	Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών.....
4.	Διδακτικό έργο.....
5.	Ερευνητικό έργο.....
6.	Σχέσεις με κοινωνικούς και πολιτιστικούς/παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς
7.	Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης.....
8.	Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές.....
9.	Συμπεράσματα.....
10.	Σχέδια βελτίωσης.....
11.	Πίνακες.....
12.	Παραρτήματα.....
A.	Κατάλογος επιστημονικών δημοσιεύσεων του διδακτικού προσωπικού κατά την τελευταία 5ετία.....
B.
Γ.
Δ. (κατά την κρίση του Τμήματος)

Εισαγωγή

1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης

Η Ενότητα αυτή περιλαμβάνει μια σύντομη περιγραφή, ανάλυση και κριτική αξιολόγηση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης που εφαρμόστηκε στο Τμήμα, καθώς και ενδεχόμενες προτάσεις για τη βελτίωσή της.

1.1. Περιγραφή και ανάλυση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης στο Τμήμα.

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος ξεκίνησε ουσιαστικά πριν από την ψήφιση του Ν. 3374/2005, με αφετηρία τη συμπλήρωση είκοσι χρόνων λειτουργίας του Τμήματος και με σκοπό την υιοθέτηση των θεσμικών αναδιαρθρώσεων που υπαγορεύουν οι νέες συνθήκες που διαμορφώνονται στην εκπαίδευση και στο ευρύτερο κοινωνικό-οικονομικό και πολιτισμικό περιβάλλον. Στο πλαίσιο της Αναμόρφωσης του Προγράμματος Σπουδών του ΠΤΔΕ, όλα τα μέλη ΔΕΠ συμμετείχαν σε Ομάδες Εργασίας, οι οποίες εξέτασαν όχι μόνο τα γνωστικά αντικείμενα αλλά και την ίδια τη φυσιογνωμία του Τμήματος καθώς και πολλές άλλες πτυχές της λειτουργίας του. Η λειτουργία των Επιτροπών και ο εσωτερικός διάλογος συνεχίστηκε και κατά τα επόμενα έτη, για να πάρει την απαιτούμενη από το νόμο θεσμική μορφή με τον ορισμό της ΟΜΕΑ το Χειμερινό Εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2008 – 2009 και να συνεχιστεί το επόμενο (Εαρινό) Εξάμηνο, οπότε ολοκληρώθηκαν τα περισσότερα τμήματά της.

Παρά ταύτα, ορισμένα τμήματα της αξιολόγησης, όπως για παράδειγμα η αξιολόγηση του διδακτικού έργου από την πλευρά των φοιτητών, δεν ολοκληρώθηκαν τότε λόγω «εγγενών δυσκολιών». Έκτοτε και μετά τον ορισμό της ΟΜΕΑ και των συντονιστών-μελών ΔΕΠ για τη συλλογή στοιχείων κατά Τομέα, η αξιολόγηση προχώρησε κανονικά. Σε αυτό συνέβαλε και η προθυμία με την οποία οι φοιτητές πήραν μέρος στο εγχείρημα της αξιολόγησης του διδακτικού έργου.

- Ποιά ήταν η σύνθεση της ΟΜΕΑ;

Στην Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ) του Παιδαγωγικού Τμήματος

Δημοτικής Εκπαίδευσης, ορίστηκαν με την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της 9/4/2009 του Τμήματος οι:

1. Δημήτριος Ματθαίου, Καθηγητής
2. Άντα Κατσίκη Γκίβαλου, Καθηγήτρια
3. Κωνσταντίνος Σκορδούλης, Καθηγητής

Επίσης ορίστηκαν ως αναπληρωματικά μέλη οι:

1. Ηλίας Μασσαγγούρας, Καθηγητής
2. Γεώργιος Καλκάνης, Καθηγητής

- Με ποιούς και πώς συνεργάστηκε η ΟΜΕΑ για τη διαμόρφωση της έκθεσης;

Για τη διαμόρφωση της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης, η ΟΜΕΑ συνεργάστηκε με (α) τη Διοίκηση του Τμήματος, (β) τους Διευθυντές και τις Γραμματείες των Τομέων, (γ) τους Διευθυντές των Εργαστηρίων, (δ) τη Γραμματεία του Τμήματος, (ε) τα μέλη των προαναφερθεισών Επιτροπών του Τμήματος (Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών) και (στ) τους υπευθύνους πρακτικών και εργαστηριακών ασκήσεων, για τη συλλογή των στατιστικών δεδομένων που ήταν απαραίτητα για την συμπλήρωση των σχετικών πινάκων της Έκθεσης αλλά και για την καταγραφή των απόψεων και των προτάσεων τους σχετικά με τη σημερινή δομή και λειτουργία, καθώς και για τη μελλοντική ανάπτυξη του Τμήματος. Συνεκτιμήθηκαν επίσης τα πρακτικά των εκτεταμένων συζητήσεων που προηγήθηκαν του ορισμού της ΟΜΕΑ, αλλά και συνεχίστηκαν και μετά τον ορισμό της.

Συνεργάστηκε τέλος με τα μέλη ΔΕΠ-συντονιστές των πέντε Τομέων του Τμήματος, οι οποίοι ήρθαν σε επαφή με κάθε μέλος ΔΕΠ ξεχωριστά, προκειμένου να απογράψουν τα στοιχεία που αφορούσαν το επιστημονικό και το διδακτικό έργο τους, αλλά και για να καταγράψουν γνώμες και απόψεις που οι ίδιοι θεώρησαν ότι θα έπρεπε να εμφανίζονται στην Έκθεση.

- Ποιές πηγές και διαδικασίες χρησιμοποιήθηκαν για την άντληση πληροφοριών;

Βασικές πηγές για την άντληση των στοιχείων που καταγράφονται στην Έκθεση

Εσωτερικής Αξιολόγησης ήταν, (α) το μηχανογραφικό σύστημα του Τμήματος, (β) το αρχείο της Γραμματείας του Τμήματος, (γ) οι οδηγοί προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών, (δ) ο κανονισμός μεταπτυχιακών σπουδών (ε) ad hoc αναφορές των Διευθυντών των Εργαστηρίων για τον εξοπλισμό και την υλικοτεχνική υποδομή τους (στ) οι επετειακές εκδόσεις για τα 20 χρόνια λειτουργίας του Τμήματος.

Η κατηγοριοποίηση των θεματικών της εσωτερικής αξιολόγησης έγινε κατά κύριο λόγο με βάση το πρότυπο σχήμα που προτείνεται από την ΑΔΙΠ, και η κωδικοποίηση των στατιστικών δεδομένων έγινε με βάση τους Πίνακες της Α.ΔΙ.Π. του Αυγούστου 2011 που αφορούν «Στοιχεία και δείκτες της λειτουργίας των Τμημάτων».

Τα μέλη της ΟΜΕΑ επέβλεψαν κάθε φάση της συλλογής των στατιστικών στοιχείων από τα αρμόδια όργανα, και αποδελτίωσαν τα στοιχεία που περιέχονταν στα έντυπα που χρησιμοποιήθηκαν. Στο έργο τους υποστηρίχθηκαν από τους Θ. Μπαμπάλη, Επ. Καθηγητή, για τον Τομέα Επιστημών της Αγωγής, Γ. Μπαραλή, Επ. Καθηγητή, για τον τομέα Μαθηματικών και Πληροφορικής, την Ε. Μαγουλά, Επ. Καθηγήτρια, για τον τομέα Ανθρωπιστικών Σπουδών, την Ε. Μαυρικάκη, Λέκτορα, για τον τομέα Φυσικών Επιστημών, Τεχνολογίας και Περιβάλλοντος, τον Σ. Αντωνίου, λέκτορα, για τον τομέα Ειδικής Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας και τους Γ. Κουτρομάνο και Ι. Καραμπούλα, αποσπασμένους εκπαιδευτικούς στο Τμήμα.

- Πώς και σε ποιά έκταση συζητήθηκε η έκθεση στο εσωτερικό του Τμήματος;

Η διαδικασία αποτίμησης της λειτουργίας του Τμήματος ξεκίνησε με την ευκαιρία της επετείου των 20 χρόνων από την ίδρυσή του, το 2004, καθώς προαναφέρθηκε. Σε αυτό το πλαίσιο αποτυπώθηκαν, και κυκλοφόρησαν σε ειδική έκδοση, πολλές από τις δραστηριότητες του Τμήματος σε διάφορους τομείς, όπως τη διδασκαλία, την έρευνα, τις σχέσεις με άλλους φορείς, αλλά και η γενικότερη παρουσία του στα εκπαιδευτικά πράγματα της χώρας. Το 2007 αποφασίστηκε η σύσταση Επιτροπής για την αξιολόγησης της φυσιογνωμίας του Τμήματος και του Προγράμματος Σπουδών, οι εργασίες της οποίας κράτησαν περίπου ένα χρόνο. Τα πορίσματα των εργασιών της Επιτροπής συζητήθηκαν εκτενώς στα συλλογικά όργανα, χωρίς όμως να ληφθούν αποφάσεις στη βάση δεσμευτικών χρονοδιαγραμμάτων εφαρμογής.

Αυτό έγινε και γιατί εν τω μεταξύ είχαν ξεκινήσει οι διεργασίες για τον ορισμό της ΟΜΕΑ, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Ν. 3374/2005.

Από τα παραπάνω γίνεται φανερό ότι το Τμήμα είχε ξεκινήσει, πολύ πριν τη σύνταξη της παρούσας Έκθεσης τις συζητήσεις και τις διεργασίες εσωτερικής αξιολόγησής του. Η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης συνέβαλε στην οριοθέτηση και επίσπευση αυτής της διαδικασίας.

Η συζήτηση ουσιαστικά ξεκίνησε στους Τομείς, με αφορμή τη συλλογή στοιχείων που θα επέτρεπαν μια ευρύτερη συζήτηση για τη βελτίωση της ποιότητας του έργου τους, ξεκίνησε δηλαδή ως μια «παιδαγωγικού» χαρακτήρα διαδικασία. Στη συνέχεια, μέσω των υπευθύνων της διαδικασίας αυτοαξιολόγησης για τον κάθε τομέα τα συμπεράσματα των αρχικών συζητήσεων κοινοποιήθηκαν και έγιναν αντικείμενο γενικότερης μελέτης από την ΟΜΕΑ σε επίπεδο Τμήματος. Παρόλα αυτά, δεν αποτέλεσε αντικείμενο συζήτησης στην Γενική Συνέλευση του Τμήματος, παρά μόνο ευκαιριακά και αποσπασματικά στο πλαίσιο αναθεώρησης επιμέρους ζητημάτων, όπως για παράδειγμα οι αλλαγές στο πρόγραμμα σπουδών, η αξιοποίηση της εργαστηριακής υποδομής, η ενίσχυση των πρακτικών ασκήσεων κλπ.

1.2. Ανάλυση των θετικών στοιχείων και των δυσκολιών που παρουσιάστηκαν κατά τη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης.

Η διαδικασία Εσωτερικής Αξιολόγησης ήταν ιδιαίτερα χρονοβόρα, με ιδιαίτερα υψηλές απαιτήσεις ενασχόλησης από την πλευρά του εμπλεκόμενου ανθρώπινου δυναμικού, ενώ αποδείχθηκε ιδιαίτερα απαιτητική και η διαδικασία σύνθεσης των απόψεων και των προτάσεων για τη λειτουργία και την ανάπτυξη του Τμήματος. Η επιτυχής υλοποίησή της οφείλεται αποκλειστικά στη διάθεση όλων των εμπλεκόμενων, των μελών της ΟΜΕΑ, των συντονιστών της αξιολόγησης κατά Τομέα, των μελών ΔΕΠ, και του διοικητικού και τεχνικού προσωπικού, να συμβάλλουν χωρίς ιδιοτέλεια στη διαδικασία.

Υπήρξαν βέβαια καθυστερήσεις που οφείλονταν στο φόρτο εργασίας μελών ΔΕΠ αλλά και στην απουσία εξοικείωσης ορισμένων από αυτά με τις διαδικασίες εσωτερικής αξιολόγησης. Σε αυτό άλλωστε οφείλεται εν πολλοίς και η καθυστέρηση της υποβολής από το Τμήμα της ανά χείρας έκθεσης.

Σε κάθε περίπτωση, η διαδικασία Εσωτερικής Αξιολόγησης έδωσε στο Τμήμα την ευκαιρία, μέσα από μια υποχρεωτική και συστηματικοποιημένη διαδικασία, δομημένη στις αρχές της SWOT ανάλυσης, να καταγράψει, έστω και με τρόπο όχι πάντοτε απόλυτα ικανοποιητικό, τα θετικά και τα αρνητικά στοιχεία των προγραμμάτων σπουδών, της διδασκαλίας, της έρευνας και της διοικητικής λειτουργίας του, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας σε όλους αυτούς τους τομείς, στο πλαίσιο της σημαντικής για την Ελληνική κοινωνία αποστολής του.

1.3. Προτάσεις του Τμήματος για τη βελτίωση της διαδικασίας.

Η διαδικασία Εσωτερικής Αξιολόγησης των Τμημάτων βασίζεται σε στοιχεία και δεδομένα που θα πρέπει να καταγράφονται, να συλλέγονται και να επεξεργάζονται σε μόνιμη βάση. Η ίδρυση και επαρκής στελέχωση μιας σχετικής υποστηρικτικής μονάδας, στο επίπεδο του Τμήματος, θα συνέβαλε τα μέγιστα τόσο στην ύπαρξη αξιόπιστων και πληρέστερων δεδομένων, όσο και στη σταδιακή ανάπτυξη μιας «κουλτούρας αξιολόγησης» σε όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας.

2. Παρουσίαση του Τμήματος

Η Ενότητα αυτή παρουσιάζει συνοπτικά το Τμήμα και τις κύριες παραμέτρους λειτουργίας του.

2.1. Γεωγραφική θέση του Τμήματος (π.χ. στην πρωτεύουσα, σε μεγάλη πόλη, σε μικρή πόλη, συγκεντρωμένο, κατακεκομμένο σε μια πόλη κλπ).

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών βρίσκεται στο Δήμο Αθηναίων του Νομού Αττικής. Η έδρα του Τμήματος είναι στην Οδό Ναυαρίνου 13^Α, στο κέντρο της πόλης. Για τη λειτουργία του όμως το Τμήμα χρησιμοποιεί και εγκαταστάσεις που βρίσκονται σε ακτίνα περίπου 1 χλμ. από την έδρα του.

2.2. Ιστορικό της εξέλιξης του Τμήματος.

2.2.1. Στελέχωση του Τμήματος σε διδακτικό, διοικητικό και εργαστηριακό προσωπικό, κατά την τελευταία πενταετία (ποσοτικά στοιχεία).¹ Σχολιάστε.

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΠΤΔΕ) του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, ιδρύθηκε με βάση το Άρθρο 46 του Νόμου 1268/1982, όπου αναφέρεται:

«Κατ' εξαίρεση της διαδικασίας της παραγράφου 6 του άρθρου 6 ιδρύονται Παιδαγωγικά Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης και Παιδαγωγικά Τμήματα Νηπιαγωγών στα Πανεπιστήμια Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Πατρών, Ιωαννίνων, Θράκης και Κρήτης. Τα τμήματα αυτά έχουν διάρκεια σπουδών τουλάχιστον οκτώ εξαμήνων και διέπονται από τις διατάξεις αυτού του νόμου και γενικά τη νομοθεσία για τα Α.Ε.Ι.»

Ξεκίνησε τη λειτουργία του το ακαδημαϊκό έτος 1984-1985 στο πλαίσιο που τέθηκε από το Π.Δ. 320/1983 «Οργάνωση και Λειτουργία των Παιδαγωγικών Τμημάτων των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων», οπότε και εισήχθησαν οι πρώτοι προπτυχιακοί φοιτητές.

¹ Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τον πίνακα 1.

Η πρώτη συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης του ΠΤΔΕ έγινε στις 21 Σεπτεμβρίου 1984, στην οποία εκλέχθηκε Πρόεδρος του Τμήματος ο καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής Α. Δανασσής – Αφεντάκης. Τα πρώτα τέσσερα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος εκλέχθηκαν και ανέλαβαν υπηρεσία το πρώτο εξάμηνο του 1985, και το Δεκέμβριο του 1986 εκλέχθηκαν και ανέλαβαν υπηρεσία τρία ακόμη μέλη ΔΕΠ. Έχοντας πλέον επτά μέλη ΔΕΠ, το ΠΤΔΕ κατέστη αυτοδύναμο, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ΠΔ 320/1983, και λειτουργεί αυτοδύναμο από τις 28 Ιανουαρίου 1987.

Από το ακαδημαϊκό έτος 1994-1995 το Τμήμα λειτουργεί Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών και από το 1995 εποπτεύει το Μαράσλειο Διδασκαλείο Δημοτικής Εκπαίδευσης, κύριο φορέα μετεκπαίδευσης των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Στελέχωση του Τμήματος σε διδακτικό, διοικητικό και εργαστηριακό προσωπικό, κατά την τελευταία πενταετία

Την 1^η Σεπτεμβρίου 2011 το Διδακτικό και Εκπαιδευτικό προσωπικό του Τμήματος αριθμούσε 34 μέλη (18 Καθηγητές, 8 Αναπληρωτές Καθηγητές, 6 Επίκουρους Καθηγητές, 2 Λέκτορες). Έχουν εκλεγεί ακόμη 5 μέλη ΔΕΠ οι τέσσερις εκ των οποίων στη βαθμίδα του Λέκτορα και ένας στη βαθμίδα του Αναπλ. Καθηγητή και αναμένονται οι διορισμοί τους. Στο Τμήμα δίδαξαν επίσης το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011 με σύμβαση που προβλέπεται από το ΠΔ 407/80 39 μέλη και υπάρχουν έξι μέλη ΕΤΕΠ /τρία μέλη ΕΕΔΙΠ.

Η εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος εμφανίζεται στον Πίνακα 11-1.

Η σημερινή κατανομή του προσωπικού του Τμήματος στους τομείς έχει ως εξής (τα μέλη αναφέρονται κατά σειρά ένταξης στην αντίστοιχη βαθμίδα):

1. Τομέας Επιστημών της Αγωγής Καθηγητές

1. Ιωάννης ΒΡΕΤΤΟΣ
2. Δημήτριος ΜΑΤΘΑΙΟΥ
3. Αθανάσιος ΤΡΙΛΙΑΝΟΣ

2. Τομέας Ειδικής Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας Καθηγητές

1. Γεώργιος ΔΡΑΚΟΣ
2. Σταυρούλα

4. Μαρία ΤΖΑΝΗ

5. Ηλίας ΜΑΤΣΑΓΓΟΥΡΑΣ

Αναπληρωτής Καθηγητής

6. Κωνσταντίνος ΜΑΛΑΦΑΝΤΗΣ

7. Εμμανουήλ ΦΥΡΙΠΠΗΣ

8. Κωνσταντίνος ΦΑΣΟΥΛΗΣ

Επίκουροι Καθηγητές

9. Ηρώ ΜΥΛΩΝΑΚΟΥ – ΚΕΚΕ

10. Λαμπρινή ΣΚΟΥΡΑ

11. Θωμάς ΜΠΑΜΠΑΛΗΣ

**3. Τομέας Ανθρωπιστικών Σπουδών
Καθηγητές**

1. Αναστασία ΚΑΤΣΙΚΗ-ΓΚΙΒΑΛΟΥ

2. Θεόδωρος ΓΡΑΜΜΑΤΑΣ

3. Αθανάσιος ΝΑΚΑΣ

4. Δημοσθένης ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ

5. Λουίζα ΚΑΚΙΣΗ –
ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ

6. Βασιλική ΠΑΤΣΙΟΥ

Αναπληρωτές Καθηγητές

7. Γεωργία ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ

8. Χαράλαμπος ΜΠΑΜΠΟΥΝΗΣ

Επίκουρη Καθηγήτρια

9. Ρέα ΚΑΚΑΜΠΟΥΡΑ

10. Ευγενία ΜΑΓΟΥΛΑ

**5. Τομέας Φυσικών Επιστημών
Τεχνολογίας και Περιβάλλοντος
Καθηγητές**

1. Γεώργιος ΚΑΛΚΑΝΗΣ

ΠΟΛΥΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

3. Ευαγγελία ΓΑΛΑΝΑΚΗ

Λέκτορας

4. Αλέξανδρος-Σταμάτιος ΑΝΤΩΝΙΟΥ

**4. Τομέας Μαθηματικών και
Πληροφορικής
Καθηγητές**

1. Ιωάννης ΡΑΣΣΙΑΣ

2. Αγγελική ΒΟΥΔΟΥΡΗ-ΑΡΤΙΚΗ

3. Ανδρονίκη ΜΠΟΥΦΗ

Αναπληρωτής Καθηγητής

4. Γεώργιος ΔΗΜΑΚΟΣ

Επίκουρος Καθηγητής

5. Γεώργιος ΜΠΑΡΑΛΗΣ

2. Κωνσταντίνος ΣΚΟΡΔΟΥΛΗΣ

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

3. Κρυσταλλία ΧΑΛΚΙΑ

Λέκτορας

4. Ευαγγελία ΜΑΥΡΙΚΑΚΗ

Από το Τμήμα αφυπηρέτησαν τον Αύγουστο 2011 οι:

1. Ιωάννης ΠΑΠΑΔΑΤΟΣ, στη βαθμίδα του Καθηγητή
2. Μενέλαος ΓΚΙΒΑΛΟΣ, στη βαθμίδα του Αναπληρωτή Καθηγητή

Ομότιμοι Καθηγητές του Τμήματος είναι οι:

1. Κωνσταντίνος ΠΑΣΣΑΚΟΣ
Καθηγητής Ψυχοπαιδαγωγικής (31 Αυγούστου 1993)
2. Ανδρέας ΚΑΖΑΜΙΑΣ
Καθηγητής Συγκριτικής Παιδαγωγικής (31 Αυγούστου 1996)
3. Μιχάλης ΜΕΡΑΚΛΗΣ
Καθηγητής Λαογραφίας (31 Αυγούστου 1999)
4. Δημήτριος ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
Καθηγητής Φυσικής (31 Αυγούστου 1999)
5. Κωνσταντίνος ΜΑΝΟΣ
Καθηγητής Παιδαγωγικής Ψυχολογίας (31 Αυγούστου 2000)
6. Γεώργιος ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ
Καθηγητής Θρησκευολογίας (31 Αυγούστου 2001)
7. Αθανάσιος ΠΑΠΑΣ
Καθηγητής Παιδαγωγικής (31 Αυγούστου 2002)
8. Παναγιώτης ΚΟΚΚΟΤΑΣ
Καθηγητής Διδακτικής Φυσικών Επιστημών (31 Αυγούστου 2003)
9. Αθανάσιος ΤΣΙΠΛΗΤΑΡΗΣ
Καθηγητής Παιδαγωγικής (31 Αυγούστου 2004)
10. Θεόδωρος ΕΞΑΡΧΑΚΟΣ
Καθηγητής Μαθηματικών (31 Αυγούστου 2004)
11. Εμμανουήλ ΚΟΛΙΑΔΗΣ

Καθηγητής Παιδαγωγικής Ψυχολογίας (31 Αυγούστου 2007)

12. Γεώργιος ΛΕΟΝΤΣΙΝΗΣ

Καθηγητής Ιστορίας (31 Αυγούστου 2008)

13. Ιωάννης ΣΑΛΒΑΡΑΣ

Καθηγητής Παιδαγωγικής (31 Αυγούστου 2008)

Επίσης, έχουν ανακηρυχθεί επίτιμοι διδάκτορες του Τμήματος οι:

1. Hansjosef BUCHKREMER, Καθηγητής του Τμήματος Θεραπευτικής και Κοινωνικής Παιδαγωγικής του Πανεπιστημίου της Κολωνίας, 6 Οκτωβρίου 2004.
2. Αναστάσιος Μ. ΤΑΜΗΣ, Καθηγητής Κοινωνιογλωσσολογίας και Ιστορίας της Ελληνικής Διασποράς – Διευθυντής του Εθνικού Κέντρου Ελληνικών Μελετών και Έρευνας του Πανεπιστημίου La Trobe Μελβούρνης Αυστραλίας, 23 Ιουνίου 2006
3. Γεράσιμος ΡΗΓΑΤΟΣ, Άμισθος Επίκουρος Καθηγητής Ιατρικής Πανεπιστημίου Αθηνών, Διευθυντής Α΄ Παθολογικής-Ογκολογικής Κλινικής και του Τομέα Παθολογίας του Νοσοκομείου «Άγιος Σάββας» - ειδικός στην ιστορία και στον πολιτισμό της Ιατρικής, 25 Οκτωβρίου 2006
4. Βαγγέλης ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, Μουσικοσυνθέτης, Τομέας Επιστημών της Αγωγής, 12 Μαΐου 2008
5. Mackridge Peter, Καθηγητής Πανεπιστημίου Οξφόρδης, 26 Νοεμβρίου 2008
6. Ήτάσος ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, πρώην Πρόεδρος Κυπριακής Δημοκρατίας, 15 Μαΐου 2009

2.2.2. Αριθμός και κατανομή των φοιτητών ανά επίπεδο σπουδών (προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί, διδακτορικοί) κατά την τελευταία πενταετία.² Σχολιάστε.

Η εξέλιξη του αριθμού των εγγεγραμμένων φοιτητών όλων των επιπέδων παρουσιάζεται στον Πίνακα 11-2

² Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τους πίνακες 2 και 3.

2.3. Σκοπός και στόχοι του Τμήματος.

2.3.1. Ποιοι είναι οι στόχοι και οι σκοποί του Τμήματος σύμφωνα με το ΦΕΚ ίδρυσής του;

Η ίδρυση και λειτουργία Παιδαγωγικών Τμημάτων ενταγμένων στα Πανεπιστήμια ικανοποίησε το μακροχρόνιο αίτημα των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για ουσιαστική αναβάθμιση του επιπέδου μόρφωσής τους. Η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης γινόταν από το 1933 μέχρι και το 1986 στις Παιδαγωγικές Ακαδημίες, διετείς σχολές με πρόδηλο επαγγελματικό παρά επιστημονικό χαρακτήρα, χωρίς ακαδημαϊκή αυτοτέλεια –και ως εκ τούτου ευάλωτες στην πολιτική βούληση της εκάστοτε εκτελεστικής εξουσίας. Η χρονικά περιορισμένη φοίτηση και το ασφυκτικό, άνωθεν προσδιορισμένο, πρόγραμμα σπουδών είχε ως αποτέλεσμα να αμφισβητείται τόσο η επαγγελματική επάρκεια όσο και η επιστημονική κατάρτιση των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, αποφοίτων των ακαδημιών.

Το ΠΤΔΕ ξεκίνησε να λειτουργεί το ακαδημαϊκό έτος 1984-1985 στο πλαίσιο που τέθηκε από το Π.Δ. 320/1983 «Οργάνωση και Λειτουργία των Παιδαγωγικών Τμημάτων των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων», το οποίο προσδιόρισε τη γενικότερη αποστολή τους ως εξής:

«Άρθρο 2:

Τα Παιδαγωγικά Τμήματα στα πλαίσια του άρθρου 1 παρ.2 του Ν.1268/82 έχουν ειδικότερα ως αποστολή:

- α) Να καλλιεργούν και να προάγουν τις Παιδαγωγικές Επιστήμες με την ακαδημαϊκή και την εφαρμοσμένη διδασκαλία και έρευνα.
- β) Να παρέχουν στους πτυχιούχους τα απαραίτητα εφόδια που θα εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία.
- γ) Να συμβάλλουν στην εξύψωση του επιπέδου και στην κάλυψη των αυξανόμενων αναγκών της Εκπαίδευσης σε ό,τι αφορά ζητήματα Παιδαγωγικής.
- δ) Να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση και επίλυση παιδαγωγικών προβλημάτων εν γένει.

Άρθρο 3:

Τα Παιδαγωγικά Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης και τα Παιδαγωγικά Τμήματα Νηπιαγωγών χορηγούν αντίστοιχα πτυχία, τα οποία παρέχουν στους κατόχους τους τη δυνατότητα να διορίζονται ως εκπαιδευτικοί λειτουργοί σε σχολεία δημοτικής εκπαίδευσης και σε νηπιαγωγεία, αντίστοιχα.»

Εξάλλου, όπως φαίνεται από το Άρθρο 3, τα ΠΤΔΕ, πέραν της συμβολής τους στην προώθηση των επιστημών της αγωγής, έχουν ως σημαντική αποστολή την αρχική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών που στελεχώνουν την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και που αποτελούν έναν από τους σημαντικότερους συντελεστές επιτυχίας του εκπαιδευτικού συστήματος της χώρας.

2.3.2. Πώς αντιλαμβάνεται σήμερα η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος τους στόχους και τους σκοπούς του Τμήματος;

Όπως προέκυψε από τις εκτεταμένες συζητήσεις για τη φυσιογνωμία του Τμήματος αλλά και από τις ad hoc ανταλλαγές απόψεων για πτυχές του διδακτικού και ερευνητικού έργου του

Κατά τη συζήτηση για τη φυσιογνωμία του Τμήματος, η ακαδημαϊκή κοινότητα συμφώνει ότι σκοπός του Τμήματος είναι η διαμόρφωση του επιστήμονα και ερευνητή εκπαιδευτικού της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, και συγκεκριμένα, η εκπαίδευση υποψηφίων εκπαιδευτικών οι οποίοι, μεταξύ των άλλων διαθέτουν ευρείες γνωστικές, συνεργατικές και επικοινωνιακές δεξιότητες και ικανότητες αυτοβελτίωσης· μπορούν να δίνουν βιωματικό χαρακτήρα στη μάθηση· καλλιεργούν τις πανανθρώπινες αξίες· γνωρίζουν πώς να αντιμετωπίζουν περιπτώσεις μαθησιακών δυσκολιών· επιδιώκουν τη συνεχή εκπαίδευση και επιμόρφωσή τους· μπορούν να αναλάβουν ηγετικούς ρόλους στην εκπαίδευση.

2.3.3. Υπάρχει απόκλιση των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος από εκείνους που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει;

Η ακαδημαϊκή κοινότητα θεωρεί ότι οι στόχοι που αναφέρονται στο ΦΕΚ ίδρυσης του Τμήματος εξακολουθούν σε μεγάλο βαθμό να εκφράζουν την αποστολή του. Ταυτόχρονα επισημαίνει το γεγονός ότι στις σύγχρονες συνθήκες των

πολυπολιτισμικών Ευρωπαϊκών κοινωνιών της γνώσης, οι αρχικές, βασικές πανεπιστημιακές σπουδές δεν επαρκούν για να είναι σε θέση ο εκπαιδευτικός να ανταποκριθεί στις αυξανόμενες απαιτήσεις του επαγγέλματός του και του κοινωνικού συνόλου. Γι' αυτό επισημαίνει την ανάγκη να αποτελέσει το Τμήμα ένα διακριτό κρίκο σε μια ευρύτερη συνεργατική αλυσίδα μεταξύ των εκπαιδευτικών φορέων, των θεσμικών οργάνων της πολιτείας και των κοινωνικών εταίρων, ώστε να εδραιωθεί η αντίληψη ότι ο εκπαιδευτικός του 21^{ου} αιώνα είναι ο συνεχώς εξελισσόμενος επιστήμονας και βασικός παράγοντας της κοινωνικοποίησης των νεαρών ατόμων και του μετασχηματισμού της κοινωνίας.

1.3.4. Επιτυγχάνονται οι στόχοι που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει; Αν όχι, ποιοι παράγοντες δρουν αποτρεπτικά ή ανασταλτικά στην προσπάθεια αυτή;

Το Τμήμα σήμερα επιδιώκει όχι απλώς να ανταποκριθεί στην αποστολή του, να επιτελέσει δηλαδή με επάρκεια και υπευθυνότητα το έργο που του έχει ανατεθεί από την πολιτεία, αλλά και να παρέχει ποιοτική εκπαίδευση τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο, σύμφωνη με τις σύγχρονες ("state-of-the-art") προσεγγίσεις· να αποτελεί παράλληλα αποτελεσματικό πόλο ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και των στελεχών της εκπαίδευσης και να βρίσκεται στην πρωτοπορία της εκπαιδευτικής επιστημονικής έρευνας. Για να το επιτύχει κάνει μέγιστη χρήση των υποδομών του και των δυνατοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού του. Η επιτυχής όμως συνέχιση αυτής της αποστολής όμως επιβάλλει την ενίσχυση του και στους δύο αυτούς τομείς, ιδιαίτερα μάλιστα στον τομέα των ανθρώπινων πόρων μετά και τον εκτεταμένο περιορισμό των αποσπασμένων στο Τμήμα εκπαιδευτικών, οι οποίοι στελεχώνουν τα εργαστήρια φυσικών επιστημών και τις πρακτικές ασκήσεις των φοιτητών.

2.3.4. Θεωρείτε ότι συντρέχει λόγος αναθεώρησης των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος;

Η ακαδημαϊκή κοινότητα δεν θεωρεί ότι υπάρχει σήμερα λόγος αναθεώρησης των επίσημα διατυπωμένων στόχων ίδρυσης του Τμήματος, αλλά ανάγκη διαρκούς επανερμηνείας τους στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας, ώστε να

ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας της γνώσης.

<p>2.4. Διοίκηση του Τμήματος.</p>
<p>2.4.1. Ποιες επιτροπές είναι θεσμοθετημένες και λειτουργούν στο Τμήμα;</p>
<p>Το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης λειτουργεί ως αυτοτελές Τμήμα και δεν ανήκει σε Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών.</p> <p>Όργανα του Τμήματος είναι η Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο και ο Πρόεδρος, η σύνθεση και η λειτουργία των οποίων καθορίζεται από τις διατάξεις του Ν. 3549/2007. Ζητήματα που αφορούν στις μεταπτυχιακές σπουδές, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3685/2008, εξετάζονται από την Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης, τη Συντονιστική Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών (τα μέλη της οποίας ορίζονται από τη ΓΣΕΣ) και τον Διευθυντή του ΠΜΣ.</p> <p>Η μοναδική θεσμοθετημένη Επιτροπή που λειτουργεί στο Τμήμα είναι η Συντονιστική Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Τμήματος ορίζει επίσης την εκάστοτε Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, και τον Υπεύθυνο Βιβλιοθήκης.</p>
<p>2.4.2. Ποιοι εσωτερικοί κανονισμοί (π.χ. εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών) υπάρχουν στο Τμήμα;</p>
<p>Το Τμήμα λειτουργεί σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΠΔ.160/3-11-2008). Έχει επίσης θεσπίσει, από το 2002, κανονισμό λειτουργίας Μεταπτυχιακών Σπουδών.</p>
<p>2.4.3. Είναι διαρθρωμένο το Τμήμα σε Τομείς; Σε ποιους; Ανταποκρίνεται η διάρθρωση αυτή στη σημερινή αντίληψη του Τμήματος για την αποστολή του;</p>
<p>Το Τμήμα διαρθρώνεται διοικητικά στους εξής πέντε Τομείς (Υ.Α. Β1/442/12-9-1994 και Β1/142/29-3-1994):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επιστημών της Αγωγής • Ειδικής Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας

- Ανθρωπιστικών Σπουδών
- Μαθηματικών και Πληροφορικής
- Φυσικών Επιστημών, Τεχνολογίας και Περιβάλλοντος

Όργανα του Τομέα είναι η Γενική Συνέλευση και ο Διευθυντής

Η σημερινή διάρθρωση του Τμήματος ανταποκρίνεται στην αντίληψη για την αποστολή του.

3. Προγράμματα Σπουδών

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα των προγραμμάτων σπουδών (προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών), απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Ανάλυση Κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων».

Για κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει να απαντηθούν και να σχολιασθούν τα ακόλουθα τουλάχιστον σημεία:

(α) Ποιά, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο;

(β) Ποιές ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ποιούς ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο;

3.1. Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών

3.1.1. Πώς κρίνετε το βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και στις απαιτήσεις της κοινωνίας;

Το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος καταρτίζεται από τη Γ.Σ. του Τμήματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1268/82, άρθρα 24 και 25, του Ν. 2083/92, άρθρο 9 και του Ν. 2188/94 άρθρο 1 παράγραφος 5. Το ΠΤΔΕ έχει διαμορφώσει συστηματικά, στα 27 χρόνια της λειτουργίας του ένα Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών-ΠΠΣ που έχει ως στόχο να υπηρετεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την αποστολή του Τμήματος. Να το καθιστά, δηλαδή, ικανό να αποδίδει στην ελληνική κοινωνία και στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα ολοκληρωμένους εκπαιδευτικούς λειτουργούς της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίοι (α) θα έχουν λάβει άρτια επαγγελματική κατάρτιση που θα τους βοηθήσει να ανταποκριθούν στις σύγχρονες απαιτήσεις της εκπαιδευτικής διαδικασίας, να εφαρμόζουν με αποτελεσματικότητα τα σύγχρονα αναλυτικά προγράμματα, να επιλύουν πρακτικά ζητήματα της καθημερινής σχολικής πρακτικής, να είναι σε θέση να επιδιώκουν τη συνεχή επαγγελματική τους βελτίωση και να ενσωματώνουν στο ρεπερτόριό τους καινοτομικές μεθόδους και προσεγγίσεις, υπερβαίνοντας τη ρουτίνα της παραδοσιακής διδασκαλίας και την αδράνεια του εκπαιδευτικού συστήματος και, (β) θα έχουν τα επιστημονικά εφόδια τα οποία απαιτούνται για την προαγωγή από μέρους τους των επιστημών της εκπαίδευσης, τη διεξαγωγή ακαδημαϊκής και εφαρμοσμένης έρευνας, τον αναστοχασμό, την αναζήτηση και υλοποίηση λύσεων ευρύτερων εκπαιδευτικών προβλημάτων και τη συνεχή βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος.

Για τους λόγους αυτούς στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος υπάρχει μια ποικιλία

μαθημάτων τα οποία επιτρέπουν στο φοιτητή να αποκτήσει μια βαθιά και πολύπλευρη μόρφωση από ένα ευρύτερο φάσμα επιστημών. Το περιεχόμενο των μαθημάτων είναι κατάλληλα επιλεγμένο ώστε να διασφαλίζεται η διεπιστημονική προσέγγιση, η οργανική σύνδεση των καθαρά επιστημονικών γνωστικών πεδίων με την Παιδαγωγική και την Ψυχολογία, η σύνδεση της θεωρίας με την πράξη και η σύνδεση των σπουδών με την αγορά εργασίας.

Για την υλοποίηση των παραπάνω στόχων το Τμήμα παρακολουθεί τις απαιτήσεις της ελληνικής κοινωνίας και του εκπαιδευτικού συστήματος (α) ευρισκόμενο σε άμεση επαφή με την εκπαιδευτική κοινότητα και (β) αξιοποιώντας κάθε ευκαιρία διαλόγου με τους υπόλοιπους κοινωνικούς εταίρους (γονείς, τοπικές κοινότητες, επιστημονικές ενώσεις, πολιτικούς σχηματισμούς, θεσμικούς φορείς) που βρίσκονται στο περιβάλλον του εκπαιδευτικού συστήματος και συνθέτουν το συγκείμενο λειτουργίας της εκπαίδευσης. Όλα τα μέλη του Τμήματος, μέλη ΔΕΠ, διδάσκοντες με το π.δ. 407/80, μέλη ΕΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ καθώς και μέλη της Γραμματείας συμβάλλουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο ώστε να μην υπάρχει απόκλιση ανάμεσα στους επίσημα διατυπωμένους στόχους του Τμήματος και σε αυτούς που το Τμήμα συνεχίζει να επιδιώκει. Το Προσωπικό του Τμήματος είναι σε συνεχή επικοινωνία με τους φοιτητές και επαναξιολογεί διαρκώς την ανταπόκριση του Προγράμματος Σπουδών. Επίσης το Τμήμα δέχεται σε αρκετές περιπτώσεις γραπτές παρατηρήσεις, σχόλια και ιδέες φοιτητών και καθηγητών για το Πρόγραμμα Σπουδών.

Έτσι, ενώ δεν έχουν συγκροτηθεί ειδικές δομές για την παρακολούθηση της συμβατότητας των στόχων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών με τις ευρύτερες κοινωνικές και εκπαιδευτικές ανάγκες, το Τμήμα είναι γενικώς σε θέση να γνωρίζει τα δεδομένα που διαμορφώνονται, τόσο στην εκπαιδευτική πράξη όσο και στον κοινωνικό περίγυρο.

Ωστόσο, οι επιτροπές που συγκροτήθηκαν για τη μελέτη ακριβώς αυτής της ανταπόκρισης και την διερεύνηση της ανάγκης αναθεώρησης του Προγράμματος Σπουδών διαπίστωσαν ορισμένες αδυναμίες όπως επικαλύψεις μεταξύ ορισμένων μαθημάτων, γεγονός που χρειάζεται αντιμετώπιση. Επίσης διαπιστώθηκε επικάλυψη μεταξύ υποχρεωτικών και μαθημάτων επιλογής εξαιτίας του γεγονότος ότι οι φοιτητές δεν ακολουθούν πάντοτε το προτεινόμενο Πρόγραμμα Σπουδών.

Σε ό,τι αφορά τη διαδικασία συστηματικής αποτίμησης και διαρκούς βελτίωσης του Προγράμματος Σπουδών κρίνεται σκόπιμη η θεσμοθέτηση συγκεκριμένου οργάνου στο πλαίσιο του Τμήματος, το οποίο θα αναλάβει το εν λόγω έργο.

Η συνήθης διαδικασία αναθεώρησης του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών ξεκινά μέσα

στους Τομείς του Τμήματος, όπου κατατίθενται τεκμηριωμένες οι απόψεις των διδασκόντων και των εκπροσώπων των φοιτητών για την ανάγκη αλλαγών στο Πρόγραμμα Σπουδών και γίνονται εκτεταμένες ζυμώσεις ως προς την αναγκαιότητα, τις δυνατότητες και την αποτελεσματικότητα των προτεινόμενων μεταβολών. Αφετηρία της διαδικασίας είναι είτε η διαπιστωμένη αναντιστοιχία του status ενός μαθήματος (υποχρεωτικό, κατ' επιλογήν) με την αναγκαιότητά του στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης εκπαίδευσης των φοιτητών, είτε η διαπιστωμένη ανάγκη προσθήκης ή αφαίρεσης ενός διδακτικού αντικειμένου με στόχο την επικαιροποίηση, αναβάθμιση, καινοτομικότητα ή / και την αποτελεσματικότερη διάρθρωση του προγράμματος σπουδών. Η διαδικασία αυτή έχει ως αποτέλεσμα συνήθως την υιοθέτηση οριακών αλλαγών στα μαθήματα κάθε τομέα και όχι κατά κανόνα την ευρύτερη αξιολόγηση και αναθεώρηση του προγράμματος σπουδών. Η ανάγκη γενικότερης επικαιροποίησης και εκσυγχρονισμού των σπουδών στο ΠΤΔΕ ήταν άλλωστε εκείνη που οδήγησε το Τμήμα (α) στην υποβολή πρότασης χρηματοδότησης της Αναβάθμισης του ΠΠΣ στο 2ο ΕΠΕΑΕΚ, η οποία μετά την έγκρισή της υλοποιήθηκε με επιτυχία και (β) στο να θεσμοθετήσει το 2006 ad hoc επιτροπή που ανέλαβε να μελετήσει συνολικά το πρόγραμμα σπουδών και να υποβάλλει προτάσεις για την ουσιαστική αναθεώρησή του.

Ωστόσο, η υλοποίηση των εισηγήσεων της επιτροπής που υποβλήθηκαν δύο χρόνια αργότερα δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί. Για παράδειγμα, οι επιτροπές που συγκροτήθηκαν για τη μελέτη του ΠΠΣ και τη διερεύνηση της ανάγκης αναθεώρησης διαπίστωσαν, μεταξύ των άλλων, επικαλύψεις μεταξύ ορισμένων μαθημάτων που δεν έχουν ακόμη αντιμετωπιστεί και χρήζουν γι' αυτό αντιμετώπισης.

Το έντονο ενδιαφέρον για σπουδές στο ΠΤΔΕ τόσο των υποψηφίων φοιτητών, οι οποίοι προσβλέπουν στη σύντομη επαγγελματική τους αποκατάσταση στη δημόσια ή την ιδιωτική πρωτοβάθμια εκπαίδευση, όσο και των ήδη υπηρετούντων εκπαιδευτικών, οι οποίοι επιδιώκουν να αναβαθμίσουν τα ακαδημαϊκά και επαγγελματικά τους προσόντα συμμετέχοντας στα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών του Τμήματος ή στο πρόγραμμα μετεκπαίδευσης, καθιστά σημαντική την ευρεία δημοσιοποίηση του προγράμματος σπουδών του Τμήματος. Για το λόγο αυτό, το Τμήμα (α) αναρτά σε ετήσια βάση τον πλήρη οδηγό σπουδών του στο διαδίκτυο και, (β) συμβάλλει στην οργάνωση ενημερωτικών συναντήσεων με μαθητές των τελευταίων τάξεων των Λυκείων της Αττικής, όπου εντεταλμένοι ομιλητές από το Τμήμα ενημερώνουν τους ενδιαφερόμενους τόσο για το πρόγραμμα σπουδών που προσφέρει, όσο και

για τις επαγγελματικές αλλά και τις επιστημονικές προοπτικές των αποφοίτων του.

Από την άλλη πλευρά τα διάφορα προγράμματα διεθνών συνεργασιών και κινητικότητας των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας στα οποία συμμετέχει το Τμήμα υπαγορεύουν τη δημοσιοποίηση του Προγράμματος Σπουδών και στην αγγλική γλώσσα. Ένα τέτοιο εγχείρημα βρίσκεται στις άμεσες προτεραιότητες του Τμήματος.

Η σχεδόν πλήρης απορρόφηση των αποφοίτων του Τμήματος ως εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, κατά την τελευταία δεκαετία, τουλάχιστον μέχρι το 2010, καθιστά σχετικά εύκολη την παρακολούθηση της επαγγελματικής τους αποκατάστασης στην αγορά εργασίας. Οι απόφοιτοι διορίζονται είτε σε μόνιμες θέσεις στη δημόσια εκπαίδευση (παλαιότεροι απόφοιτοι) είτε σε θέσεις αναπληρωτών / ωρομισθίων, οι οποίες οδηγούν στη μονιμοποίηση μετά την επιτυχία των αποφοίτων στις εξετάσεις του ΑΣΕΠ ή τη συμπλήρωση ορισμένου χρόνου προϋπηρεσίας, είτε σε προστατευόμενες από τη νομοθεσία θέσεις στην ιδιωτική εκπαίδευση.

Η παρακολούθηση της περαιτέρω επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων, μετά τον διορισμό τους, επιτυγχάνεται, ως ένα βαθμό, μέσω της εποπτείας από το Τμήμα της διαδικασίας μετεκπαίδευσης των μονίμων εκπαιδευτικών στο Μαράσλειο Διδασκαλείο Δημοτικής Εκπαίδευσης. Επίσης, τα τελευταία χρόνια, σημαντικός αριθμός αποφοίτων του Τμήματος, συνεχίζουν τις σπουδές τους σε μεταπτυχιακό κύκλο σπουδών του Τμήματος.

Υπό τις παρούσες, εντούτοις, συνθήκες κρίσης στην αγορά εργασίας, η οποία έχει αρχίσει ήδη να πλήττει και τους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, κρίνεται σκόπιμη η δημιουργία ειδικού γραφείου διασύνδεσης του ΠΤΔΕ με την αγορά εργασίας – ή την αξιοποίηση του γραφείου διασύνδεσης του πανεπιστημίου – και παρακολούθησης της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων του, ώστε να παρέχονται εγκαίρως χρήσιμες πληροφορίες, συμβουλές και προτάσεις προς κάθε ενδιαφερόμενο.

Άλλωστε, και κατά τη δεκαετία του 1990, πριν από την περίοδο πλήρους απορρόφησης των αποφοίτων, το Τμήμα είχε διεξαγάγει έρευνα ανίχνευσης της επαγγελματικής πορείας των αποφοίτων του, τα αποτελέσματα της οποίας γνώρισαν σημαντική δημοσιότητα στον τύπο και αποτέλεσαν απαρχή συζητήσεων για την αναθεώρηση του τότε ισχύοντος προγράμματος, τόσο προπτυχιακών όσο και μεταπτυχιακών σπουδών.

3.1.2. Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;³

Τα μαθήματα που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών του ΠΤΔΕ διακρίνονται σε υποχρεωτικά, σε «κυμαινόμενα» (μαθήματα που επιλέγει μεν ο φοιτητής αλλά που καθίστανται υποχρεωτικά από τη στιγμή που τα επέλεξε) και σε επιλογής. Συνεπώς η διάκριση των μαθημάτων σε «κορμού», «ειδίκευσης», «κατευθύνσεων», «υποβάθρου» κλπ δεν έχει εφαρμογή στην περίπτωση του προγράμματος σπουδών του Τμήματος. Όλα τα μαθήματα κατανέμονται στους Τομείς του Τμήματος. Τα υποχρεωτικά και κυμαινόμενα μαθήματα κατανέμονται ως εξής:

A. Τομέας Επιστημών Αγωγής: 11 μαθήματα (7 υποχρεωτικά /28 διδακτικές μονάδες (δ.μ.) και 4 κυμαινόμενα)

B. Τομέας Ειδικής Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας: 9 μαθήματα (5 υποχρεωτικά / 20 δ.μ. και 4 κυμαινόμενα)

Από τα κυμαινόμενα μαθήματα των τομέων A και B οι φοιτητές επιλέγουν συνολικά μαθήματα /16 δ.μ..

Γ. Τομέας Ανθρωπιστικών Σπουδών: 10 μαθήματα (9 υποχρεωτικά και 1 κυμαινόμενο / 40 δ.μ. συνολικά)

Δ. Τομέας Μαθηματικών και Πληροφορικής: 6 μαθήματα (5 υποχρεωτικά και 1 κυμαινόμενο / 24 δ.μ. συνολικά).

E. Τομέας Φυσικών Επιστημών Τεχνολογίας και Περιβάλλοντος: 5 μαθήματα (4 υποχρεωτικά και 1 κυμαινόμενο / 20 δ.μ. συνολικά).

Οι φοιτητές πρέπει επιπλέον να επιλέξουν 12 μαθήματα (αντιστοιχούν σε 36 δ.μ.) από τον κατάλογο προσφερομένων μαθημάτων επιλογής. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2010-11 προσφέρθηκαν 84 μαθήματα επιλογής. Η επιλογή τους γίνεται αποκλειστικά με βάση τα προσωπικά ενδιαφέροντα των φοιτητών. Ο φοιτητής, για να πάρει πτυχίο, πρέπει να έχει παρακολουθήσει ανελλιπώς τις προβλεπόμενες εργαστηριακές και πρακτικές ασκήσεις και να έχει εξεταστεί επιτυχώς σε 49 συνολικώς μαθήματα (37 υποχρεωτικά και 12 επιλογής), συγκεντρώνοντας 188 δ.μ., εκ των οποίων οι 4 αντιστοιχούν στην εβδομαδιαία διδασκαλία στα σχολεία που πραγματοποιείται στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης.

Οι επιτροπές που μελέτησαν τη διάρθρωση και το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών

³ Συμπληρώστε τους πίνακες 12.1 και 12.2.

κατέληξαν σε ορισμένα συμπεράσματα και προτάσεις αναθεώρησής του που βρίσκονται ήδη σε μια διαδικασία σταδιακής υλοποίησης. Κρίθηκε ότι ο αριθμός των προσφερομένων μαθημάτων επιλογής είναι μεγάλος με αποτέλεσμα ορισμένα από αυτά να έχουν ευάριθμα ακροατήρια λόγω και του συστήματος προαιρετικής φοίτησης. Διαπιστώθηκε η ανάγκη ενίσχυσης των σεμιναριακού και «φροντιστηριακού» χαρακτήρα των μαθημάτων και ο περιορισμός των πολυπληθών φοιτητικών ακροατηρίων στα υποχρεωτικά μαθήματα με την κατάτμησή τους σε ομάδες, στο βαθμό που κάτι τέτοιο επιτρέπει η υλικοτεχνική υποδομή και το διαθέσιμο ανθρώπινο δυναμικό. Διαπιστώθηκε επίσης η επιτυχής λειτουργία των εργαστηρίων του Τμήματος και η άμεση ανάγκη ενίσχυσής τους σε ειδικευμένο προσωπικό προκειμένου να διασφαλιστεί η υψηλή ποιότητα του μέχρι σήμερα προσφερομένου έργου. Η κατανομή του χρόνου μεταξύ θεωρίας και εργαστηρίου, φροντιστηρίου, σεμιναρίου κλπ, ποικίλει κατά μάθημα και διαφοροποιείται από έτος σε έτος ανάλογα με τις διαπιστούμενες ανάγκες και τις υφιστάμενες δυνατότητες.

Σε ό,τι αφορά την ύλη των μαθημάτων, την επικαιροποίησή της και τον συντονισμό της μεταξύ μαθημάτων, η μελέτη όλων των απογραφικών δελτίων των εξαμηνιαίων μαθημάτων έδειξε ότι δεν προκύπτει σημαντική επικάλυψη ύλης μεταξύ μαθημάτων. Παρόλα αυτά, σε μαθήματα του ίδιου επιστημονικού πεδίου είναι πιθανό να εμφανίζονται μερικώς επικαλύψεις ύλης. Όμως, όταν οι διδάσκοντες το αντιλαμβάνονται, σε συνεννόηση με τους φοιτητές και με τους συναδέλφους τους, προβαίνουν στις αναγκαίες τροποποιήσεις. Αυτό γίνεται κυρίως στο πλαίσιο του Τομέα, όπου ομαδοποιούνται συναφή επιστημονικά πεδία.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι, ενώ ορισμένα γνωστικά πεδία καλύπτονται σε ικανοποιητικό βαθμό από τα υφιστάμενα μαθήματα, σε άλλα παρατηρούνται ελλείψεις. Ως ένα βαθμό, το θέμα μπορεί να αποδοθεί στις ελλείψεις μελών ΔΕΠ συγκεκριμένων ειδικοτήτων, πράγμα που σχεδιάζεται να αντιμετωπιστεί στο πλαίσιο του μεσοπρόθεσμου προγραμματισμού του Τμήματος.

Τέλος, η αξιολόγηση των μαθημάτων από τους φοιτητές αλλά και οι άτυπες αξιολογήσεις των διδασκόντων, έδειξε ότι η ύλη των μαθημάτων, σε ό,τι αφορά την έκταση και το περιεχόμενο της, επανεκτιμάται, αναπροσαρμόζεται και επικαιροποιείται στις περισσότερες περιπτώσεις ανά έτος ή ανά διετία.

Σύμφωνα με τον Οδηγό Σπουδών (σ.38 /2010-11), τα μαθήματα Διδακτική Μεθοδολογία I και II (γενική πρακτική άσκηση) πρέπει να προηγούνται και να θεωρούνται προαπαιτούμενα για τη

Δήλωση της Διδακτικής των επιμέρους μαθημάτων. Έτσι, μόνο οι Γενικές Διδακτικές, οι Διδακτικές των μαθημάτων, και οι Πρακτικές ασκήσεις εντάσσονται στο σύστημα των προαπαιτούμενων. Όσο κι αν κάτι τέτοιο δυσαρεστεί τους φοιτητές που επιθυμούν να κάνουν τις διδακτικές όλες μαζί, προκειμένου να εξοικονομήσουν χρόνο, το Τμήμα θεωρεί ότι το εν λόγω σύστημα προαπαιτούμενων είναι παιδαγωγικά και μεθοδολογικά ορθό.

Μαθήματα που προσφέρονται από άλλα Τμήματα και μαθήματα που προσφέρει το ΠΤΔΕ σε άλλα Τμήματα

Θα το συμπληρώσω με πληροφορίες από τη Γραμματεία

Στο Τμήμα δεν διδάσκονται ξένες γλώσσες. Οι ξένες γλώσσες διδάσκονται στην Πανεπιστημιακή Λέσχη του ΕΚΠΑ.

3.1.3 Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

Οι εξετάσεις στο Τμήμα βασίζονται σε τέσσερις διαφορετικούς τρόπους αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών:

- γραπτές εξετάσεις
- προφορικές εξετάσεις
- εκπόνηση εργασίας, ή
- συνδυασμός των ανωτέρω

Πάντως, η μέθοδος αξιολόγησης που χρησιμοποιείται στην πλειονότητα των μαθημάτων είναι η τελική γραπτή αξιολόγηση, η οποία σε πολλά από αυτά αποτελεί και τη μοναδική μέθοδο. Σε ορισμένες περιπτώσεις υπάρχει ένας συνδυασμός γραπτών εξετάσεων και προαιρετικής (πριμοδοτικής) εργασίας. Η επιλογή του τρόπου αξιολόγησης των φοιτητών γίνεται από τον διδάσκοντα σε σχέση με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε μαθήματος.

Τα αποτελέσματα δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου, όπου ο φοιτητής εισέρχεται με τον Κωδικό του. Επίσης, μπορεί να αναρτηθούν στους Πίνακες Ανακοινώσεων, κατά προτίμηση με τον αριθμό μητρώου των φοιτητών. Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να

δουν το γραπτό τους, ύστερα από την υποβολή σχετικού αιτήματος στον διδάσκοντα, και να συζητήσουν μαζί του σχετικά με τη βαθμολόγησή τους.

Οι εξετάσεις γίνονται από τον διδάσκοντα (ή τους διδάσκοντες) στο τέλος του εξαμήνου σε καθορισμένη ύλη. Η βαθμολογία των μαθημάτων ακολουθεί με την κλίμακα μηδέν έως δέκα (0-10), με βάση επιτυχίας το πέντε(5) και χωρίς τη χρήση κλασματικού μέρους. Σε περίπτωση αποτυχίας, ο φοιτητής έχει τη δυνατότητα μιας επαναληπτικής εξέτασης κατά την εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου. Εάν ο φοιτητής αποτύχει και στην επαναληπτική εξέταση, τότε θα πρέπει να επανεγγραφεί στο μάθημα και να το παρακολουθήσει σε επόμενο εξάμηνο. Προκειμένου να διασφαλιστεί η διαφάνεια και η ακρίβεια στη διαδικασία αξιολόγησης των φοιτητών, ορισμένοι διδάσκοντες έχουν εφαρμόσει το σύστημα της μοριοδότησης των ερωτήσεων, με γνωστοποίηση των μορίων κατά την έναρξη της εξέτασης. Στις προφορικές εξετάσεις οι φοιτητές εισέρχονται σε μικρές ομάδες και συμπληρώνουν δελτίο εξέτασης.

Το εξεταστικό σύστημα κρίνεται γενικά ικανοποιητικό, αν και υπάρχουν ορισμένα περιθώρια βελτίωσής του. Το γεγονός αυτό επισημάνθηκε στο πλαίσιο της συζήτησης για τη φυσιγνωμία του Τμήματος. Συγκεκριμένα, διαπιστώθηκε ότι μεταξύ των επιμέρους μαθημάτων υπάρχουν σημαντικές διαφορές σε ό,τι αφορά την κατανομή της βαθμολογίας (σε ορισμένα μαθήματα η πλειονότητα των φοιτητών βαθμολογείται με άριστα) γεγονός που χρήζει περαιτέρω διερεύνησης.

3.1.4 Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;

Στη διδασκαλία μαθημάτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών δεν συμμετέχουν διδάσκοντες από το εξωτερικό εξαιτίας του σημαντικού κόστους που συνεπάγεται η μετακίνησή τους αλλά και του προβλήματος της γλώσσας. Ευκαιριακά και μόνο δίνονται διαλέξεις από επιστήμονες του εξωτερικού, στο πλαίσιο συμμετοχής τους σε συνέδρια, ερευνητικά προγράμματα κλπ. Παρά τις εγγενείς δυσκολίες, η δυνατότητα πρόσκλησης ξένων επιστημόνων για διδασκαλία στο Τμήμα, έστω και σε περιορισμένη κλίμακα, κρίνεται ότι μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας του προγράμματος σπουδών.

Η συμμετοχή των αλλοδαπών φοιτητών είναι περιορισμένη – άλλωστε στο ΠΤΔΕ δεν προσφέρονται, προς το παρόν, μαθήματα σε ξένη γλώσσα - είναι όμως σημαντική η συμμετοχή φοιτητών από την Κύπρο καθώς και από περιοχές της ομογένειας.

Στο επίπεδο Προπτυχιακών Σπουδών λειτουργεί το πρόγραμμα ERASMUS, το οποίο δίνει τη δυνατότητα στους προπτυχιακούς φοιτητές να έρθουν σε επαφή με ξένα πανεπιστήμια, με τα προγράμματα σπουδών τους και γενικότερα με τις εξελίξεις (επιστημονικές, μεθοδολογικές κ.λπ) των γνωστικών αντικειμένων που τους αφορούν. Θα πρέπει, εντούτοις, να σημειωθεί ότι η συμμετοχή των φοιτητών στο συγκεκριμένο πρόγραμμα εμφανίζεται περιορισμένη, γεγονός που μπορεί να αποδοθεί στην επιδίωξη των φοιτητών να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους στον ελάχιστο προβλεπόμενο χρόνο και να ενταχθούν το συντομότερο στην αγορά εργασίας.

Ενδεικτική της σημασίας που αποδίδεται στη διεθνή διάσταση της Εκπαίδευσης είναι η παρουσία στο Πρόγραμμα Σπουδών αυτοτελών μαθημάτων, όπως *Συγκριτική Παιδαγωγική, Εκπαιδευτικά Προβλήματα και Εκπαιδευτική πολιτική και Ευρωπαϊκή Διάσταση στην Εκπαίδευση*.

Τέλος, κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2006-2007, 2007-2008 και 2009-2010 λειτουργεί κύκλος μαθημάτων – σεμιναρίων Jean Monnet με τίτλο «Σπουδές, εργασία και καθημερινότητα σε μια ενωμένη και συνεκτική Ευρώπη. Συγκριτική θεώρηση». Το πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή/Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευση και Πολιτισμός απευθύνεται σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές του Παιδαγωγικού Τμήματος Δ. Ε. του Πανεπιστημίου Αθηνών, καθώς και σε εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και εντάσσει στις θεματικές του ζητήματα διεθνούς ενδιαφέροντος.

Στο Τμήμα δεν έχει εφαρμοστεί μέχρι σήμερα το σύστημα μεταφοράς πιστωτικών μονάδων ECTS.

3.1.5 Πώς κρίνετε την πρακτική άσκηση των φοιτητών;

Στο Τμήμα λειτουργεί από της ιδρύσεώς του ο θεσμός της πρακτικής άσκησης φοιτητών ως αναπόσπαστο τμήμα του Προγράμματος Σπουδών του. Βασικός σκοπός της είναι να φέρει σε άμεση επαφή τους φοιτητές με τη διδακτική πράξη, όχι μόνο σε επίπεδο ανάλυσης διδακτικών σχημάτων και προσεγγίσεων αλλά και σε επίπεδο εφαρμογής τους.

Η εξοικείωση των φοιτητών με τις πραγματικές συνθήκες που επικρατούν στο χώρο του Δημοτικού Σχολείου, η ενεργός συμμετοχή τους στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των μαθησιακών δραστηριοτήτων, καθώς και η ευαισθητοποίησή τους απέναντι στο πολυπαραγοντικό φαινόμενο της διδασκαλίας είναι καθοριστικής σημασίας για την εκπαίδευση και την κατάρτισή τους, καθώς και για τη διαμόρφωση της επαγγελματικής τους ταυτότητας.

Οι δύο πρώτες φάσεις της πρακτικής άσκησης των φοιτητών συνδέονται άρρηκτα με τα

μαθήματα Διδακτική Μεθοδολογία Ι και ΙΙ. Αυτές πραγματοποιούνται κατά το Ε΄ και Στ΄ εξάμηνο φοίτησης, σε καθορισμένα δημοτικά σχολεία και περιλαμβάνουν:

- συστηματικές παρακολουθήσεις διδασκαλιών και κριτική ανάλυσή τους
- δοκιμαστικές διδασκαλίες και συζήτηση επί των διδασκαλιών υπό την εποπτεία και τον συντονισμό έμπειρων αποσπασμένων δασκάλων.

Παράλληλα με τις παρακολουθήσεις και τις πιλοτικές διδασκαλίες οι φοιτητές εκπονούν ερευνητική μελέτη σε θέμα της διδακτικής πράξης, που οι ίδιοι επιλέγουν και που εκπονούν ατομικά ή σε ολιγομελείς ομάδες. Η μελέτη χωρίζεται σε θεωρητικό μέρος (υλοποιείται στο Ε΄ εξάμηνο) και σε ερευνητικό μέρος (υλοποιείται στο Στ΄ εξάμηνο).

Η τρίτη φάση της πρακτικής άσκησης των φοιτητών πραγματοποιείται κατά το Ζ΄ και Η΄ εξάμηνο με ευθύνη των καθηγητών των ειδικών γνωστικών αντικειμένων.

Η τέταρτη φάση διεξάγεται κατά το Η΄ εξάμηνο και συνίσταται σε αυτοδύναμη εβδομαδιαία διδασκαλία των φοιτητών σε δημοτικά σχολεία με ευθύνη της Συντονιστικής Επιτροπής Πρακτικών Ασκήσεων του Τμήματος.

Η οργάνωση και η λειτουργία της Πρακτικής Άσκησης κρίνονται γενικά αποτελεσματικές, αν και η κρατούσα στο Τμήμα αντίληψη θεωρεί ευκατάρτη την ενίσχυσή της, αφού με τον τρόπο αυτό οι φοιτητές θα έχουν περισσότερες ευκαιρίες να συνεργαστούν με εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς, να αποκτήσουν περισσότερες επαγγελματικές εμπειρίες, αλλά και να διευρύνουν τους ορίζοντες της επαγγελματικής τους αποκατάστασης. Θα πρέπει εντούτοις να σημειωθεί ότι κατά τα τελευταία δύο χρόνια το Τμήμα αντιμετωπίζει μεγάλες δυσκολίες στην αποτελεσματική υλοποίηση της Πρακτικής Άσκησης – όσο και στη λειτουργία πολλών Εργαστηρίων – μετά τον δραστικό περιορισμό αφενός του αριθμού των αποσπασμένων στο Τμήμα εκπαιδευτικών, οι οποίοι επωμίζονται μεγάλο μέρος της Πρακτικής Άσκησης και αφετέρου της χρηματοδότησης του πανεπιστημίου.

Τέλος, από το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011 πραγματοποιείται στο Τμήμα και Πρόγραμμα Επιδοτούμενης δίμηνης Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών (ΕΣΠΑ 2007-2013) σε δύο μεγάλα ιδιωτικά εκπαιδευτήρια (Εκπαιδευτήρια Κωστέα Γείτονα – Κολλέγιο Αθηνών) και σε φορείς της Εκπαίδευσης που εποπτεύονται από το ΥΠΔΒΜΘ (Παιδαγωγικό Ινστιτούτο – Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας).

3.2. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών⁴

3.2.1 Τίτλος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Το ΠΤΔΕ οργανώνει και λειτουργεί Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών από το ακαδημαϊκό έτος 1994-1995. Σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση (Υ. Α.) με αριθμό Β7/178/2-8-1994 (ΦΕΚ 628,τ. Β'/22-8-1994) ο τίτλος του είναι «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αθηνών».

Εκτός από το προαναφερθέν Πρόγραμμα λειτουργεί επίσης, από το ακαδ. έτος 2006-2007, ένα δι-ιδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Εκπαιδευτική Τεχνολογία και Ανάπτυξη Ανθρωπίνων Πόρων» σε σύμπραξη με το Μαθηματικό Τμήμα ΤΕΙ Πειραιά. Το συγκεκριμένο Πρόγραμμα ακολουθεί τα προβλεπόμενα για το «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αθηνών» σε ό,τι αφορά τη λειτουργία, το εξεταστικό σύστημα και τη διαδικασία επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών.

Η μικρή διάρκεια εφαρμογής του συγκεκριμένου Προγράμματος δεν παρέχει τη δυνατότητα πλήρους αποτίμησης της κοινωνικής του συμβολής. Παρά ταύτα θα μπορούσε ασφαλώς να προσμετρηθεί στη συμβολή αυτή η δυνατότητα που δίνει σε αποφοίτους ΤΕΙ να παρακολουθήσουν Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών.

3.2.2 Τμήματα και Ιδρύματα που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.⁵

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω λειτουργεί στο Τμήμα ένα διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών σπουδών, σε συνεργασία με το Μαθηματικό Τμήμα ΤΕΙ Πειραιά, με τίτλο «Εκπαιδευτική τεχνολογία και ανάπτυξη ανθρωπίνων πόρων»

3.2.3 Πώς κρίνετε τον βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας;

Το ΠΤΔΕ υπήρξε μεταξύ των πρώτων τμημάτων του Παν/μίου Αθηνών που προχώρησε στην

⁴ Στην περίπτωση που στο Τμήμα λειτουργούν περισσότερα από ένα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών η ενότητα αυτή πρέπει να επαναληφθεί για καθένα από τα ΠΜΣ.

⁵ Συμπληρώνεται μόνο στην περίπτωση λειτουργίας Διατμηματικού ή Διδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.

καθιέρωση οργανωμένων προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών.

Σκοπός του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι η κατάρτιση πτυχιούχων των παιδαγωγικών τμημάτων αλλά και άλλων τμημάτων των Α.Ε.Ι. της χώρας ή της αλλοδαπής, σχετικών με τα γνωστικά αντικείμενα του Προγράμματος, σε εξειδικευμένα γνωστικά πεδία και στην έρευνα, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται τόσο η ειδικευση όσο και η συμβολή τους στην καλλιέργεια και ανάπτυξη της πρωτογενούς επιστημονικής έρευνας αλλά και στη διαμόρφωση και προαγωγή της επιστημονικής σκέψης.

Με γνώμονα πάντοτε την προσφορά ποιοτικών υπηρεσιών στο σύνολο της ελληνικής κοινωνίας και εκπαίδευσης το ΠΜΣ του Τμήματος είναι ανοιχτό όχι μόνο στους πτυχιούχους των Παιδαγωγικών Τμημάτων της χώρας αλλά και στους πτυχιούχους όλων των τμημάτων και σχολών των ελληνικών και ξένων πανεπιστημίων. Αυτό υπαγορεύουν άλλωστε και οι σύγχρονες αντιλήψεις περί μεταπτυχιακών σπουδών, που θέλουν τους πτυχιούχους να μετακινούνται οριζόντια από τη μια γνωστική περιοχή στην άλλη ανάλογα με τις ανάγκες της κοινωνίας και ανάλογα με την από μέρος τους διαμόρφωση νέων επαγγελματικών και προσωπικών ενδιαφερόντων.

Συγκεκριμένα, το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών έρχεται να καλύψει τις ανάγκες των υπηρετούντων εκπαιδευτικών σε παιδαγωγική κατάρτιση αλλά και πτυχιούχων άλλων Τμημάτων, τόσο των επονομαζόμενων καθηγητικών όσο και άλλων σχολών, οι οποίοι κατοχυρώνουν με το μεταπτυχιακό τίτλο του Τμήματος δικαίωμα διορισμού (π.χ. Οικονομολόγοι) στην εκπαίδευση. Υπό αυτή την έννοια το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος επιτελεί ένα εκπαιδευτικό όσο και κοινωνικό έργο αφού αφενός συμβάλλει στην παιδαγωγική συγκρότηση δυνάμει εκπαιδευτικών, και αφετέρου παρέχει δυνατότητες απασχόλησης σε τομείς της αγοράς εργασίας, όπως η δημόσια εκπαίδευση, όπου η ζήτηση προσωπικού παραμένει ισχυρή.

Για το ΠΤΔΕ η πολυμερής σύνθεση του σώματος των μεταπτυχιακών φοιτητών αποτελεί πηγή μαθησιακού πλούτου, υπό την έννοια ότι το εύρος των ενδιαφερόντων, κλίσεων και γνωστικής υποδομής τους παρέχουν δυνατότητες διευρυμένου ερευνητικού έργου και αποτελούν ευκαιρίες να δοκιμαστούν εναλλακτικές διδακτικές προσεγγίσεις.

Η διάρθρωση του ΠΜΣ του ΠΤΔΕ πιστεύεται ότι ανταποκρίνεται σε πολύ μεγάλο βαθμό στο σύνολο των προαναφερόμενων στόχων, όπως αυτοί προσδιορίζονται και οριοθετούνται από τις 10 κατευθύνσεις του ΠΜΣ. Σε μεγάλο βαθμό άλλωστε τις εν λόγω κατευθύνσεις υπαγόρευαν οι

ανάγκες της αγοράς εργασίας σε νέους τομείς όπως η εκπαίδευση ατόμων με ειδικές ανάγκες, η λογοθεραπεία, η διεθνής εκπαιδευτική συνεργασία στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής ένωσης, η εκπαίδευση ενηλίκων κ.λπ.

Στο πλαίσιο της διερεύνησης της φυσιογνωμίας του Τμήματος οργανώθηκε συστηματική συζήτηση για το ΠΜΣ και την προοπτική του. Στόχος ήταν να αποτιμηθεί η έως τώρα λειτουργία του, να αποφασιστούν τυχόν αλλαγές και να προσαρμοστούν ο εσωτερικός του κανονισμός σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3685/2008. Ενδεικτικά αναφέρονται παρακάτω ορισμένες από τις προτάσεις της Επιτροπής, μερικές από τις οποίες βρίσκονται ήδη στο στάδιο σταδιακής υλοποίησής τους:

- Διατήρηση του τρόπου εισαγωγής των μεταπτυχιακών φοιτητών [Πιστοποιημένη γνώση ξένης γλώσσας. Γραπτές εξετάσεις – συνέντευξη]. Προτείνεται αλλαγή της ισχύουσας μοριοδότησης όπως αυτή περιγράφεται στο σχετικό κανονισμό. Για παράδειγμα, επειδή η μοριοδότηση των δημοσιευμένων εργασιών με 15 μόρια κρίνεται ως υπερβολική, προτείνεται η μείωση των μορίων σε 7 (4 μόρια για την πρώτη εργασία και 3 για την δεύτερη αν υπάρχει). Όσον αφορά στη γλωσσομάθεια, να απαιτείται TOEFL (72 μόρια) ή επίπεδο «ADVANCED», αντίστοιχο για όλες τις γλώσσες. Χρειάζεται έλεγχος των φορέων που πιστοποιούν τη γλωσσομάθεια. Επίσης προτείνεται κάθε κατεύθυνση να έχει τη δυνατότητα να ορίζει στην προκήρυξη, τη γλώσσα ή τις γλώσσες που δέχεται ως προϋπόθεση εισαγωγής.
- Είναι απαραίτητο σε κάθε διδασκόμενο μάθημα να δίνεται γενική βιβλιογραφία και σε καμία περίπτωση η διδασκαλία να μην στηρίζεται σε ένα και μοναδικό εγχειρίδιο. Προτείνεται επίσης να ετοιμάζεται κάθε χρόνο ένας μικρός οδηγός, για κάθε κατεύθυνση, ο οποίος θα περιλαμβάνει το περιεχόμενο και τη βιβλιογραφία κάθε θεματικής ενότητας διδασκαλίας.
- Προτείνεται ο ορισμός θεματικών ενοτήτων ανά κατεύθυνση, από τις οποίες οι μεταπτυχιακοί φοιτητές, σε συνεργασία με τον επιβλέποντα, θα επιλέγουν το θέμα της διπλωματικής τους εργασίας.
- Προτείνεται να οργανωθεί και να εμπλουτιστεί πληρέστερα η βιβλιοθήκη μεταπτυχιακών είτε ως «ανεξάρτητη» είτε ενσωματωμένη στη Γενική Βιβλιοθήκη του Τμήματος.
- Προτείνεται η λειτουργία Φορέα Υποστήριξης Μεταπτυχιακών Φοιτητών (οδηγίες για εκπόνηση εργασιών, έρευνα στο διαδίκτυο, ενημέρωση-ανακοινώσεις).

- Κρίθηκε ορθό να οργανώνεται ανά διετία συνάντηση εργασίας διδασκόντων στα μεταπτυχιακά της κάθε κατεύθυνσης με μέριμνα του υπευθύνου της κατεύθυνσης και να υποβάλλεται έκθεση στον Τομέα που ανήκει η κατεύθυνση.

Το έντονο ενδιαφέρον για μεταπτυχιακές σπουδές στο ΠΤΔΕ τα τελευταία χρόνια, εξαιτίας του δικαιώματος εργασίας στην ιδιωτική εκπαίδευση που αυτό κατοχυρώνει, καθιστά σημαντική την ευρεία δημοσιοποίηση του προγράμματος σπουδών του Τμήματος. Σε αυτό το πλαίσιο, το Τμήμα αναρτά σε ετήσια βάση τον πλήρη οδηγό σπουδών του στο διαδίκτυο και ανακοινώνει επίσης εγκαίρως την βιβλιογραφία και την εξεταστέα ύλη για τις εισαγωγικές εξετάσεις.

Δεν εφαρμόζεται κάποιο οργανωμένο και συστηματικό σύστημα παρακολούθησης της επαγγελματικής πορείας των αποφοίτων του ΠΜΣ. Παρόλα αυτά, η πλειονότητα των αποφοίτων απασχολείται στην Α΄θμια Εκπαίδευση, δημόσια ή ιδιωτική, γεγονός που καθιστά σχετικά εύκολη την παρακολούθηση της επαγγελματικής τους εξέλιξης. Επιπλέον, ένας αριθμός αποφοίτων εξακολουθεί να έχει επαφή με τα ακαδημαϊκά δρώμενα, συνεχίζοντας τις σπουδές του σε επίπεδο εκπόνησης διδακτορικής διατριβής.

3.2.4 Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;⁶

Τα γνωστικά αντικείμενα του Π.Μ.Σ. διακρίνονται στους εξής τομείς με τις ακόλουθες κατευθύνσεις ανά τομέα:

A. Τομέας Επιστημών της Αγωγής:

-«Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική» (Διδακτική - Προγράμματα Σπουδών, Εκπαίδευση ενηλίκων - Συνεχιζόμενη εκπαίδευση και δια βίου μάθηση) .

- «Συγκριτική Παιδαγωγική με ειδίκευση σε ζητήματα ποιότητας της εκπαίδευσης»

- «Κοινωνιοβιολογία, Νευροεπιστήμες και Εκπαίδευση»

B. Τομέας Ειδικής Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας:

- «Ειδική Αγωγή, Λογοθεραπεία - Συμβουλευτική».

Γ. Τομέας Ανθρωπιστικών Σπουδών:

⁶ Συμπληρώστε τους Πίνακες 13.1 και 13.2.

- «Διδακτική της Γλώσσας - Λογοτεχνία - Θέατρο και Εκπαίδευση».
- «Ιστορία και διδακτική της ιστορίας.. Λαογραφία και πολιτισμός»
- «Κοινωνιολογία της Εργασίας: Πολιτικές Αγοράς Εργασίας- Μειονότητες-Παιδική Ηλικία»

Δ. Τομέας Μαθηματικών και Πληροφορικής:

- «Μαθηματικά στην Εκπαίδευση (Ιστορία, Φιλοσοφία και Διδακτική των Μαθηματικών)».
- «Πληροφορική στην Εκπαίδευση»

Ε. Τομέας Φυσικών Επιστημών, Τεχνολογίας και Περιβάλλοντος:

- «Φυσικές Επιστήμες στην Εκπαίδευση».

Για την αντιμετώπιση περισσότερο εξειδικευμένων γνωστικών αντικειμένων, έχει θεσπιστεί η λειτουργία υποκατευθύνσεων μέσα στις κατευθύνσεις, πάντοτε στο πλαίσιο που προβλέπεται από το άρθρο 6 της Υπουργικής Απόφασης Β7/122/3-7-2001 (ΦΕΚ 945, τ.Β'/24-7-2001).

Οι υποκατευθύνσεις αυτές είναι:

(i) Στην κατεύθυνση Ειδική Αγωγή, Λογοθεραπεία. Συμβουλευτική λειτουργούν οι υποκατευθύνσεις:

- ◆ Ειδική Αγωγή
- ◆ Λογοθεραπεία - Συμβουλευτική

(ii) Στην κατεύθυνση Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική λειτουργούν οι υποκατευθύνσεις:

- ◆ Διδακτική, Προγράμματα Σπουδών.
- ◆ Εκπαίδευση Ενηλίκων, Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και δια βίου μάθηση.

(iii) Στην κατεύθυνση Μαθηματικά στην Εκπαίδευση, λειτουργούν οι υποκατευθύνσεις:

- ◆ Μαθηματικά, Ιστορία και Φιλοσοφία των Μαθηματικών
- ◆ Διδακτική των Μαθηματικών.

(iv) Στην κατεύθυνση Διδακτική της Γλώσσας - Λογοτεχνία - Θέατρο και Εκπαίδευση, λειτουργούν οι υποκατευθύνσεις:

- ◆ Διδακτική της Γλώσσας
- ◆ Λογοτεχνία
- ◆ Θέατρο και Εκπαίδευση

(v) Στην κατεύθυνση Ιστορία και Διδακτική της Ιστορίας, Λαογραφία και Πολιτισμός, λειτουργούν οι υποκατευθύνσεις:

- ◆ Ιστορία και διδακτική της Ιστορίας.
- ◆ Λαογραφία και πολιτισμός.

Οι υποκατευθύνσεις λειτουργούν με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που λειτουργούν και οι αντίστοιχες κατευθύνσεις. Ο υπεύθυνος της κατεύθυνσης είναι υπεύθυνος και σε κάθε υποκατεύθυνση που υπάγεται σ' αυτήν. Τα υποχρεωτικά μαθήματα που διδάσκονται σε κάθε υποκατεύθυνση είναι ακριβώς τα ίδια με τα υποχρεωτικά μαθήματα της κατεύθυνσης. Τα μαθήματα επιλογής επιλέγονται από τα μαθήματα της κατεύθυνσης έτσι ώστε να ταιριάζουν με το γνωστικό αντικείμενο της υποκατεύθυνσης. Ο αριθμός των υποχρεωτικών μαθημάτων και των μαθημάτων επιλογής που διδάσκονται σε κάθε υποκατεύθυνση είναι ίσος με τον αριθμό των αντίστοιχων μαθημάτων που διδάσκονται στην κατεύθυνση.

Για να λειτουργήσει μια υποκατεύθυνση πρέπει αυτή να συμπεριλαμβάνεται στην προκήρυξη που θα κάμει το Τμήμα για την εγγραφή φοιτητών στο Μ.Π.Σ. Στη σχετική προκήρυξη πρέπει να αναγράφονται και τα μαθήματα στα οποία θα εξεταστούν οι υποψήφιοι για κάθε υποκατεύθυνση, καθώς και η εξεταστέα ύλη αυτών των μαθημάτων. Το γνωστικό αντικείμενο της υποκατεύθυνσης πρέπει να αναγράφεται και στο μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης του πτυχιούχου.

Το πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Π.Τ.Δ.Ε. απονέμει:

α. Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) στους εξής τομείς:

- ◆ Ειδικής Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας
- ◆ Επιστημών της Αγωγής
- ◆ Μαθηματικών και Πληροφορικής
- ◆ Φυσικών Επιστημών, Τεχνολογίας και Περιβάλλοντος
- ◆ Ανθρωπιστικών Σπουδών

Στο Δίπλωμα αναγράφεται υποχρεωτικώς η κατεύθυνση.

β. Διδακτορικό Δίπλωμα (Δ.Δ.) στους αντίστοιχους τομείς και στις επιμέρους κατευθύνσεις.

Η χρονική διάρκεια για την απονομή των τίτλων ορίζεται για το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα

Ειδίκευσης σε τέσσερα (4) τουλάχιστον διδακτικά εξάμηνα. Τα μαθήματα ορίζονται σε 11 και κατανέμονται ανά εξάμηνο: 4 μαθήματα στο α' εξάμηνο, ανά 3 μαθήματα στο β' και γ' εξάμηνο και ένα μάθημα και η διπλωματική εργασία στο δ' εξάμηνο. Από τα μαθήματα αυτά, πέντε είναι υποχρεωτικά, που αντιστοιχούν στο 45% περίπου του συνόλου των μαθημάτων, και έξι είναι μαθήματα επιλογής, δηλαδή περίπου το 55% του συνόλου των μαθημάτων. Τα τρία δε από τα πέντε υποχρεωτικά μαθήματα είναι μαθήματα κορμού κοινά για όλες τις κατευθύνσεις και τις υποκατευθύνσεις. Τα υπόλοιπα μαθήματα είναι μαθήματα ειδίκευσης και διαφοροποιούνται από κατεύθυνση σε κατεύθυνση. Σε κάθε περίπτωση, με τη δημοσιοποίηση του προγράμματος σπουδών και του περιγράμματος κάθε μαθήματος, αλλά και υπό το συντονισμό των υπευθύνων καθηγητών κάθε κατεύθυνσης, διασφαλίζεται σε σημαντικό βαθμό ότι μεταξύ της ύλης των μαθημάτων δεν υπάρχουν επικαλύψεις.

Οι ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας κάθε μαθήματος είναι τρεις (3), ανεξάρτητα αν το μάθημα είναι υποχρεωτικό ή επιλογής. Επιπλέον των ωρών αυτών και προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες σεμιναρίων, εργαστηρίων, πρακτικών ασκήσεων κ.λπ., μπορούν να προστεθούν και άλλες ώρες, ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ.

Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής κατά τη διάρκεια του δ' εξαμήνου είναι υποχρεωμένος να εκπονήσει διπλωματική εργασία. Το θέμα της διπλωματικής εργασίας επιλέγεται από το φοιτητή σε συνεργασία με την επιτροπή παρακολούθησης του έργου του. Η Επιτροπή αποτελείται από τρία μέλη ΔΕΠ του Τμήματος και ορίζεται με απόφαση του Τομέα στον οποίον ανήκει η σχετική κατεύθυνση. Ένα από τα μέλη της επιτροπής ορίζεται ως "επιβλέπων". Είναι δυνατόν η ανάθεση εκπόνησης διπλωματικής εργασίας να γίνει και κατά τη διάρκεια του γ' εξαμήνου σπουδών. Ο "επιβλέπων" και τα άλλα μέλη της τριμελούς επιτροπής, είναι υπεύθυνοι για την παρακολούθηση του έργου του μεταπτυχιακού φοιτητή. Παρακολουθούν συνεχώς την πορεία της εργασίας του, υποστηρίζουν την ερευνητική του προσπάθεια με την υπόδειξη συγκεκριμένων πηγών έρευνας, αξιολογούν την ποιότητα της εργασίας και είναι εκείνοι που τελικά θα εγκρίνουν τη διπλωματική εργασία, την οποία ο υποψήφιος υποστηρίζει δημόσια.

Στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών σπουδών δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα. Οι εργαστηριακές ασκήσεις έχουν περιορισμένη έκταση και αφορούν κυρίως το μάθημα κορμού «Εφαρμογές Η/Υ στην εκπαίδευση» και ορισμένα από τα μαθήματα συγκεκριμένων Τομέων, όπως του Τομέα Ψυχολογίας και του Τομέα Φυσικών Επιστημών.

3.2.5 Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

Η εξέταση κάθε μαθήματος μπορεί να γίνει προφορικά, γραπτά, με εκπόνηση εργασιών ή με άλλον τρόπο που θα καθορίσει ο διδάσκων, εκτός και αν έχει αποφασίσει διαφορετικά η Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος. Οι εξετάσεις πραγματοποιούνται δύο φορές το χρόνο, στο τέλος κάθε εξαμήνου. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις η Γ.Σ.Ε.Σ. μετά από εισήγηση της Σ.Ε.Μ.Σ. μπορεί να τροποποιήσει ή να μεταθέσει το χρόνο των εξετάσεων ή να ορίσει και τρίτη εξεταστική περίοδο κατά το πρώτο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου του επόμενου ακαδημαϊκού έτους.

Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής δύναται να εξεταστεί σε κάθε μάθημα το πολύ δύο φορές. Αν απορριφθεί και τη δεύτερη φορά ο μεταπτυχιακός φοιτητής παραπέμπεται στη Γενική Συνέλευση του αρμόδιου τομέα. Ο Τομέας, αφού εξετάσει τη γενική απόδοση του μεταπτυχιακού φοιτητή εισηγείται στη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος τη διαγραφή του φοιτητή από το Π.Μ.Σ. ή τη δυνατότητα μιας επιπλέον εξέτασης, εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι που δικαιολογούν τη μειωμένη απόδοσή του ή την επανάληψη του μαθήματος από το μεταπτυχιακό φοιτητή σε επόμενο εξάμηνο σπουδών. Ο βαθμός των μαθημάτων που έχει επιτύχει ο μεταπτυχιακός φοιτητής κατοχυρώνεται.

Η βαθμολογία των μεταπτυχιακών φοιτητών γίνεται με το ίδιο σύστημα που ισχύει και για τον προπτυχιακό κύκλο σπουδών (ελάχιστη βαθμολογία το 0, βάση το 5, και άριστα το 10) και κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος από το διδάσκοντα.

Στη διαδικασία αξιολόγησης συμπεριλαμβάνεται και η διπλωματική εργασία. Η διπλωματική εργασία κατατίθεται στο τέλος του δ' εξαμήνου στην τριμελή επιτροπή που έχει οριστεί με απόφαση αρμόδιου τομέα. Η υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας γίνεται ενώπιον ακροατηρίου σε ημερομηνία και ώρα που ορίζεται από τον επιβλέποντα. Μετά το πέρας της δημόσιας υποστήριξης της διπλωματικής εργασίας από το μεταπτυχιακό φοιτητή, η επιτροπή την αξιολογεί και τη βαθμολογεί. Αν η διπλωματική εργασία θεωρηθεί από την επιτροπή ως μη ικανοποιητική και βαθμολογηθεί κάτω της βάσης 5, τότε η επιτροπή μπορεί να ζητήσει από τον μ.φ. τη βελτίωσή της, την τροποποίηση ορισμένων τμημάτων ή τη ριζική αναμόρφωσή της. Στην τελευταία αυτή περίπτωση η επιτροπή ορίζει συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο μέσα στο οποίο πρέπει να έχει επανυποβληθεί η διπλωματική εργασία, τροποποιημένη σύμφωνα με τις υποδείξεις της επιτροπής.

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής θεωρείται ότι περάτωσε τις φοιτητικές του υποχρεώσεις, εφόσον

έχει συμπληρώσει χρόνο σπουδών 4 εξαμήνων, έχει παρακολουθήσει ανελλιπώς και εξεταστεί επιτυχώς σε όλα τα μαθήματα που προβλέπονται από το Π.Μ.Σ. (υποχρεωτικά και επιλογής), τις εργαστηριακές ασκήσεις κ.λπ. και έχει εγκριθεί από την επιτροπή η διπλωματική εργασία που έχει συγγράψει.

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής θεωρείται ότι παρακολούθησε ανελλιπώς τα μαθήματα αν έχει παρακολουθήσει τουλάχιστον το 80% των προβλεπομένων από το Π.Μ.Σ. ωρών διδασκαλίας ανά εξάμηνο.

Στους μεταπτυχιακούς φοιτητές που ολοκλήρωσαν με επιτυχία τις φοιτητικές τους υποχρεώσεις στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης απονέμεται Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.), ο τελικός βαθμός του οποίου υπολογίζεται ως εξής:

- Διπλωματική εργασία 19%
- Βαθμός για κάθε υποχρεωτικό μάθημα 9%
- Βαθμός για κάθε μάθημα επιλογής 6%

Στην γραπτή εξέταση δίνεται η δυνατότητα στον εξεταζόμενο να συζητήσει το γραπτό του με τον καθηγητή, αν υπάρχει οποιαδήποτε αμφισβήτηση ή απορία. Μάλιστα αυτό μπορεί να γίνει σε ευρύτερη κλίμακα σε σχέση με το Προπτυχιακό Πρόγραμμα εξαιτίας του μικρότερου αριθμού φοιτητών. Αν παρόλα αυτά ανακύψει το οποιοδήποτε θέμα που δεν μπορεί να επιλυθεί, τότε το ζήτημα μπορεί να παραπεμφθεί στη Συντονιστική Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΣΕΜΣ). Στην πράξη, θέματα διαφάνειας και αμφισβητήσεων της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών δεν έχουν απασχολήσει ποτέ κανένα θεσμοθετημένο όργανο του τμήματος.

Από την άλλη, δεν έχει ποτέ πραγματοποιηθεί αξιολόγηση της εξεταστικής διαδικασίας, γεγονός που ίσως θα έπρεπε να αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης ώστε να προκύψει μια πιο ολοκληρωμένη διαδικασία αξιολόγησης.

3.2.6 Πώς κρίνετε τη χρηματοδότηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι αυτοχρηματοδοτούμενο. Οι φοιτητές πληρώνουν δίδακτρα συμβολικού ύψους τα οποία διατίθενται για τη βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών.

Για τη διδασκαλία στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών δεν προβλέπονται αμοιβές στους

καθηγητές του Τμήματος. Ωστόσο ένα από τα έξοδα του Προγράμματος αφορά την αποζημίωση διδασκόντων από άλλα Τμήματα και Πανεπιστήμια εσωτερικού ή του εξωτερικού.

Η βιωσιμότητα του Προγράμματος είναι εξασφαλισμένη, και μπορεί να επιτευχθεί και για το μέλλον, εξαιτίας της μόνιμης πηγής χρηματοδότησης.

3.2.7 Πώς κρίνετε τη διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών;⁷

Για την επιλογή των φοιτητών που θα παρακολουθήσουν το μεταπτυχιακό πρόγραμμα ειδίκευσης συνεκτιμώνται:

(α) Τα ειδικά προσόντα των υποψηφίων, όπως αυτά προκύπτουν από τα δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. Τέτοια προσόντα είναι το επιστημονικό και ερευνητικό έργο των υποψηφίων που είναι δημοσιευμένο σε έγκυρα επιστημονικά περιοδικά, το συγγραφικό έργο, η κατοχή και άλλων πανεπιστημιακών πτυχίων πέραν του πρώτου, η κατοχή περισσότερων από μια ξένων γλώσσων κ.λπ., όπως αυτά παρουσιάζονται αναλυτικά στην επόμενη παράγραφο αυτού του άρθρου.

(β) Τα αποτελέσματα των γραπτών εξετάσεων σε τρία (3) μαθήματα ανά κατεύθυνση

(γ) Η απόδοση των υποψηφίων κατά τη διάρκεια προφορικής συνέντευξης.

Η αξιολόγηση των κριτηρίων επιλογής και η βαθμολόγησή τους γίνεται από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος με τις διαδικασίες που περιγράφονται παρακάτω. Η βαθμολόγηση των κριτηρίων γίνεται σε κλίμακα από 0 μέχρι 100 και κάθε υποψήφιος πιστώνεται με συγκεκριμένο αριθμό αξιολογικών μονάδων (α.μ.) αυτής της κλίμακας. Ειδικά οι υποψήφιοι μετά την αποτίμηση των ανωτέρω (β) και (γ) κριτηρίων, μπορούν να πιστωθούν με τις παρακάτω αξιολογικές μονάδες.

(α) Ειδικά προσόντα των υποψηφίων

Τα ειδικά προσόντα των υποψηφίων, όπως αυτά προκύπτουν από τα δικαιολογητικά που οι ίδιοι έχουν καταθέσει στο Τμήμα, καταγράφονται από τη Γραμματεία του Τμήματος και στη συνέχεια αξιολογούνται και βαθμολογούνται από την επιτροπή εξετάσεων και συνέντευξης που έχει οριστεί για κάθε κατεύθυνση με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. Τα ειδικά προσόντα των υποψηφίων που μπορούν να βαθμολογηθούν και να πιστωθούν με έναν αριθμό αξιολογικών μονάδων είναι

⁷ Συμπληρώστε τον Πίνακα 4.

τα εξής:

(i) Η προπτυχιακή διπλωματική εργασία (αν υπάρχει) του υποψηφίου μπορεί να πιστωθεί μέχρι και 5 α.μ. Η διπλωματική εργασία βαθμολογείται μόνο όταν είναι σχετική με το αντικείμενο της κατεύθυνσης στην οποία επιθυμεί να εγγραφεί ο υποψήφιος.

(ii) Το ερευνητικό - επιστημονικό και συγγραφικό έργο του υποψηφίου μπορεί να πιστωθεί μέχρι και 10 αξιολογικές μονάδες. Το ερευνητικό - επιστημονικό έργο του υποψηφίου αξιολογείται και βαθμολογείται μόνο αν αυτό έχει δημοσιευτεί σε περιοδικά που χρησιμοποιούν το σύστημα των κριτών. Η αξιολόγηση και βαθμολόγηση της διπλωματικής εργασίας, καθώς και του ερευνητικού - επιστημονικού έργου του υποψηφίου γίνεται από την επιτροπή εξετάσεων και

συνέντευξης της συγκεκριμένης κατεύθυνσης. Η ίδια επιτροπή αποφασίζει αν το γνωστικό αντικείμενο της διπλωματικής εργασίας είναι σχετικό με το γνωστικό αντικείμενο της κατεύθυνσης. Διπλωματική εργασία που κρίνεται ότι δεν είναι σχετική με το γνωστικό αντικείμενο της κατεύθυνσης μπορεί στη συνέχεια να αξιολογηθεί και να βαθμολογηθεί ως επιστημονική εργασία δημοσιευμένη. Στην περίπτωση αυτή η βαθμολογία που δίνεται για την εργασία δεν μπορεί να ξεπερνά τις 3 α.μ.

(iii) Τα πρόσθετα πτυχία Α.Ε.Ι. μπορούν να πιστωθούν μέχρι 5 α.μ. Ο υποψήφιος που έχει και άλλα πτυχία, πέραν του πρώτου, από πανεπιστήμια της ημεδαπής ή της αλλοδαπής μπορεί να πιστωθεί μέχρι 5 α.μ. ως εξής: Τρεις (3) μονάδες για το δεύτερο πτυχίο και από 1 α.μ. για κάθε πτυχίο πέραν του δεύτερου και μέχρι τη συμπλήρωση των 5 α.μ. Τα πτυχία πανεπιστημίων της αλλοδαπής μοριοδοτούνται μόνον όταν είναι αναγνωρισμένα από το ΔΟΑΤΑΠ ως ισότιμα με τα πτυχία που χορηγούνται από τα ελληνικά Α.Ε.Ι.

(iv) Η κατοχή ξένων γλωσσών πέραν της υποχρεωτικής πιστώνεται μέχρι 5 α.μ. Ο υποψήφιος που έχει επαρκή γνώση και άλλων ξένων γλωσσών πέραν της μιας πιστώνεται με πρόσθετες αξιολογικές μονάδες ως εξής: Τρεις (3) αξιολογικές μονάδες για τη δεύτερη γλώσσα και από 1 α.μ. για την κατοχή κάθε ξένης γλώσσας πέραν της δεύτερης και μέχρι τη συμπλήρωση του ανωτάτου ορίου που είναι οι 5 α.μ. γι' αυτή την κατηγορία. Η κατοχή των πρόσθετων ξένων γλωσσών για να μοριοδοτηθεί πρέπει να είναι σε επίπεδο Advanced.

(v) Το πτυχίο του Παιδαγωγικού Τμήματος πιστώνεται με 5 α.μ. Οι υποψήφιοι που έχουν πτυχίο του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αθηνών και έχουν παρακολουθήσει τα μαθήματα του Τμήματος ως κανονικοί προπτυχιακοί φοιτητές πιστώνονται με 5 ακόμα α.μ.

(vi) Ο βαθμός του πτυχίου που έχει καταθέσει ο υποψήφιος λαμβάνεται υπόψη για τον καθορισμό της σειράς επιτυχίας των υποψηφίων στην περίπτωση που κάποιοι υποψήφιοι έχουν συγκεντρώσει τον ίδιο αριθμό αξιολογικών μονάδων.

Το σύνολο των αξιολογικών μονάδων που μπορεί να συγκεντρώσει ένας υποψήφιος από τα ειδικά προσόντα που έχει, δε μπορεί να υπερβαίνει τις 30 αξιολογικές μονάδες.

(β) Εξετάσεις

(i) Για την επιλογή των φοιτητών που πρόκειται να εγγραφούν στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα ειδίκευσης του Π.Τ.Δ.Ε. διενεργούνται γραπτές εξετάσεις σε τρία μαθήματα για κάθε κατεύθυνση. Ο αριθμός των μονάδων που μπορεί να πιστωθεί ένας υποψήφιος συνολικά από τα αποτελέσματα των εξετάσεων και για τα τρία εξεταζόμενα μαθήματα δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 45 αξιολογικές μονάδες. Η βαθμολογία των γραπτών δοκιμών γίνεται σε κλίμακα από 0 μέχρι 15. Το άριστα για κάθε εξεταζόμενο μάθημα είναι το 15.

(ii) Τα μαθήματα και η εξεταστέα ύλη των μαθημάτων στα οποία θα εξεταστούν οι υποψήφιοι για κάθε κατεύθυνση καθορίζονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ύστερα από πρόταση των εξεταστέας ύλης γίνεται μέχρι το μήνα Απρίλιο του προηγούμενου ακαδημαϊκού έτους από εκείνο για το οποίο διενεργούνται οι εξετάσεις. Τα μαθήματα και η εξεταστέα ύλη περιλαμβάνονται στην προκήρυξη των θέσεων των μ.φ. που γίνεται από το Τμήμα.

(iii) Τη γενική εποπτεία και την ευθύνη της οργάνωσης και διεξαγωγής των εξετάσεων την έχει η Σ.Ε.Μ.Σ. Η διαδικασία των εξετάσεων, η επιλογή των θεμάτων, η βαθμολόγηση των γραπτών δοκιμών κ.λ.π. γίνεται ως εξής:

(iv) Η Γ.Σ.Ε.Σ. ύστερα από εισήγηση της Σ.Ε.Μ.Σ. ορίζει τις επιτροπές των εξετάσεων, μία για κάθε κατεύθυνση, οι οποίες έχουν την ευθύνη της οργάνωσης και της ομαλής διενέργειας των εξετάσεων στη συγκεκριμένη κατεύθυνση και εποπτεύουν την τήρηση των διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας και του παρόντος κανονισμού καθ' όλη τη διάρκεια των εξετάσεων μέχρι και τη βαθμολόγηση των γραπτών δοκιμών.

(v) Η Σ.Ε.Μ.Σ. μπορεί να ορίζει και συντονιστή των εξετάσεων για όλες τις κατευθύνσεις. Ο συντονιστής αυτός είναι μέλος ΔΕΠ του Τμήματος και δεν είναι απαραίτητο να είναι μέλος της Σ.Ε.Μ.Σ.

(vi) Οι επιτροπές των εξετάσεων για κάθε κατεύθυνση αποτελούνται από το διευθυντή του τομέα στον οποίο υπάγεται η κατεύθυνση, τον υπεύθυνο της κατεύθυνσης και τρία μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, των οποίων τα γνωστικά αντικείμενα είναι ίδια ή συγγενή αντίστοιχα με τα

γνωστικά αντικείμενα των τριών εξεταζομένων μαθημάτων.

(vii) Η επιτροπή των εξετάσεων ορίζει ως εξεταστές για κάθε εξεταζόμενο μάθημα δύο από τα μέλη της, τα οποία είναι του ίδιου ή συγγενούς γνωστικού αντικειμένου με το εξεταζόμενο μάθημα. Οι εξεταστές αυτοί καθορίζουν τα θέματα των εξετάσεων και βαθμολογούν τα γραπτά δοκίμια των υποψηφίων. Για την επιλογή των θεμάτων κάθε εξεταζόμενου μαθήματος πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η εξεταστέα ύλη του μαθήματος, όπως αυτή έχει ανακοινωθεί στην προκήρυξη των θέσεων των μ.φ.

(viii) Τα γραπτά δοκίμια, στα οποία είναι καλυμμένο το όνομα του εξεταζόμενου, βαθμολογούνται και από τους δύο εξεταστές. Τελικός βαθμός του γραπτού δοκιμίου είναι ο μέσος όρος των βαθμών των δύο εξεταστών. Η διαφορά της μισής μονάδας, όπου αυτή υπάρχει, στρογγυλοποιείται προς τα πάνω. Η κλίμακα βαθμολόγησης είναι 0 - 15. Δηλαδή κάθε γραπτό μπορεί να βαθμολογηθεί από 0 μέχρι 15 α.μ. που είναι το άριστα. Σε περίπτωση που μεταξύ των βαθμών των δύο βαθμολογητών υπάρχει διαφορά βαθμολογίας μεγαλύτερη των 4 μονάδων, η επιτροπή των εξετάσεων ορίζει και τρίτο βαθμολογητή. Ο βαθμός του τρίτου βαθμολογητή είναι ο τελικός βαθμός του γραπτού δοκιμίου.

Οι εξετάσεις διενεργούνται το πρώτο δεκαήμερο του μηνός Σεπτεμβρίου κάθε Ακαδημαϊκού έτους.

(γ) Προφορική συνέντευξη των υποψηφίων

Για την επιλογή των υποψηφίων στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα ειδίκευσης πραγματοποιείται σχετική προφορική συνέντευξη. Η απόδοση των υποψηφίων κατά τη διάρκεια της προφορικής συνέντευξης συνεκτιμάται για την επιλογή τους στο Π.Μ.Σ. Ο ανώτατος αριθμός α.μ. που μπορεί να πιστωθεί ένας υποψήφιος από την προφορική συνέντευξη είναι 25

Η προφορική συνέντευξη γίνεται σε θέματα ευρύτερου παιδαγωγικού επιστημονικού και κοινωνικού ενδιαφέροντος και αποβλέπει:

- Στη διαπίστωση της γενικής επιστημονικής κατάρτισης του υποψηφίου και τη συγκρότηση της προσωπικότητάς του.
- Στην επισήμανση ειδικών προσόντων και άλλων χαρακτηριστικών και δραστηριοτήτων του υποψηφίου.
- Στον εντοπισμό πιθανών ελλείψεων του υποψηφίου, οι οποίες θα οδηγούσαν στην παρακολούθηση από τον υποψήφιο συμπληρωματικών προπτυχιακών μαθημάτων,

εργαστηρίων ή πρακτικών ασκήσεων.

- Στον εντοπισμό των δυσκολιών που πιθανόν να έχει ο υποψήφιος για την ανελλιπή παρακολούθηση των μαθημάτων και των λοιπών υποχρεώσεων του μεταπτυχιακού προγράμματος ειδίκευσης.
- Στη διακρίβωση ιδιαιτεροτήτων και άλλων στοιχείων που έχει ο υποψήφιος και τα οποία μπορεί να παίζουν ρόλο στην ομαλή ένταξη του στο Π.Μ.Σ.

Η προφορική συνέντευξη των υποψηφίων για κάθε κατεύθυνση πραγματοποιείται από τις επιτροπές εξετάσεων στην οποία συμμετέχει υποχρεωτικά και ο πρόεδρος του Τμήματος ή ο αναπληρωτής πρόεδρος του Τμήματος.

Τα μέλη των επιτροπών αξιολογούν χωριστά κάθε υποψήφιο και τον βαθμολογούν με συγκεκριμένο αριθμό μονάδων, οι οποίες δεν μπορεί να είναι περισσότερες από 25 α.μ. Ο αριθμός των αξιολογικών μονάδων που πιστώνεται τελικά ο υποψήφιος από την απόδοσή του στην προφορική συνέντευξη είναι ο μέσος όρος των αριθμών των α.μ. που βαθμολόγησαν τον υποψήφιο όλα τα μέλη της επιτροπής.

Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύμβασης του Π.Τ.Δ.Ε. καθορίζει με απόφασή της τη διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών και κάθε συναφή λεπτομέρεια σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 2α και β του Ν.2083/92.

Η γραμματεία του ΠΜΣ δημοσιοποιεί (ιστοσελίδα, πίνακας ανακοινώσεων) τον κατάλογο των επιλεχθέντων και μη υποψηφίων.

3.2.8 Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Η Διεθνής διάσταση προωθείται μέσω ενός προγράμματος Erasmus που λειτουργεί στο πλαίσιο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών. Στο πλαίσιο του Erasmus λειτουργεί Intensive Programme – IP της κατεύθυνσης «Συγκριτική Παιδαγωγική με ειδίκευση σε ζητήματα ποιότητας στην εκπαίδευση», το οποίο δίνει τη δυνατότητα στους μεταπτυχιακούς φοιτητές να έρθουν σε επαφή με ξένα εκπαιδευτικά ιδρύματα και να κατανοήσουν τα ζητήματα που απασχολούν την εκπαίδευση διεθνώς. Μέχρι σήμερα το 30% περίπου των φοιτητών της κατεύθυνσης αυτής έχουν παρακολουθήσει το εν λόγω δεκαπενθήμερο θερινό πρόγραμμα σε ευρωπαϊκά πανεπιστήμια, όπως τα πανεπιστήμια της Πράγας, της Μαδρίτης, του Oulu, του Freiburg, του Udine κλπ.

Στα μαθήματα του ΠΜΣ δεν υπάρχουν διδάσκοντες από το εξωτερικό σε τακτική βάση. Στο πλαίσιο των μαθημάτων προσκαλούνται επιφανείς καθηγητές από το εξωτερικό και παραδίδουν

διαλέξεις στους μεταπτυχιακούς φοιτητές. Επίσης δεν διδάσκονται μαθήματα σε ξένη γλώσσα.

Όσον αφορά την αποτίμηση της διεθνούς διάστασης του ΠΜΣ θα μπορούσαμε να πούμε ότι παρατηρείται ένας βαθμός εσωστρέφειας, ο οποίος ευθύνεται και για το μικρό βαθμό κινητικότητας των φοιτητών προς το εξωτερικό με το πρόγραμμα Erasmus. Η επίτευξη συνεργασιών με εκπαιδευτικά ιδρύματα του εξωτερικού και η λειτουργία προγραμμάτων ανταλλαγής διδασκόντων θα συνέβαλλαν στη βελτίωση της διεθνούς διάστασης του Προγράμματος.

3.3. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

3.3.1. Πώς κρίνετε τον βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας;

- Πώς δημοσιοποιείται το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών;

Στο Τμήμα δεν υπάρχει πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών με θεσμοθετημένο κύκλο μαθημάτων. Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς λειτουργίας του το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος περιλαμβάνει Β΄ κύκλο μεταπτυχιακών σπουδών που οδηγεί στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος. Οι προϋποθέσεις και οι όροι για την απόκτηση ΔΔ περιγράφονται στις ρυθμίσεις με βάση τις οποίες το ΠΜΣ έχει θεσμοθετηθεί.

Η διάρκεια σπουδών για την απόκτηση του Διδακτορικού Διπλώματος είναι εκείνη που

προβλέπεται στο άρθρο 5 της Υ.Α. Β7/178/2-8-1994 (ΦΕΚ 628 τ.Β' /22-8-1994).

Η διδακτορική διατριβή πρέπει να είναι πρωτότυπη ερευνητική εργασία, να περιλαμβάνει αξιολογικά ερευνητικά συμπεράσματα και να περιέχει στοιχεία που προάγουν την επιστήμη. Το Διδακτορικό Δίπλωμα είναι ανώτατη ακαδημαϊκή διάκριση, γι' αυτό πρέπει να είναι του επιπέδου εκείνου και της ποιότητας που εξασφαλίζει την αναγνώριση του κατόχου του από την πανεπιστημιακή και γενικότερα την επιστημονική κοινότητα όχι μόνο στον εθνικό αλλά και στο διεθνή χώρο.

Ως υποψήφιοι διδάκτορες στο Τμήμα γίνονται δεκτοί κάτοχοι μεταπτυχιακού διπλώματος διαφόρων ειδικοτήτων. Παρά το γεγονός ότι δεν υπάρχουν συγκεκριμένες διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης των διδακτορικών σπουδών στους στόχους του Τμήματος, αυτή διασφαλίζεται σε σημαντικό βαθμό από το γεγονός ότι ως επί το πλείστον οι προπτυχιακές και μεταπτυχιακές τους σπουδές προσανατολίζονται στην εκπαίδευση (π.χ. ένας Φυσικός στις διδακτορικές του σπουδές μπορεί να προσανατολιστεί τη διδακτορική του διατριβή σε θέματα όπως εκείνα της διδακτικής των Φυσικών Επιστημών).

Οι θέσεις για εγγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών στο Β' κύκλο μεταπτυχιακών σπουδών προκηρύσσονται από το Δ.Σ. του Τμήματος με την εξής διαδικασία:

(i) Κατά τη διάρκεια του εαρινού εξαμήνου κάθε έτους, το Δ.Σ. του Τμήματος, ύστερα από εισήγηση της Σ.Ε.Μ.Σ., καθορίζει τον αριθμό των μεταπτυχιακών φοιτητών που θα παρακολουθήσουν το Β' κύκλο μεταπτυχιακών σπουδών στο Τμήμα κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος. Τον αριθμό αυτό τον κατανέμει στους τομείς του Τμήματος. Οι τομείς, αφού καθορίσουν τα γνωστικά αντικείμενα στα οποία θα γίνουν δεκτοί υποψήφιοι για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, υποβάλλουν τις προτάσεις τους στο Δ.Σ. του Τμήματος. Το Δ.Σ. αφού συγκεντρώσει τις προτάσεις των τομέων με απόφασή του καθορίζει τον τελικό αριθμό υποψηφίων διδασκόντων που θα δεχθεί κατά τομέα και γνωστικό αντικείμενο και προκηρύσσει σχετική εκδήλωση ενδιαφέροντος, η οποία δημοσιεύεται στον ημερήσιο τύπο, το διαδίκτυο και στους πίνακες ανακοινώσεων του Τμήματος.

(ii) Το Δ.Σ. έχει τη δυνατότητα να προκηρύσσει θέσεις και σε γνωστικά αντικείμενα που δεν εμπίπτουν απόλυτα σε κάποια από τις δέκα ατευθύνσεις του Π.Μ.Σ. του Τμήματος, αλλά κρίνει ότι ορισμένα θέματα παρουσιάζουν ιδιαίτερο επιστημονικό ή ερευνητικό ενδιαφέρον.

(iii) Στην προκήρυξη αναγράφεται ο αριθμός των υποψηφίων διδασκόντων που θα δεχθεί το Τμήμα κατά τομέα και γνωστικό αντικείμενο, οι ημερομηνίες και η ακριβής διεύθυνση στην

οποία θα υποβληθούν οι αιτήσεις συμμετοχής, καθώς και όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται με τη χετική αίτηση.

(iv) Οι αιτήσεις για εγγραφή στο Β΄ κύκλο μεταπτυχιακών σπουδών υποβάλλονται στη Γραμματεία του Τμήματος. Η Γραμματεία ελέγχει αν οι υποψήφιοι έχουν τα τυπικά προσόντα συμμετοχής, όπως αυτά προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία και από τον παρόντα κανονισμό του Π.Μ.Σ. και διαβιβάζει τις αιτήσεις των υποψηφίων, μαζί με τα δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί, στη Σ.Ε.Μ.Σ. Η Σ.Ε.Μ.Σ. διαβιβάζει τις αιτήσεις στους τομείς για αξιολόγηση.

Οι τομείς αξιολογούν τα στοιχεία που έχουν υποβάλλει οι υποψήφιοι, κρίνουν κάθε υποψήφιο χωριστά και με βάση και τα γνωστικά αντικείμενα που έχουν προκηρυχθεί συντάσσουν τον πίνακα των υποψηφίων για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, τους οποίους θεωρούν επικρατέστερους. Οι τομείς υποβάλλουν τον πίνακα αυτό στη Γ.Σ.Ε.Σ. με πλήρως αιτιολογημένη εισήγησή τους.

Η Γ.Σ.Ε.Σ. αποφασίζει τελικά ποιους θα κάνει δεκτούς ως υποψήφιους διδάκτορες στο Τμήμα. Η Γ.Σ.Ε.Σ. μετά από εισήγηση των αρμοδίων τομέων συγκροτεί και την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή για κάθε υποψήφιο τριμελής συμβουλευτική επιτροπή, με επικεφαλής τον επιβλέποντα, είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση της ερευνητικής πορείας του υποψηφίου και τη διασφάλιση της ποιότητας της διατριβής του. Κάθε μέλος ΔΕΠ των τριών ανώτερων βαθμίδων μπορεί να ορίζεται ως επιβλέπων, δεν μπορεί όμως να είναι επιβλέπων συγχρόνως σε περισσότερες από πέντε διδακτορικές διατριβές. Η Γ.Σ.Ε.Σ. με αιτιολογημένη απόφασή της μπορεί να αναθέτει την ευθύνη της παρακολούθησης περισσότερων των πέντε διδακτορικών διατριβών και μέχρι επτά, όταν οι διδακτορικές διατριβές εκπονούνται σε γνωστικές περιοχές με ιδιαίτερες ερευνητικές ανάγκες, ή όταν ο επιβλέπων είναι καθηγητής ή αναπληρωτής καθηγητής.

Κατ' εξαίρεση και ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του αρμόδιου τομέα η Γ.Σ.Ε.Σ. μπορεί να αποφασίσει την ανάθεση εκπόνησης διδακτορικής διατριβής σε υποψήφιους διδάκτορες χωρίς τη διαδικασία της προκήρυξης, με την προϋπόθεση πάντοτε ότι ο υποψήφιος διδάκτορας έχει όλα τα τυπικά και τα ουσιαστικά προσόντα για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και τηρούνται όλες οι άλλες διαδικασίες. Στην πράξη ένας μεγάλος αριθμός υποψηφίων διδακτόρων έχει επιλεγεί με τη διαδικασία αυτή

Οι διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών β΄

επιπέδου είναι διαλείπουσες, καθώς, όπως προαναφέρθηκε, δεν υπάρχει πρόγραμμα σπουδών. Ως επί το πλείστον οι όποιες διαδικασίες αξιολόγησης στηρίζονται στις πρωτοβουλίες των εποπτών των διδακτορικών διατριβών.

Το Τμήμα συνεχίζει κατά κανόνα να έχει επαφή και να παρακολουθεί τους περισσότερους από τους διδάκτορες, καθώς αυτοί απασχολούνται ως επί το πλείστον στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση είτε ως εκπαιδευτικοί, είτε ως στελέχη. Πολλοί από τους διδάκτορες συνεχίζουν επίσης να συνεργάζονται με το Τμήμα στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων ή υπό την ιδιότητά τους των εκλεγμένων μελών ΔΕΠ άλλων Τμημάτων.

3.3.2. Πώς κρίνετε τη δομή του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών;

- Προσφέρονται μαθήματα διδακτορικού κύκλου; Ποια είναι αυτά; ΕΚΤΟΣ ΑΝ ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟ ΕΠΙΒΑΛΟΥΝ
- Προσφέρονται μαθήματα ερευνητικής μεθοδολογίας; Ποια είναι αυτά;

Δεν προσφέρονται μαθήματα διδακτορικού κύκλου, παρά μόνο εκτάκτως, αν ειδικές ανάγκες επιμέρους διδακτορικών διατριβών το επιβάλλουν. Το ίδιο ισχύει και για τα μαθήματα ερευνητικής μεθοδολογίας.

Η κάθε κατεύθυνση χωριστά ή σε συνεργασία με άλλες κατευθύνσεις ορίζει ειδικούς κύκλους μαθημάτων, σεμιναρίων, εργαστηρίων ημερίδων κ.λπ. η παρακολούθηση των οποίων είναι υποχρεωτική για τους υποψήφιους διδάκτορες, προκειμένου να συμπληρωθούν οι μονάδες παρακολούθησης που προβλέπονται από την Υπουργική Απόφαση Β7/ 122/3-7-2001 άρθρο 6 παράγραφος 2 (ΦΕΚ 945, τ.Β'/24-7-2001). Υποχρεωτική είναι επίσης η συμμετοχή των υποψηφίων διδακτόρων σε μαθήματα, εργαστήρια, εκδηλώσεις και άλλες δραστηριότητες που υποστηρίζουν το ερευνητικό τους έργο κατά την κρίση του επιβλέποντα.

Η διαδικασία εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής και ο έλεγχος προόδου του υποψηφίου διδάκτορα είναι μέλημα και ευθύνη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και κυρίως του επιβλέποντα.

3.3.3. Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

- Υπάρχει συμμετοχή συναφών θεματικά ειδικών επιστημόνων από άλλα ΑΕΙ ή ερευνητικά Ιδρύματα στη σύνθεση των 7μελών και 3μελών επιτροπών;
- Πώς παρακολουθείται διαχρονικά η επίδοση και η πρόοδος των υποψηφίων διδακτόρων;
- Πώς διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των υποψηφίων διδακτόρων;
- Εφαρμόζονται κοινές (μεταξύ των διδασκόντων) διαδικασίες αξιολόγησης των υποψηφίων διδακτόρων;
- Πώς αξιολογείται η διαδικασία αξιολόγησης των υποψηφίων διδακτόρων;
- Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της διδακτορικής διατριβής;
- Υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για τη διδακτορική διατριβή; Ποιές; ΚΑΛΟ ΜΑΣΤΕΡ ΚΛΠ

Με την ολοκλήρωση του ερευνητικού του έργου ο υποψήφιος καταθέτει στην τριμελή συμβουλευτική επιτροπή πλήρες αντίγραφο της ερευνητικής του εργασίας. Η επιτροπή αξιολογεί την εργασία του υποψηφίου και αποφασίζει ομόφωνα για τη συγγραφή της διατριβής ή υποδεικνύει στον υποψήφιο να προβεί σε προσθήκες, τροποποιήσεις ή βελτιωτικές παρεμβάσεις στην εργασία του και να την επανυποβάλει σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Η συγγραφή της διδακτορικής διατριβής από τον υποψήφιο γίνεται με την προϋπόθεση ότι η

τριμελής συμβουλευτική επιτροπή έχει μελετήσει και αξιολογήσει το συνολικό έργο του υποψηφίου και έχει κρίνει ότι ο υποψήφιος περάτωσε επιτυχώς το ερευνητικό του έργο και έχει ανταποκριθεί σε όλες τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Μετά τη συγγραφή της διδακτορικής διατριβής, η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή την υποβάλλει στη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος με σχετική εισήγησή της πλήρως αιτιολογημένη και τεκμηριωμένη. Στην εισήγηση αυτή πρέπει να υπάρχει και επισήμανση των σημείων εκείνων της διατριβής που είναι πρωτότυπα και συμβάλλουν στην προαγωγή της επιστήμης.

Η Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος ύστερα από γνώμη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, ορίζει την επταμελή εξεταστική επιτροπή, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 12 του Νόμου 2083/92, για την αξιολόγηση και την τελική κρίση της διατριβής μετά από προφορική εξέταση και του υποψηφίου διδάκτορα. Στην επταμελή εξεταστική επιτροπή μετέχουν και τα τρία μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής που είναι μέλη ΔΕΠ ή ομότιμοι καθηγητές. Πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής είναι ο επιβλέπων καθηγητής.

Η διατριβή υποστηρίζεται δημόσια σε τόπο και χρόνο που ορίζεται οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρες πριν με πρόσκληση του προέδρου της εξεταστικής επιτροπής. Η πρόσκληση του προέδρου κοινοποιείται στον υποψήφιο διδάκτορα, στα μέλη της εξεταστικής επιτροπής, στα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος και τοιχοκολλείται στους πίνακες ανακοινώσεων του Τμήματος. Στην προφορική εξέταση μπορούν να παρευρίσκονται και άτομα εκτός πανεπιστημίου.

Ο υποψήφιος διδάκτορας παρουσιάζει τη διατριβή του σε χρόνο που δεν υπερβαίνει τα 30 λεπτά. Αναλύει το περιεχόμενο της εργασίας του, παρουσιάζει τον τρόπο έρευνας που ακολούθησε και τα πορίσματα στα οποία κατέληξε. Επισημαίνει τα σημεία εκείνα που κατά τη γνώμη του είναι πρωτότυπα και συμβάλλουν στην πρόοδο της επιστήμης, καθώς και τα σημεία εκείνα που ενδεχομένως χρειάζονται παραπέρα μελέτη και έρευνα.

Μετά την παρουσίαση της διατριβής από τον υποψήφιο, ο πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής δίνει το λόγο σε καθένα από τα μέλη της για να κάνουν σχετικές παρατηρήσεις και να υποβάλουν ερωτήσεις στον υποψήφιο σχετικές με το αντικείμενο της διατριβής.

Μετά το τέλος της δοκιμασίας η εξεταστική επιτροπή αποσύρεται σε σύσκεψη, αξιολογεί τη διατριβή, κρίνει και αξιολογεί την επιστημονική επάρκεια και τη συνολική απόδοση του υποψηφίου κατά την προφορική δοκιμασία και τον βαθμολογεί σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού των μεταπτυχιακών σπουδών.

Η διδακτορική διατριβή που συγκέντρωσε τη σύμφωνη γνώμη των 5 τουλάχιστον μελών της

επταμελούς εξεταστικής επιτροπής θεωρείται εγκεκριμένη. Η εγκεκριμένη διδακτορική διατριβή βαθμολογείται με το βαθμό "Καλώς", "Λίαν καλώς" ή "Άριστα". Ο βαθμός απονέμεται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών της εξεταστικής επιτροπής και σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του προέδρου της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής.

3.3.4. Πώς κρίνετε τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων διδασκόντων;⁸

- Ποιά είναι η συγκεκριμένη διαδικασία επιλογής υποψηφίων διδασκόντων;
- Με ποιά συγκεκριμένα κριτήρια επιλέγονται;
- Ποιό είναι το ποσοστό αποδοχής υποψηφίων διδασκόντων;⁹
- Πώς δημοσιοποιείται η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων διδασκόντων;
- Πώς διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα και διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής υποψηφίων διδασκόντων;

Όπως αναφέρεται στην παράγραφο 3.3.1 προκηρύσσονται από το Δ.Σ. του Τμήματος θέσεις για εγγραφή υποψήφγων διδασκόντων ή γίνεται απευθείας ανάθεση εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, έπειτα από αιτιολογημένη πρόταση του αρμόδιου τομέα. Σε κάθε περίπτωση για την εγγραφή στο Β΄ κύκλο μεταπτυχιακών σπουδών για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής οι υποψήφιοι πρέπει να έχουν τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- Να είναι κάτοχοι Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης, ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών πανεπιστημιακού ιδρύματος της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.
- Να έχουν επαρκή γνώση μιας ξένης γλώσσας από αυτές της Ε.Ε. ή τη Ρωσική.
- Για τους κατόχους μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών από πανεπιστημιακό ίδρυμα της αλλοδαπής είναι απαραίτητη η αναγνώριση του τίτλου αυτού από το ΔΟΑΤΑΠ.

3.3.5. Πώς κρίνετε την οργάνωση σεμιναρίων και ομιλιών;

- Υπάρχει γενικό σεμινάριο σε τακτή χρονική βάση (εβδομαδιαίο, μηνιαίο) όπου καθηγητές και ερευνητές στο Τμήμα παρουσιάζουν τη δουλειά τους για ενημέρωση των συναδέλφων τους, αλλά και των φοιτητών;
- Υπάρχει δυνατότητα πρόσκλησης ομιλητών από άλλα παν/μια και ερευνητικά κέντρα για να δώσουν ομιλίες και να ενημερώσουν για το έργο τους;

Αν και δεν υπάρχουν σεμινάρια σε εβδομαδιαία ή μηνιαία βάση, διοργανώνονται εντούτοις από Τομείς του Τμήματος φορουμ νέων επιστημόνων αλλά και μινι-συνέδρια με κύριο στόχο την ανάδειξη της δουλειάς των υποψήφγων διδασκόντων και την ενημέρωση των συναδέλφων τους.

⁸ Συμπληρώστε τον Πίνακα 5.

⁹ Η ερώτηση αυτή μπορεί να απαντηθεί με βάση τα στοιχεία που συμπληρώσατε στον Πίνακα 5.

Σε αρκετά συχνή βάση, επίσης, δίνονται διαλέξεις και ομιλίες από προσκεκλημένους ομιλητές από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Οι ίδιοι οι υποψήφιοι διδάκτορες συμμετέχουν συχνά σε συνέδρια ανακοινώνοντας ευρήματα των εργασιών τους.

3.3.6. Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών;

- Υπάρχει συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό στις 7μελείς και 3μελείς επιτροπές; Σε ποιο ποσοστό;
- Υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών υποψηφίων διδασκόντων;
- Παρέχεται δυνατότητα εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής σε ξένη γλώσσα;
- Υπάρχουν συμφωνίες συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού;
- Παρέχονται από το Τμήμα κίνητρα στους υποψήφιους διδάκτορες για την συμμετοχή τους σε διεθνή «Θερινά Προγράμματα» (summer schools), διεθνή ερευνητικά συνέδρια, υποβολή άρθρων σε έγκριτα περιοδικά, κλπ.;
- Υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών; Ποιες;

Το πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών είναι από τη φύση του ένα πρόγραμμα σπουδών ανοιχτό στη διεθνή επιστημονική κοινότητα, της οποίας νέα μέλη θα αποτελέσουν οι μελλοντικοί διδάκτορες. Στο πλαίσιο αυτό, το Τμήμα επιδιώκει, στο βαθμό που αυτό είναι δυνατό, να έχει συνεργασία με άλλα ιδρύματα της χώρας αλλά και του εξωτερικού. Έτσι, για παράδειγμα, στις επταμελείς και τριμελείς επιτροπές συμμετέχουν, σε περιορισμένο όμως βαθμό, διδάσκοντες από το εξωτερικό, ενώ στους υποψήφιους διδάκτορες παρέχεται συνεχής ενημέρωση και υποστήριξη για παρακολούθηση διεθνών σεμιναρίων και συνεδρίων. Δεν είναι λίγοι άλλωστε οι υποψήφιοι διδάκτορες του Τμήματος που έχουν συμμετάσχει με εισηγήσεις τους σε διεθνή συνέδρια, ή έχουν δημοσιεύσει εργασίες τους σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά. Παρόλα αυτά, υπάρχει σημαντικό περιθώριο περαιτέρω ανάπτυξης της διεθνούς διάστασης του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών, με περισσότερο συντονισμό αλλά και με καλύτερη χρηματοδότηση για τις μετακινήσεις κυρίως τόσο των υποψήφιων διδασκόντων όσο και αναγνωρισμένων επιστημόνων από το εξωτερικό. Τέλος, δεν υπάρχει πρόβλεψη για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής σε ξένη γλώσσα.

4. Διδακτικό έργο

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα του επιτελούμενου σ' αυτό διδακτικού έργου, σε όλα τα επίπεδα σπουδών (προπτυχιακό, μεταπτυχιακό και διδακτορικό), απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων, οι οποίες αντιστοιχούν ελακρिवώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων». (Βλ. www.hqaa.gr).

Για κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει να απαντηθούν και να σχολιαστούν τα ακόλουθα τουλάχιστον σημεία:

(α) Ποιά, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο;

(β) Ποιές ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ποιούς ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο;

4.1. Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού;

- Υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές; Πώς εφαρμόζεται;
- Πώς αξιοποιούνται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές;
- Ποιός είναι ο μέσος εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος;
- Πόσα από τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διδάσκουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών;
- Υπάρχουν θεσμοθετημένες από το Τμήμα υποτροφίες/βραβεία διδασκαλίας;
- Συνεισφέρουν στο διδακτικό έργο οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και υποψήφιοι διδάκτορες του Τμήματος και σε τί ποσοστό;

Το Τμήμα δεν έχει θεσμοθετημένη μόνιμη διαδικασία αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές. Στο παρελθόν αυτή γινόταν ευκαιριακά στο πλαίσιο της διαδικασίας εξέλιξης των μελών ΔΕΠ. Πλέον, το Τμήμα αξιοποιεί από το ακαδημαϊκό έτος 2010-11 στην κατεύθυνση αυτή τη διαδικασία της ΑΔΙΠ, όπως καταγράφεται και εφαρμόζεται για την εκπόνηση της παρούσας Έκθεσης. Αναμένεται ότι τα μέλη ΔΕΠ θα λάβουν σοβαρά υπόψη τους τα αποτελέσματα της εν λόγω συστηματικής φοιτητικής αξιολόγησης.

Το Διδακτικό και Ερευνητικό Προσωπικό (ΔΕΠ) του Τμήματος κατανέμεται στους πέντε Τομείς. Το διδακτικό έργο για τα γνωστικά αντικείμενα που υπάγονται σε κάθε Τομέα μοιράζεται μεταξύ των μελών του Τομέα. Ωστόσο, το γεγονός ότι αποχώρησαν ορισμένα μέλη ΔΕΠ, κυρίως λόγω συνταξιοδότησης, χωρίς να αναπληρωθούν άμεσα οι θέσεις τους έχει δημιουργήσει μια ανισοκατανομή των μελών ΔΕΠ στους επιμέρους Τομείς με αποτέλεσμα το διδακτικό έργο ορισμένων μελών ΔΕΠ να είναι ιδιαίτερα αυξημένο. Μέρος των ελλείψεων καλύπτεται από την πρόσληψη διδασκόντων με τη διαδικασία του Π.Δ. 407 /1980, οι οποίοι υποστηρίζουν και

συμπληρώνουν το διδακτικό έργο, κατά κύριο λόγο στη διδασκαλία μαθημάτων επιλογής (αλλά και σε υποχρεωτικά και κυμαινόμενα μαθήματα, στις περιπτώσεις που το υπάρχον προσωπικό δεν καλύπτει τα συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα). Το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011 εργαζόταν στο Τμήμα 39 διδάσκοντες Π.Δ. 407/80 χωρίς πλήρες ωράριο.

Σε κάθε περίπτωση, το εβδομαδιαίο διδακτικό έργο των μελών ΔΕΠ του Τμήματος, υπερκαλύπτει ποσοτικά τις σχετικές απαιτήσεις του νόμου με δεδομένες και τις πολυσχιδείς απαιτήσεις των κατευθύνσεων του ΠΜΣ του Τμήματος. Συγκεκριμένα, η εβδομαδιαία διδακτική απασχόληση των μελών ΔΕΠ του Τμήματος κυμαίνεται κατά μέσο όρο από 7 έως 12 ώρες, χωρίς να υπολογίζουμε το διδακτικό έργο που προσφέρουν αμισθί ορισμένα μέλη ΔΕΠ και σε άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου μας, συμβάλλοντας στην εύρυθμη λειτουργία του.

Στο προσφερόμενο διδακτικό έργο συνεισφέρουν ως επί το πλείστον οι υποψήφιοι διδάκτορες αλλά και οι μεταπτυχιακοί φοιτητές. Το έργο τους είναι επικουρικό και αφορά κυρίως τις εργαστηριακές ασκήσεις, τα φροντιστήρια συγκεκριμένων μαθημάτων και την εποπτεία των πρακτικών ασκήσεων. Επιπροσθέτως, οι υποψήφιοι διδάκτορες και οι μεταπτυχιακοί φοιτητές συνεπικουρούν στις επιτηρήσεις κατά τις εξεταστικές περιόδους, στο συντονισμό των πρακτικών ασκήσεων, στην επίβλεψη εργασιών των προπτυχιακών φοιτητών, στην υποστήριξη της οργανωτικής προετοιμασίας σεμιναρίων, ημερίδων και συνεδρίων του Τμήματος κλπ.

Σημαντική για την ομαλή διεξαγωγή των πρακτικών ασκήσεων των προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος είναι και η συμβολή των αποσπασμένων εκπαιδευτικών, οι οποίοι διαθέτουν αυξημένα τυπικά προσόντα και γνώση της σχολικής πραγματικότητας. Τα τελευταία χρόνια όμως (ιδιαίτερα από το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010) ο αριθμός τους έχει περιοριστεί υπερβολικά, με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν σε μόνιμη βάση αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί σε όλα τα σχολεία που διεξάγονται πρακτικές ασκήσεις κατά την ημέρα διεξαγωγής τους, ενώ έχει καταστεί ιδιαίτερα δυσχερής τόσο η καθοδήγηση των φοιτητών πριν τη διεξαγωγή της πρακτικής τους άσκησης όσο και η διαδικασία αναστοχασμού που ακολουθεί.

Στα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος διδάσκουν σήμερα 26 από τα 36 μέλη ΔΕΠ του Τμήματος. Αντικείμενα τα οποία δεν καλύπτονται από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ανατίθενται σε μέλη ΔΕΠ άλλων Πανεπιστημίων, αναγνωρισμένους επιστήμονες στον κλάδο τους.

Το Τμήμα δεν έχει θεσμοθετήσει υποτροφίες ή βραβεία διδασκαλίας.

4.2. Πώς κρίνετε την ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας;¹⁰

- Ποιές συγκεκριμένες διδακτικές μέθοδοι χρησιμοποιούνται;
- Υπάρχει διαδικασία επικαιροποίησης του περιεχομένου των μαθημάτων και των διδακτικών μεθόδων;
- Ποιό είναι το ποσοστό των φοιτητών που συμμετέχουν στις εξετάσεις;
- Ποιά είναι τα ποσοστά επιτυχίας των φοιτητών στις εξετάσεις;
- Ποιός είναι ο μέσος βαθμός πτυχίου;
- Ποιά είναι η μέση διάρκεια σπουδών για τη λήψη πτυχίου;

Τα μέλη ΔΕΠ και οι ειδικοί επιστήμονες που διδάσκουν στο Τμήμα χρησιμοποιούν για το διδακτικό τους έργο ένα ευρύ φάσμα διδακτικών προσεγγίσεων, όπως για παράδειγμα διαλέξεις, σεμινάρια, εργαστήρια, εκπαιδευτικές επισκέψεις, παρουσιάσεις από προσκεκλημένους ομιλητές, εκπαιδευτικές προβολές, πρακτικές ασκήσεις και εποπτευόμενες έρευνες πεδίου. Αξιοποιούν επίσης εναλλακτικές τεχνικές και μέσα διδασκαλίας προκειμένου να πετύχουν καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα. Το Τμήμα δεν έχει ενιαία θεσμοθετημένη διαδικασία επικαιροποίησης του περιεχομένου των μαθημάτων που διδάσκονται. Κάθε μέλος ΔΕΠ (ή εποπτευών μαθήματος που διδάσκεται από ειδικό επιστήμονα σε συνεργασία με αυτόν/ αυτήν), φροντίζει για την επικαιροποίηση του περιεχομένου των μαθημάτων του και των διδακτικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται. Μια συστηματική συνολική προσπάθεια επικαιροποίησης του περιεχομένου των μαθημάτων, εκπόνησης καταλόγων συμπληρωματικής βιβλιογραφίας, διάθεσης του συμπληρωματικού διδακτικού υλικού σε ψηφιακή μορφή και διεύρυνσης των και ένταξη εναλλακτικών μαθησιακών μεθόδων στην εκπαιδευτική διαδικασία έγινε κατά την περίοδο 2004-2008, μέσω του Προγράμματος «Αναμόρφωση Προπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών Π.Τ.Δ.Ε.» που χρηματοδοτήθηκε από το Β' ΕΠΕΑΕΚ την περίοδο 2004-2008.

Στις εξετάσεις συμμετέχει η πλειονότητα των φοιτητών (το ποσοστό τους κυμαίνεται ανά εξεταστική περίοδο και ανά μάθημα). Η μεγάλη συμμετοχή στις εξετάσεις οφείλεται σε σημαντικό βαθμό στην υπάρχουσα (τουλάχιστον μέχρι το 2010, πριν, δηλαδή, από την οικονομική κρίση και το συνακόλουθο περιορισμό των διορισμών) προοπτική άμεσου

¹⁰ Συμπληρώστε τους Πίνακες 6 και 7.

διορισμού των αποφοίτων του Τμήματος στη δημόσια (αλλά και την ιδιωτική) Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Τα ποσοστά επιτυχίας στις εξετάσεις απεικονίζονται στη βαθμολογία του πτυχίου και θεωρούνται υψηλά. Ενδεικτικά, η βαθμολογία των πτυχιούχων του ακαδημαϊκού έτους 2010-11 διαμορφώθηκε ως εξής: «Καλώς» 1,5%, «Λίαν Καλώς» 66% και «Άριστα» 32,5%. Η υψηλή αυτή βαθμολογία των φοιτητών στις εξετάσεις θα μπορούσε εν μέρει να αποδοθεί στο γεγονός ότι κατά τα τελευταία χρόνια έχει αναβαθμιστεί αισθητά το επίπεδο των νεοεισερχόμενων φοιτητών του Τμήματος, όπως προκύπτει από τις υψηλές βαθμολογικές βάσεις, που απαιτούνται για την εισαγωγή τους σε αυτό.

Ο μέσος όρος του βαθμού πτυχίου των αποφοίτων του Τμήματος κυμαίνεται στο πεδίο του «Λίαν Καλώς» και η μέση διάρκεια των σπουδών για τη λήψη του πτυχίου τους είναι τα προβλεπόμενα Οκτώ (8) εξάμηνα. Το γεγονός θα πρέπει να αποδοθεί αφενός στην τακτική φοίτηση από πλευράς της πλειονότητας των φοιτητών και αφετέρου στην επιθυμία τους να αποκτήσουν εγκαίρως το πτυχίο τους ώστε να διοριστούν άμεσα.

4.3. Πώς κρίνετε την οργάνωση και την εφαρμογή του διδακτικού έργου;

- Πώς γνωστοποιείται στους φοιτητές η ύλη των μαθημάτων στην αρχή του εξαμήνου;
- Περιγράφονται οι μαθησιακοί στόχοι των μαθημάτων και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα;
- Υπάρχει διαδικασία μέτρησης της επίτευξης των μαθησιακών στόχων των μαθημάτων;
- Σε ποιό βαθμό τηρείται το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων;
- Είναι ορθολογική η οργάνωση και δομή του ωρολογίου προγράμματος μαθημάτων;
- Πόσα (και ποιά) από τα βασικά εισαγωγικά Μαθήματα διδάσκονται από μέλη ΔΕΠ/ΕΠ των δύο ανώτερων βαθμίδων;
- Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διδάσκουν μαθήματα που δεν εμπίπτουν στο στενό ή ευρύτερο γνωστικό τους πεδίο;

Στην πλειονότητα των περιπτώσεων η διδακτέα ύλη των μαθημάτων κάθε εξαμήνου

ανακοινώνεται εγκαίρως στους φοιτητές μέσω ανακοινώσεων είτε στους ειδικούς πίνακες ανακοινώσεων των καθηγητών είτε με αξιοποίηση του e-class. Το περιεχόμενο και οι μαθησιακοί στόχοι παρουσιάζονται στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος, ενώ η μέτρηση της επίτευξης των μαθησιακών στόχων κάθε μαθήματος, ελλείψει θεσμοθετημένης σχετικής διαδικασίας, στηρίζεται σχεδόν αποκλειστικά στις εξετάσεις.

Το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων του Τμήματος διαμορφώνεται με βάση τον προβλεπόμενο από τον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος σχεδιασμό. Η τήρησή του είναι απαρέγκλιτη, αφού με δεδομένες τις ανεπάρκειες της κτηριακής υποδομής του Τμήματος, η μεταφορά της ώρας διεξαγωγής των μαθημάτων μπορεί να δημιουργήσει σημαντικές δυσχέρειες στην ομαλή διεξαγωγή τους.

Για την ορθολογική οργάνωση και δομή του ωρολογίου προγράμματος στο Τμήμα η διδασκαλία των μαθημάτων έχει διαρθρωθεί στις παρακάτω ζώνες παρακολούθησης:

Ζώνη Α' (9-12) Διδασκαλία υποχρεωτικών μαθημάτων

Ζώνη Β' (12-3) Διδασκαλία επιλεγόμενων μαθημάτων

Ζώνη Γ' (3-6) Διδασκαλία υποχρεωτικών και κυμαινόμενων μαθημάτων

Ζώνη Δ' (6-9) Διδασκαλία υποχρεωτικών και κυμαινόμενων μαθημάτων

Ο σχεδιασμός αυτός στηρίζεται στο προτεινόμενο ενδεικτικό, κατά εξάμηνο, πρόγραμμα σπουδών και συνεπώς δεν επιτρέπει επικαλύψεις μαθημάτων για τους φοιτητές που ακολουθούν το εν λόγω πρόγραμμα. Στο Τμήμα με περιορισμένες εξαιρέσεις (π.χ. περιπτώσεις γενικευμένων και έντονων φοιτητικών κρίσεων) δεν σημειώνονται απώλειες διδακτικών ωρών.

Στο Τμήμα καταβάλλεται επίσης προσπάθεια, και έχει στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό επιτευχθεί, τα μέλη του ακαδημαϊκού του προσωπικού να διδάσκουν προπτυχιακά μαθήματα που εμπíπτουν εξολοκλήρου στο στενό ή ευρύτερο γνωστικό τους πεδίο. Επίσης, το σύνολο των βασικών μαθημάτων του Τμήματος (τα οποία είναι «Υποχρεωτικά» για τους φοιτητές με βάση το πρόγραμμα σπουδών) διδάσκονται από μέλη ΔΕΠ των δύο ανωτέρων βαθμίδων.

Στο μεταπτυχιακό επίπεδο, όπου οι απαιτούμενες εξειδικεύσεις είναι σημαντικά περισσότερες λόγω των πολλών κατευθύνσεων των ΠΜΣ, προκειμένου να γίνει εφικτό τα προσφερόμενα μαθήματα να διδάσκονται από τους πλέον ειδικούς επιστήμονες, αξιοποιούνται μέλη ΔΕΠ άλλων Τμημάτων από το Πανεπιστήμιο Αθηνών ή από άλλα ελληνικά Ανώτατα Ιδρύματα αλλά και, σε μερικές περιπτώσεις, από πανεπιστήμια του εξωτερικού.

4.4. Πώς κρίνετε τα εκπαιδευτικά βοηθήματα;

- Είδη και αριθμός βοηθημάτων (π.χ. βιβλία, σημειώσεις, υλικό σε ιστοσελίδες, κλπ) που διανέμονται στους φοιτητές.
- Υπάρχει διαδικασία επικαιροποίησης των βοηθημάτων; Πώς εφαρμόζεται;
- Πώς και πότε συγκεκριμένα διατίθενται τα βοηθήματα;
- Ποιό ποσοστό της διδασκόμενης ύλης καλύπτεται από τα βοηθήματα;
- Παρέχεται βιβλιογραφική υποστήριξη πέραν των διανεμόμενων συγγραμμάτων;

Τα βοηθήματα που διανέμονται, κατόπιν έγκρισης από τα αρμόδια όργανα του Τμήματος στους φοιτητές, κάλυπταν μέχρι το 2010 το σύνολο της διδασκόμενης ύλης και διανέμονταν κατά κανόνα εγκαίρως προκειμένου οι φοιτητές να μπορούν να συμβουλευτούν το σχετικό υλικό, τόσο κατά τη διάρκεια των μαθημάτων όσο και για την εξέτασή τους σε αυτά. Από το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011 ακολουθούνται για τη διανομή των συγγραμμάτων οι διαδικασίες του Προγράμματος ΕΥΔΟΞΟΣ του ΥΠΔΒΜΘ. Ο περιορισμός του αριθμού των διανεμόμενων συγγραμμάτων δημιούργησε ζητήματα κάλυψης του περιεχομένου των μαθημάτων, όπως περιγράφεται στον Οδηγό Σπουδών. Η έλλειψη αυτή καλύφθηκε με την επέκταση της ήδη χρησιμοποιούμενης πρακτικής της διανομής Φάκελου Συμπληρωματικού Υλικού καθώς και εκπαιδευτικού υλικού σε ηλεκτρονική ή on line μορφή το οποίο αναρτάται σε σχετικούς δικτυακούς τόπους. Σε κάθε περίπτωση καταβάλλονται προσπάθειες να καλύπτεται πλήρως ή, όπου αυτό δεν είναι δυνατόν, στο μέγιστο βαθμό η διδακτέα ύλη.

Ιδιαίτερα στο επίπεδο των μεταπτυχιακών μαθημάτων η παροχή πρόσθετης σχετικής βιβλιογραφίας και αρθρογραφίας αποτελεί ευρεία πρακτική ως αποτέλεσμα της προσπάθειας να έχουν οι φοιτητές γνώση των πλέον πρόσφατων εξελίξεων του επιστημονικού κλάδου στον οποίο εξειδικεύονται. Το πρόσθετο υλικό είναι διαθέσιμο στην βιβλιοθήκη του Τμήματος είτε στην πλατφόρμα e-class, είτε είναι προσβάσιμο από τους ενδιαφερόμενους μέσω του δικτύου των βιβλιοθηκών *Heal Link*.

4.5. Πώς κρίνετε τα διαθέσιμα μέσα και υποδομές;

- Αίθουσες διδασκαλίας:
 - (α) Αριθμός και χωρητικότητα.
 - (β) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα.
 - (γ) Βαθμός χρήσης.
 - (δ) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του υποστηρικτικού εξοπλισμού.
- Εκπαιδευτικά εργαστήρια:
 - (α) Αριθμός και χωρητικότητα
 - (β) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα των χώρων.
 - (γ) Βαθμός χρήσης.
 - (δ) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του εργαστηριακού εξοπλισμού.
 - (ε) Επάρκεια αποθηκών (εργαστηριακού εξοπλισμού, αντιδραστηρίων, κλπ)
- Είναι διαθέσιμα τα εκπαιδευτικά εργαστήρια για χρήση εκτός προγραμματισμένων ωρών;
- Επάρκεια και ποιότητα των χώρων και του εξοπλισμού των κλινικών.
- Σπουδαστήρια:
 - (α) Αριθμός και χωρητικότητα
 - (β) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα των χώρων.
 - (γ) Βαθμός χρήσης.
- Προσωπικό Διοικητικής/Τεχνικής/Ερευνητικής Υποστήριξης
 - (α) Αριθμός και ειδικότητες
 - (β) Επάρκεια ειδικοτήτων

Το Τμήμα έχει στη διάθεσή του, στο κτίριο της οδού Ναυαρίνου 13Α, δύο αίθουσες αποκλειστικής χρήσης, χωρητικότητας εκατό (100) περίπου ατόμων. Οι υπόλοιπες αίθουσες στις οποίες γίνεται η διδασκαλία των προπτυχιακών και των μεταπτυχιακών μαθημάτων (ένα μεγάλο αμφιθέατρο χωρητικότητας εκατόν πενήντα (150) ατόμων, ένα μικρό αμφιθέατρο χωρητικότητας εξήντα (60) ατόμων και μία ακόμη αίθουσα εκατό (100) ατόμων) χρησιμοποιούνται από κοινού με το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών. Για τη διδασκαλία των μεταπτυχιακών, κυρίως, μαθημάτων αξιοποιούνται και δύο μικρότερες αίθουσες (χωρητικότητας 30 ατόμων) που βρίσκονται στο υπόγειο του κτηρίου.

Λόγω αφενός της κοινής χρήσης των αιθουσών με άλλο Τμήμα του ΕΚΠΑ, και αφετέρου του μεγάλου αριθμού εγγεγραμμένων φοιτητών (στα υποχρεωτικά κυρίως μαθήματα), η επάρκεια των αιθουσών διδασκαλίας δεν κρίνεται καθόλου ικανοποιητική. Σημαντικές παρεμβάσεις επιβάλλεται να γίνουν και ως προς την αισθητική, την καταλληλότητα και την ποιότητά τους. Ο

βαθμός χρήσης κρίνεται πολύ ικανοποιητικός καθώς ένας μεγάλος σχετικά αριθμός φοιτητών παρακολουθεί καθημερινά, καθ' όλη τη διάρκεια της λειτουργίας του Πανεπιστημίου, τα προσφερόμενα μαθήματα του Τμήματος. Η πλειονότητα των αιθουσών στερούνται βασικού υποστηρικτικού εξοπλισμού. Αντίθετα χαρακτηρίζονται κυρίως από την προβληματική καλωδίωση πρόσβασης στο διαδίκτυο, τις ακατάλληλες μικροφωνικές εγκαταστάσεις, την έλλειψη *video projectors* κλπ., ακόμα και την έλλειψη κλιματιστικών που καθιστούν ιδιαίτερα δύσκολη τη διδακτική διαδικασία ή τη διεξαγωγή των εξετάσεων κατά τη διάρκεια των θερινών μηνών.

Εκτός από το κτίριο της οδού Ναυαρίνου, το Τμήμα χρησιμοποιεί ευρύτατα, ιδιαίτερα για τη διεξαγωγή των μαθημάτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, και το κτίριο επί της οδού Μαρασλή (Μαράσλειο), που τα προηγούμενα έτη χρησιμοποιούνταν σχεδόν αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση των αναγκών του Μαράσλειου Διδασκαλείου Δημοτικής Εκπαίδευσης. Αυτό κατέστη δυνατό (α) επειδή δεν εισήχθησαν νέοι μετεκπαιδευόμενοι εκπαιδευτικοί κατά το τελευταίο ακαδημαϊκό έτος 2010-2011 και (β) επειδή ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες συντήρησης, αναπαλαίωσης και αποκατάστασης συγκεκριμένων τμημάτων του ιστορικού κτηρίου, με αποτέλεσμα να αυξηθεί η διαθεσιμότητα και η επάρκεια των υποδομών. Στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης έχουν ιδρυθεί και λειτουργούν δεκατέσσερα (14) Εργαστήρια που συνδέονται με αντίστοιχα γνωστικά πεδία και υπηρετούν όχι μόνο την άσκηση των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών αλλά και την έρευνα. Ορισμένα από αυτά όπως το «Εργαστήριο Πληροφορικής» και το εργαστήριο «Φυσικών Επιστημών, Τεχνολογίας και Περιβάλλοντος» στεγάζονται σε περισσότερους του ενός χώρους ενώ άλλα, όπως για παράδειγμα το Εργαστήριο «Συγκριτικής Παιδαγωγικής, Διεθνούς Εκπαιδευτικής Πολιτικής και Επικοινωνίας», έχουν πλήρως αναπτυγμένες και σύγχρονες εγκαταστάσεις τηλεκπαίδευσης.

Συγκεκριμένα, οι εγκαταστάσεις των εργαστηρίων του Τμήματος βρίσκονται στα εξής κτήρια:

- Εργαστήριο Πληροφορικής: Ιπποκράτους 20. Το εργαστήριο αναπτύσσεται και στους εξής χώρους: α) Ισόγειο Χημείου “Νέα Αίθουσα”, Ναυαρίνου 13Α) β) Υπόγειο Χημείου, Ναυαρίνου 13Α, και γ) στο Εργαστήριο Πληροφορικής, Τηλεμάχου 11.
- Εργαστήριο Μαθηματικών, Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Διδακτικής των Μαθηματικών: Τηλεμάχου 11.
- Εργαστήριο «Βιοφυσικό Περιβάλλον: Νευροεπιστήμες και Μάθηση»: Ηπείρου 24 5ος όροφος.

- Εργαστήριο Συγκριτικής Παιδαγωγικής, Διεθνούς Εκπαιδευτικής Πολιτικής και Επικοινωνίας: Μαρασλή 4.
- Εργαστήριο Κοινωνικών Επιστημών: Τηλεμάχου 11.
- Εργαστήριο Εικαστικής Αγωγής: Χερσώνος 8.
- Εργαστήριο Φυσικών Επιστημών και Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης: Ναυαρίνου 13^Α.
- Εργαστήριο Διδακτικής και Επιστημολογίας των Φυσικών Επιστημών και της Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας: Ναυαρίνου 13^Α.
- Εργαστήριο Πειραματικής Παιδαγωγικής: Ιπποκράτους 31.
- Εργαστήριο Τέχνης και Λόγου: Ιπποκράτους 31.
- Εργαστήριο Λογοθεραπείας: Δαμάρεως 68.
- Εργαστήριο Ψυχολογίας: Τηλεμάχου 11.
- Κέντρο Μελέτης Ψυχοφυσιολογίας και Εκπαίδευσης: Κλεομένους και Δεινοκράτους 27.
- Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας και Διδακτικής της Νέας Ελληνικής Γλώσσας: Ναυαρίνου 13Α.

Ο εξοπλισμός των Εργαστηρίων θεωρείται εν γένει ικανοποιητικός ενώ καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες βελτίωσης της υλικοτεχνική τους υποδομής. Αντίθετα ανεπαρκής θεωρείται η στελέχωσή τους σε ανθρώπινο δυναμικό και η κάλυψη των λειτουργικών τους εξόδων. Ένας μεγάλος αριθμός προπτυχιακών και η πλειονότητα των μεταπτυχιακών φοιτητών κάνει καθημερινά χρήση των χώρων και του εξοπλισμού των εργαστηρίων αυτών, στα πλαίσια των ασκήσεων του προγράμματος σπουδών. Τα εργαστήρια του Τμήματος είναι ανοικτά στους ενδιαφερόμενους συγκεκριμένες ώρες της ημέρας. Για τις υπόλοιπες ώρες της ημέρας η πρόσβαση επιτρέπεται, κατόπιν συνεννόησης, με τον υπεύθυνο του κάθε εργαστηρίου.

Στο Τμήμα λειτουργεί επίσης και ένα Σπουδαστήριο – Βιβλιοθήκη το οποίο είναι καθημερινά επισκέψιμο από τους φοιτητές μεταξύ 9πμ και 6μμ και στο οποίο υπηρετούν, με κυλιόμενο ωράριο, τρεις βιβλιοθηκονόμοι. Φιλοξενεί περίπου 26.300 τόμους και τα βασικά επιστημονικά περιοδικά (κυρίως ελληνικά και ορισμένα ξένα) των γνωστικών αντικειμένων που διδάσκονται στο Τμήμα. Ο αριθμός προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών που επισκέπτεται καθημερινά τη Βιβλιοθήκη είναι μεγάλος, ιδιαίτερα κατά τις περιόδους εκπόνησης διπλωματικών και άλλων εργασιών. Η υλικοτεχνική υποδομή της βιβλιοθήκης κρίνεται ανεπαρκής. Η βιβλιοθήκη στεγάζεται σε χώρο εκτός του Πανεπιστημίου, σε νοικιασμένο κτίριο, που κρίνεται ανεπαρκές για να δεχτεί νέες συλλογές, στερείται του απαραίτητου ηλεκτρονικού εξοπλισμού που θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν οι φοιτητές, ενώ η προμήθεια ξένων κυρίως

περιοδικών είναι διαλείπουσα λόγω ανεπαρκών πιστώσεων. Μικρή και εξειδικευμένη σε κλάδους των μεταπτυχιακών σπουδών βιβλιοθήκη λειτουργεί επίσης εκ των ενόντων, στον ημιώροφο του κτιρίου επί της οδού Ιπποκράτους 33.

Αξίζει τέλος να υπογραμμιστεί πως εκτός της Βιβλιοθήκης πολλές ακόμα κτιριακές εγκαταστάσεις του Τμήματος βρίσκονται διασκορπισμένες σε διάφορα κτίρια. Αυτή η διασπορά χώρων και δραστηριοτήτων δεν ευνοεί τη συνεργασία μεταξύ των μελών ΔΕΠ, δυσχεραίνει την παρακολούθηση της διδασκαλίας και των πρακτικών – εργαστηριακών ασκήσεων από τους φοιτητές και προκαλεί πολλά άλλα λειτουργικά και εκπαιδευτικά προβλήματα.

Στο Τμήμα υπηρετούν έξι (6) μέλη Προσωπικού Διοικητικής/ Τεχνικής/ Ερευνητικής Υποστήριξης ειδικοτήτων βιβλιοθηκονομίας, Τεχνολόγου Μηχανικού και ΜΕ. Το προσωπικό αυτό θεωρείται πως καλύπτει οριακά μόνο τις αυξημένες και πολυποίκιλες ανάγκες του Τμήματος στη Γραμματεία, στη Βιβλιοθήκη και στους επιμέρους Τομείς του Τμήματός μας.

4.6. Πώς κρίνετε τον βαθμό αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών;

- Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στην παρουσίαση των μαθημάτων; Πώς;
- Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στη διδασκαλία; Πώς;
- Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στην εργαστηριακή εκπαίδευση; Πώς;
- Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στην αξιολόγηση των φοιτητών; Πώς;
- Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στην επικοινωνία των φοιτητών με τον διδάσκοντα; Πώς;
- Ποιό το ύψος των επενδύσεων του Τμήματος σε ΤΠΕ κατά την τελευταία πενταετία;

Οι Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) αξιοποιούνται:

A. ως μέσο εξάσκησης των φοιτητών στα πλαίσια των εργαστηριακών μαθημάτων του μαθήματος της Πληροφορικής

B. ως εποπτικό μέσο υποστήριξης διδασκαλιών, στην έκταση που επιτρέπει ο ψηφιακός εξοπλισμός των αιθουσών διδασκαλίας

Γ. ως μέσο επικοινωνίας των φοιτητών με τη Γραμματεία του Τμήματος (ανακοινώσεις,

δηλώσεις μαθημάτων, αποτελέσματα εξετάσεων κλπ)

Δ. μέσω των υποδομών του εργαστηρίου Πληροφορικής για τη συγγραφή εργασιών και την αναζήτηση αρθρογραφίας και βιβλιογραφίας μέσω των προσφερόμενων από το ΕΚΠΑ μηχανών αναζήτησης.

Ε. ως διδακτικό αντικείμενο σε συγκεκριμένα μαθήματα, όπου οι φοιτητές μαθαίνουν πώς να χρησιμοποιούν και να αξιοποιούν τις ΤΠΕ ως διδακτικό / μαθησιακό εργαλείο στη διδακτική πράξη.

Παρότι το Τμήμα επενδύει για παιδαγωγικούς λόγους στον εξοπλισμό και αξιοποίηση των ΤΠΕ, το ύψος των σχετικών επενδύσεων δεν είναι επακριβώς γνωστό. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι χρηματοδοτήσεις από τον τακτικό προϋπολογισμό, τον ΕΛΚΕ αλλά και από προγράμματα του ΕΣΠΑ δεν επιμερίζονται σε συγκεκριμένες κατηγορίες και γι' αυτό δεν καταχωρίζονται σε επιμέρους τομείς (π.χ. ΤΠΕ, διδασκαλία κλπ), αλλά αφορούν το σύνολο των δραστηριοτήτων.

4.7. Πώς κρίνετε την αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων και τη μεταξύ τους συνεργασία;

- Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων στα μαθήματα.
- Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων στα εργαστήρια.
- Έχουν οι διδάσκοντες ανακοινωμένες ώρες γραφείου για συνεργασία με τους φοιτητές; Τις τηρούν; Αξιοποιούνται από τους φοιτητές;

Η μέση αναλογία διδασκόντων / διδασκομένων στο Τμήμα είναι κατά προσέγγιση 1 προς 80. Ο αριθμός αυτός όμως δεν αποδίδει με ακρίβεια την πραγματικότητα, αφού η αναλογία διδασκόντων / διδασκομένων παρουσιάζει σημαντικές διακυμάνσεις ανάλογα με το μάθημα. Στα υποχρεωτικά μαθήματα καθώς και για περιορισμένο αριθμό μαθημάτων επιλογής η αναλογία κρίνεται πως είναι πάνω από τα επιτρεπτά όρια. Για το λόγο αυτό, ιδιαίτερα από το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011 γίνεται προσπάθεια σε εφαρμογή του Νόμου 3549/2007 να περιοριστεί ο αριθμός του φοιτητικού ακροατηρίου ανά διδάσκοντα, με τη διάσπασή του σε επιμέρους τμήματα, ιδιαίτερα στα Υποχρεωτικά μαθήματα (πράγμα το οποίο, όπως είναι φανερό, επιβαρύνει το ωρολόγιο πρόγραμμα και περιορίζει τη διαθεσιμότητα των υποδομών).

Στα επιλεγόμενα μαθήματα, η αναλογία ποικίλει σημαντικά από μάθημα σε μάθημα, αφενός λόγω του μεγάλου αριθμού των κατ' επιλογή προσφερομένων μαθημάτων και αφετέρου γιατί ορισμένα από αυτά θεωρούνται δημοφιλέστερα μεταξύ των φοιτητών. Για την αντιμετώπιση του φαινομένου γίνεται από το Τμήμα μας προσπάθεια εξορθολογισμού του αριθμού των κατ' επιλογή προσφερομένων μαθημάτων.

Η συνεργασία φοιτητών διδασκόντων θεωρείται σε μεγάλο βαθμό ικανοποιητική. Όλα τα μέλη ΔΕΠ και οι διδάσκοντες του Τμήματος δέχονται τους φοιτητές σε προκαθορισμένες ώρες και μέρες. Αξίζει μάλιστα να σημειωθεί πως στις περισσότερες περιπτώσεις η πρόσβαση των διδασκόμενων στο διδακτικό προσωπικό για συνεργασία και καθοδήγηση γίνεται και πέραν του προβλεπόμενου ωραρίου. Οι φοιτητές αξιοποιούν στο μέγιστο τη δυνατότητα πρόσβασης στο διδακτικό προσωπικό.

4.8. Πώς κρίνετε τον βαθμό σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα;

- Πώς μεθοδεύεται η εκπαίδευση των φοιτητών στην ερευνητική διαδικασία (π.χ. αναζήτηση και χρήση βιβλιογραφίας);
- Παρέχεται στους φοιτητές δυνατότητα συμμετοχής σε ερευνητικά έργα;

Σε αρκετά μαθήματα του προπτυχιακού προγράμματος, και κατεξοχήν στα μαθήματα του μεταπτυχιακού προγράμματος, δίνεται στους φοιτητές η ευκαιρία να συμμετάσχουν στην εκπόνηση ή να εκπονήσουν ερευνητικές εργασίες, περιορισμένης, κατά κύριο λόγο, κλίμακας. Στο μεταπτυχιακό επίπεδο, η εξοικείωση των φοιτητών με την ερευνητική διαδικασία αποτελεί κύριο στόχο της κατάρτισής τους, ενώ σε πολλές περιπτώσεις παρέχεται η ευκαιρία συμμετοχής μεταπτυχιακών φοιτητών σε ερευνητικά προγράμματα. Αρκετές από τις ερευνητικές εργασίες των φοιτητών ανακοινώνονται σε συναφείς επιστημονικές ημερίδες ή επιστημονικά συνέδρια.

4.9. Πώς κρίνετε τις συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού και με το κοινωνικό σύνολο;

- Με ποιά εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού συνεργάζεται το Τμήμα και πώς;
- Με ποιά εκπαιδευτικά κέντρα του εξωτερικού συνεργάζεται το Τμήμα και πώς;
- Αναπτύσσονται συγκεκριμένες εκπαιδευτικές συνεργασίες με τοπικούς, περιφερειακούς ή εθνικούς κοινωνικούς φορείς;

Το Τμήμα συμμετέχει σε *ad hoc* συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού, επιμορφωτικού, πολιτιστικού και κοινωνικού χαρακτήρα. Σε αυτά εντάσσονται μεταξύ των άλλων τα Πανεπιστήμια Πατρών, Κρήτης και Δυτικής Μακεδονίας, το πρώην Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (Π.Ι.), το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας (Κ.Ε.Ε.), τα Περιφερειακά Επιμορφωτικά Κέντρα (Π.Ε.Κ.), το Κέντρο Μελετών και Τεκμηρίωσης (ΚΕΜΕΤΕ) της ΟΛΜΕ, το Ινστιτούτο Παιδαγωγικών Ερευνών- Μελετών (ΙΠΕΜ) της ΔΟΕ, το Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (Κ.Ε.Θ.Ε.Α.), το Ελληνικό Ινστιτούτο Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής και Εκπαίδευσης (ΕΛΛ.Ι.Ε.Π.ΕΚ), το ΚΕΕΛΠΝΟ, η ΜΚΟ *Διαβατήριο*, ο Ερυθρός Σταυρός κ.ά. Θεσμοθετημένη συνεργασία υπήρξε επίσης, κατά το παρελθόν, στο πλαίσιο του προγράμματος «Ανάπτυξη διαπανεπιστημιακού δικτύου για τις διεθνείς σπουδές στην εκπαίδευση και τη μελέτη διεθνών εκπαιδευτικών σχέσεων και καινοτομιών» του ΕΠΕΑΕΚ του ΠΜΣ στην κατεύθυνση «Συγκριτική Παιδαγωγική», με το *Institute of Education, University of London* (1997-2000). Κατά τα λοιπά οι συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εξωτερικού γίνονται στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων που υλοποιούνται με πρωτοβουλία των μελών ΔΕΠ.

4.10. Πώς κρίνετε την κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών;¹¹

- Υπάρχει στρατηγικός σχεδιασμός του Τμήματος σχετικά με την κινητικότητα των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας;
- Πόσες και ποιές συμφωνίες έχουν συναφθεί για την ενίσχυση της κινητικότητας του διδακτικού προσωπικού ή/και των φοιτητών;
- Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος μετακινήθηκαν προς άλλα Ιδρύματα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία;
- Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Ιδρυμάτων μετακινήθηκαν προς το Τμήμα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία;
- Πόσοι φοιτητές του Τμήματος μετακινήθηκαν προς άλλα Ιδρύματα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία;
- Πόσοι φοιτητές άλλων Ιδρυμάτων μετακινήθηκαν προς το Τμήμα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία;
- Υπάρχουν διαδικασίες αναγνώρισης του εκπαιδευτικού έργου που πραγματοποιήθηκε σε άλλο Ίδρυμα;
- Πόσο ικανοποιητική είναι η λειτουργία και η στελέχωση του κεντρικού Γραφείου Διεθνών / Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων και των συνδέσμων τους;
- Τι ενέργειες για την προβολή και ενημέρωση της ακαδημαϊκής κοινότητας για τα προγράμματα κινητικότητας αναλαμβάνει το Τμήμα;
- Οργανώνονται εκδηλώσεις για τους εισερχόμενους φοιτητές από άλλα Ιδρύματα;
- Πώς υποστηρίζονται οι εισερχόμενοι φοιτητές;
- Πόσα μαθήματα διδάσκονται σε ξένη γλώσσα για εισερχόμενους αλλοδαπούς σπουδαστές;
- Υπάρχει πρόσθετη (από το Τμήμα ή/και το Ίδρυμα) οικονομική ενίσχυση των φοιτητών και των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού που λαμβάνουν μέρος στα προγράμματα κινητικότητας;
- Πώς προωθείται στο Τμήμα η ιδέα της κινητικότητας φοιτητών και μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού και της Ευρωπαϊκής διάστασης γενικότερα;
- Πώς ελέγχεται η ποιότητα (και όχι μόνον η ποσότητα) της κινητικότητας του ακαδημαϊκού προσωπικού;

Το Τμήμα ενθαρρύνει την κινητικότητα των μελών ΔΕΠ και των φοιτητών. Είναι χαρακτηριστικό ότι την τελευταία πενταετία έχουν υπογραφεί 78 διμερείς συμφωνίες Erasmus από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος (βλ. Πίνακα 4.10.1 στο Παράρτημα). Επίσης, σημαντικός αριθμός μελών ΔΕΠ μετακινείται από το Τμήμα προκειμένου να συμμετάσχει σε κοινά με ξένους συναδέλφους ερευνητικά και διδακτικά προγράμματα. Αντίστοιχα ξένοι ακαδημαϊκοί επισκέπτονται για τους ίδιους σχετικούς λόγους το Τμήμα μας. Αξίζει να σημειωθεί όμως, πως οι δραστηριότητες

¹¹ Συμπληρώστε τον Πίνακα 9.

αυτές, αποτελούν σε μεγάλο βαθμό προϊόν ατομικών πρωτοβουλιών των μελών ΔΕΠ του Τμήματός παρά έκφραση κάποιας επίσημα θεσμοθετημένης διαδικασίας.

Δεν υπάρχει γενική διαδικασία αναγνώρισης του εκπαιδευτικού έργου που πραγματοποιήθηκε σε άλλο Τμήμα αλλά αυτή γίνεται *ad hoc* κυρίως κατά τις διαδικασίες κρίσης για την εξέλιξη ή τη μονιμοποίηση των μελών ΔΕΠ. Κατ' αντιστοιχία δεν προβλέπεται κάποια ιδιαίτερη διαδικασία οικονομικής ενίσχυσης του προσωπικού που λαμβάνει μέρος σε προγράμματα κινητικότητας από το Τμήμα.

Το Τμήμα επιδιώκει με διάφορους τρόπους την ενίσχυση της κινητικότητας των φοιτητών. Ο κύκλος μαθημάτων διεθνών σπουδών στην εκπαίδευση, που συμβάλλει εν πολλοίς στην ενημέρωση των φοιτητών για θέματα Ευρωπαϊκής και διεθνούς διάστασης της εκπαίδευσης είναι αρκετά ισχυρός. Από το 2007 προσφέρεται το μάθημα «Σπουδές, εργασία και καθημερινότητα σε μια ενωμένη και συνεκτική Ευρώπη» (Υπεύθυνος Διδάσκων: Καθηγητής Δημήτριος Ματθαίου), το οποίο για την περίοδο 2007 – 2010 συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του Προγράμματος «Κύκλοι Μαθημάτων Jean Monnet», με περιεχόμενο ενημερωτικό για ζητήματα εκπαίδευσης, πολιτισμού, κοινωνικής συνοχής και κινητικότητας εστιασμένο σε όσους σπουδάζουν επιστήμες της εκπαίδευσης.

Τα στοιχεία που αφορούν τόσο τον αριθμό των φοιτητών του Τμήματος που μετακινήθηκαν από το Τμήμα προς αντίστοιχα Τμήματα του εξωτερικού, όσο και τον αριθμό των φοιτητών που ήλθαν στο Τμήμα στο πλαίσιο των προγραμμάτων κινητικότητας από το εξωτερικό, εμφανίζονται στον Πίνακα 4.10.2 που ακολουθεί.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.10.2		
Ακαδημαϊκό έτος	Εξερχόμενοι φοιτητές για σπουδές και πρακτική	Εισερχόμενοι φοιτητές για σπουδές και πρακτική
2006-2007	6	10
2007-2008	10	1
2008-2009	12	7
2009-2010	15	9
2010-2011	12	5

Η μέχρι σήμερα (πρακτικά) μικρή συμμετοχή των φοιτητών οφείλεται στο γεγονός ότι η

έγκαιρη, χωρίς πιθανές καθυστερήσεις λόγω της κινητικότητας, ολοκλήρωση των σπουδών τους, διασφάλιζε την τον γρήγορο διορισμό τους.

Για την αναγνώριση των σπουδών που πραγματοποιήθηκαν σε άλλα ιδρύματα ακολουθείται η προβλεπόμενη από τις κείμενες διατάξεις διαδικασία.

Στο Τμήμα δεν προσφέρονται μαθήματα σε άλλη γλώσσα πέραν της ελληνικής, πράγμα το οποίο δυσχεραίνει την παρακολούθηση των εισερχομένων ξένων φοιτητών και αποτελεί ανασχετικό παράγοντα για την αύξηση της αντίστοιχης κινητικότητας. Όμως τα μέλη ΔΕΠ που έχουν την εποπτεία ή διδάσκουν τα μαθήματα που επιλέγουν οι εισερχόμενοι φοιτητές φροντίζουν να βρίσκονται σε συνεχή επαφή μαζί τους για να υποστηρίξουν και να διευκολύνουν την ομαλή ένταξή τους στις σπουδές αλλά και να αξιοποιήσουν προς όφελος του Τμήματος και των άλλων φοιτητών τις εμπειρίες των ξένων φοιτητών.

5. Ερευνητικό έργο

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα του επιτελούμενου σ' αυτό ερευνητικού έργου, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Για κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει να απαντηθούν και να σχολιασθούν τα ακόλουθα τουλάχιστον σημεία:

(α) Ποιά, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο;

(β) Ποιές ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ποιούς ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο;

5.1. Πώς κρίνετε την προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος;

- Υπάρχει συγκεκριμένη ερευνητική πολιτική του Τμήματος; Ποια είναι;
- Πώς παρακολουθείται η υλοποίηση της ερευνητικής πολιτικής του Τμήματος;
- Πώς δημοσιοποιείται ο απολογισμός υλοποίησης της ερευνητικής πολιτικής του Τμήματος;
- Παρέχονται κίνητρα για τη διεξαγωγή έρευνας στα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας; Ποια είναι αυτά;
- Πώς ενημερώνεται το ακαδημαϊκό προσωπικό για δυνατότητες χρηματοδότησης της έρευνας;
- Πώς υποστηρίζεται η ερευνητική διαδικασία;
- Υπάρχουν θεσμοθετημένες από το Τμήμα υποτροφίες έρευνας;
- Πώς διαχέονται τα ερευνητικά αποτελέσματα στο εσωτερικό του Τμήματος;
- Πώς διαχέονται τα ερευνητικά αποτελέσματα εκτός Τμήματος, στην ελληνική και διεθνή ακαδημαϊκή και επιστημονική κοινότητα;
- Πώς διαχέονται τα ερευνητικά αποτελέσματα στο τοπικό και εθνικό κοινωνικό περιβάλλον;

Η ερευνητική δραστηριότητα των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος είναι πολυσχιδής και πολυεπίπεδη. Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος είναι Επιστημονικοί Υπεύθυνοι ή συμμετέχουν ως Ερευνητές, σε σημαντικό αριθμό ιδρυματικών, εθνικών και διεθνών, κυρίως Ευρωπαϊκών, ερευνητικών προγραμμάτων. Η εθνική ερευνητική και επιστημονική παρουσία των μελών του Τμήματος είναι αρκετά έντονη. Υπάρχουν, επίσης, μέλη ΔΕΠ με διεθνή επιστημονική και ερευνητική αναγνώριση στον τομέα τους.

Κύριοι φορείς έρευνας στο Τμήμα είναι τα Εργαστήρια, τα οποία υποστηρίζουν με το δυναμικό και την υποδομή τους τις ερευνητικές δραστηριότητες των μελών τους, των μεταπτυχιακών φοιτητών, των υποψηφίων διδασκόντων και των μετα-διδασκτορικών ερευνητών. Η ιδρυματική ενημέρωση για τις νέες προκηρύξεις ερευνητικών προγραμμάτων γίνεται μέσω του Γραφείου Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων και του Ειδικού Λογαριασμού

Κονδυλίων Έρευνας.

Πέρα από την παρουσίαση της έρευνας του επιστημονικού δυναμικού του Τμήματος σε διεθνή και εθνικά *fora*, το Τμήμα διοργανώνει συχνά ενημερωτικές Ημερίδες και επιστημονικά συνέδρια. Την τελευταία πενταετία έχουν διοργανωθεί, με πρωτοβουλία του Τμήματος αλλά και μέσω των Τομέων και των Εργαστηρίων, 9 διεθνή επιστημονικά Συνέδρια, αυτοδύναμα ή σε συνεργασία με εθνικούς ή Ευρωπαϊκούς φορείς, 14 Ημερίδες και Δημερίδες, και 21 άλλες εκδηλώσεις σχετιζόμενες με την ερευνητική δραστηριότητα του Τμήματος. Ενδεικτικά, μπορούν να αναφερθούν οι εξής:

- Επιστημονική ημερίδα με θέμα: «Φυσιογνωμία του τμήματος-Παρόν και Μέλλον» (15/3/2006)
- Διεθνές συνέδριο με τίτλο: «Μαθησιακά Περιβάλλοντα με την αξιοποίηση των ΤΠΕ: ενδυνάμωση και υποστήριξη του δημιουργικού και μετασχηματιστικού ρόλου του εκπαιδευτικού» από το Εργαστήριο Πληροφορικής στην Εκπαίδευση σε συνεργασία με το Ινστιτούτο ΙΝ.Ε.Α.Γ. (Ινστιτούτο Έρευνας – Κατάρτισης Ανατολικού Αιγαίου)
- Επιστημονική Δημερίδα με θέμα «*Ferita Del Contemporaneo dialoghi sul teatro nel mediterraneo*» στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Προγράμματος «Κουλτούρα 2000» (Lecce-Ιταλίας, 21-23 Ιανουαρίου 2006)
- Συνέδριο με θέμα: «Έρευνα και Εκπαίδευση στις Φυσικές Επιστήμες στα Παιδαγωγικά Τμήματα Δ.Ε.» (11, 12 & 13 Μαΐου 2007)
- Διοργάνωση του 4ου Πανελληνίου Συνεδρίου «Ζητήματα Επιστήμης: Ιστορία, Φιλοσοφία και Διδακτική», Αθήνα, 28-30 Σεπτεμβρίου 2007
- 3ο Επιστημονικό Συνέδριο με θέμα: «Ιστορική έρευνα και διδακτική της ιστορίας» από το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Αθηνών, Εργαστήριο Θεωρίας, Έρευνας και Διδακτικής της Ιστορίας, Εταιρεία Θεωρίας, Έρευνας και Διδακτικής της Γενικής και της Τοπικής Ιστορίας (21/9/2008)
- Επιστημονική Ημερίδα «Σχολική Βία. Αίτια, μορφές, τρόποι αντιμετώπισης». Διοργανώθηκε από το Εργαστήριο Συγκριτικής Παιδαγωγικής, Διεθνούς Εκπαιδευτικής Πολιτικής και Επικοινωνίας και τη Ελληνική Εταιρεία Συγκριτικής και Διεθνούς Εκπαίδευσης σε συνεργασία με το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (29/11/2007).
- Διεθνής Επιστημονική Δημερίδα «Στον αστερισμό του PISA: Οι φυσικές επιστήμες στο ελληνικό και το φινλανδικό σχολείο. Κριτική και συγκριτική θεώρηση.» Σεμινάριο ειδικών που διοργανώθηκε από το Εργαστήριο Συγκριτικής Παιδαγωγικής, Διεθνούς Εκπαιδευτικής Πολιτικής και Επικοινωνίας σε συνεργασία με το Ίδρυμα

Ευγενίδου και την Πρεσβεία της Φινλανδίας στην Ελλάδα (12-13/5/2008).

- 23^ο Παγκόσμιο Συνέδριο της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Συγκριτικής Εκπαίδευσης (Comparative Education Society in Europe – CESE) “Changing landscapes, topographies and scenarios: educational policies, schooling systems and higher education. The World in Europe - The Europe in the World”. Διοργανώθηκε στην Ελλάδα με τη συνδρομή της Ελληνικής Εταιρείας Συγκριτικής και Διεθνούς Εκπαίδευσης (6-10/7/2011).
- International Symposium: “Educational Aspects Of The History Of Scientific Instruments”, Teaching Commission of the Division of History of Science and Technology, 28-29 November 2008, Athens, Greece
- Επιστημονικό Συνέδριο «Forum Νέων Επιστημόνων» (4 – 7 Δεκεμβρίου 2008 και 25 Ιανουαρίου 2009)
- Η^ο Πανελλήνιο Συνέδρι με θέμα: «Μαθηματικά και Ανθρωπιστικές Επιστήμες» σε συνεργασία με το Κ.Ε.Ε. (6-8-/11/2008)
- «Ελληνική παιδαγωγική και επιστημονική έρευνα» σε συνεργασία με Παιδαγωγική Εταιρεία Ελλάδος.
- 1^ο Πανελλήνιο Συμπόσιο «Όταν οι τέχνες συνομιλούν στο σχολείο...» (Αθήνα, 8-10 Ιανουαρίου 2010) σε συνεργασία με το Σύλλογο Εκπαιδευτικών Πολιτιστικών Θεμάτων.
- Επιστημονική ημερίδα με θέμα: «Η παιδική ηλικία και τα δικαιώματα του παιδιού» από τον τομέα Ανθρωπιστικών Σπουδών (4/3/2010)
- Διεθνές συνέδριο «Δημιουργικοί τρόποι εκμάθησης των γλωσσών», Αθήνα, 6-8 Μαΐου 2011
- Ημερίδα με θέμα: «Φυσιογνωμία του Μεταπτυχιακού Προγράμματος του Π.Τ.Δ.Ε. Αθήνας και η συμβολή του στη διαμόρφωση του σύγχρονου Εκπαιδευτικού» από το Σύλλογο Μεταπτυχιακών Φοιτητών Π.Τ.Δ.Ε. «Αλέξανδρος Δελμούζος» σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αθηνών (14/10/2011)
- Πανελλήνιο Συνέδριο «Ιστορία, Φιλοσοφία και Διδακτική των Επιστημών», Αθήνα 5-9 Μαΐου 2010
- Διεθνές Συνέδριο «International Conference on Critical Education», Athens 12-16 July 2011.

Το ερευνητικό δυναμικό του Τμήματος συμμετείχε επίσης σε όλες τις δράσεις δημοσιότητας

των χρηματοδοτούμενων από το ΕΠΕΑΕΚ Ερευνητικών Προγραμμάτων, οι οποίες διοργανώθηκαν από το Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Τα έτη 2009, 2010 και 2011 το Τμήμα διοργάνωσε αντίστοιχα το 1^ο, 2^ο και 3^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης σε συνεργασία με Σχολές και Τμήματα των Πανεπιστημίων: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Πανεπιστήμιο Πατρών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης και Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, κύριος σκοπός των οποίων είναι η παρουσίαση της βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας καθώς και των θεωρητικών προσεγγίσεων στην εκπαίδευση (Ανώτατη, Δευτεροβάθμια, Πρωτοβάθμια).

5.2. Πώς κρίνετε τα ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα;

- Ποιά ερευνητικά προγράμματα και δραστηριότητες υλοποιήθηκαν ή βρίσκονται σε εξέλιξη κατά την τελευταία πενταετία;
- Ποιό ποσοστό μελών ΔΕΠ/ΕΠ αναλαμβάνει ερευνητικές πρωτοβουλίες;
- Συμμετέχουν εξωτερικοί συνεργάτες ή/και μεταδιδακτορικοί ερευνητές στα ερευνητικά προγράμματα;

Οι ερευνητικές μονάδες και τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν υλοποιήσει την τελευταία πενταετία περισσότερα από 80 ερευνητικά προγράμματα, με ιδρυματική, εθνική και διεθνή χρηματοδότηση. Ενδεικτικά και μόνο, χρηματοδοτήθηκαν από κοινοτικούς πόρους ή από διάφορους οργανισμούς προγράμματα όπως:

- «Συγγραφή-Εκπόνηση Παιδαγωγικού και Διδακτικού Υλικού (Portfolio) για τα Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία» (χρηματοδότηση ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ 2007-2008) (Επιστημονικός Υπεύθυνος Θ. Γραμματάς).
- «Πρόγραμμα ΕΠΕΑΕΚ για Ολοήμερο Σχολείο» (Χρηματοδότηση ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ 2007) (Επιστημονικός Υπεύθυνος Θ. Γραμματάς).
- «Αιγαίο-Θράκη-Κύπρος. Παραδοσιακές γιορτές: Λαϊκά δρώμενα», (Χρηματοδότηση Υπουργείο Αιγαίου 2005-2006) (Επιστημονικός Υπεύθυνος Θ. Γραμματάς).
- «Επιστημονικός Γραμματισμός στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας: Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών στο σχεδιασμό Αναλυτικών Προγραμμάτων», Πρόγραμμα Ηράκλειτος ΙΙ: Ενίσχυση του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού μέσω της υλοποίησης

διδακτορικής έρευνας, (Χρηματοδότηση ΕΣΠΑ 2011-2014) (Επιστημονική Υπεύθυνη Κρυσταλλία Χαλκιά)

- «History, Philosophy & Environmental Science Teaching Under Scrutiny», Χρηματοδότηση: FP-7, «Capacities» (Επιστημονικός Υπεύθυνος Κων/νος Σκορδούλης)
- «Παιδαγωγικές Προεκτάσεις της Ιστορίας του Μηχανισμού των Αντικυθήρων», Επιστημονικός Υπεύθυνος, Πρόγραμμα «Ηράκλειτος-II», 2010 ((Επιστημονικός Υπεύθυνος Κων/νος Σκορδούλης)
- Πρόγραμμα «ΠΛΕΙΑΔΕΣ: Ανάπτυξη Εκπαιδευτικού Λογισμικού και Ολοκληρωμένων Εκπαιδευτικών Πακέτων για τα Ελληνικά Σχολεία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Διάθεση Προϊόντων Εκπαιδευτικού Λογισμικού στα Σχολεία», σε συνεργασία με τις εκδόσεις Ερευνητές Α.Ε., Πράξη ΠΛΕΙΑΔΕΣ, Ενότητα ΝΗΡΗΔΕΣ, Ερευνητικό και Ακαδημαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών (ΕΑ.ΙΤΥ), Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας», Μέτρο 1.2, Γ'ΚΠΣ, 2003-2007, (Επιστημονικός Υπεύθυνος Γεώργιος Καλκάνης).
- «Πρέσπες: Ιστορία, Γεωγραφία, Πολιτισμός». (Χρηματοδότηση INTERREG II, 2000-2006) (Επιστημονική Υπεύθυνη Ευαγγελία Μαυρικάκη).

Έχουν ήδη εγκριθεί προς χρηματοδότηση από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» με τη συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), δύο (2) Ερευνητικά Προγράμματα «Θαλής» με Επιστημονικούς Υπευθύνους μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, ήτοι:

- «The theater as educative - educational Good and artistic expression in the education and the society.» (Επιστημονικός Υπεύθυνος Θεόδωρος Γραμματάς) και
- «Access to higher education. A study of the social, educational and institutional dimensions of demand for and supply of higher education in Greece. Problems and policies in comparative-historical and empirical perspective.» (Επιστημονικός Υπεύθυνος Δημήτριος Ματθαίου).

Τέλος με χρηματοδότηση από τα κονδύλια του ΕΛΚΕ / ΕΚΠΑ έχουν χρηματοδοτηθεί κατά την τελευταία πενταετία πλήθος ερευνητικών προγραμμάτων, μεταξύ των οποίων:

- «Διαστάσεις της σχολικής προσαρμογής παιδιών προεφηβικής ηλικίας» (Π.Τ.Δ.Ε.,

Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2005-2006) (Επιστημονική Υπεύθυνη Ευαγγελία Γαλανάκη)

- «Όψεις της βίας στο σχολείο και μοναξιά των παιδιών» (Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2006-2007) (Επιστημονική Υπεύθυνη Ευαγγελία Γαλανάκη)
- «Διαστάσεις του σχολικού πλαισίου (σχέση δασκάλου-μαθητή, σχολικό κλίμα) και κοινωνικο-συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού» (Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2006-2007) (Επιστημονική Υπεύθυνη Ευαγγελία Γαλανάκη)
- «Η προβολή εκπαιδευτικών δράσεων με θέματα από το λαϊκό πολιτισμό στο διαδίκτυο σε ιστοσελίδες θεσμικών φορέων της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης» (Σεπτέμβριος / Δεκέμβριος 2011) (Επιστημονική Υπεύθυνη Ρέα Κακάμπουρα)
- «Βιογραφικές προσεγγίσεις της παιδικής ηλικίας από μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης» (2008-2009) (Επιστημονική Υπεύθυνη Ρέα Κακάμπουρα):
- «Το αρχαίο δράμα στη σύγχρονη σκηνή. Ο λόγος των σκηνοθετών» Παιδαγωγικό Τμήμα (2009-2010) (Επιστημονικός Υπεύθυνος Θόδωρος Γραμματάς)
- «Θεατρική Χαρτογράφηση Αθήνας», Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Αθηνών (2004-2008) (Επιστημονικός Υπεύθυνος Θόδωρος Γραμματάς)
- “Ερευνα για την αξιοποίηση των νοητικών πειραμάτων στη διδασκαλία της Φυσικής” Πρόγραμμα Καποδίστριας, Ακαδημαϊκό έτος: 2008-2009, (Επιστημονική Υπεύθυνη: Κρυσταλλία Χαλκιά).
- «Η εφαρμογή σύγχρονων διδακτικών μοντέλων για τη διδασκαλία φυσικών επιστημών από τους εκπαιδευτικούς της Α'βάθμιας (νυν και μελλοντικούς) στο ελληνικό σχολείο», Πρόγραμμα Καποδίστριας, Ακαδημαϊκό έτος: 2006-2007, (Επιστημονική Υπεύθυνη: Κρυσταλλία Χαλκιά).

5.3. Πώς κρίνετε τις διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές;

- Αριθμός και χωρητικότητα ερευνητικών εργαστηρίων.
- Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα των χώρων των ερευνητικών εργαστηρίων.
- Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του εργαστηριακού εξοπλισμού.
- Καλύπτουν οι διαθέσιμες υποδομές τις ανάγκες της ερευνητικής διαδικασίας;
- Ποιά ερευνητικά αντικείμενα δεν καλύπτονται από τις διαθέσιμες υποδομές;
- Πόσο εντατική χρήση γίνεται των ερευνητικών υποδομών;
- Πόσο συχνά ανανεώνονται οι ερευνητικές υποδομές; Ποια είναι η ηλικία του υπάρχοντος εξοπλισμού και η λειτουργική του κατάσταση και ποιες οι τυχόν ανάγκες ανανέωσης/επικαιροποίησης;
- Πώς χρηματοδοτείται η προμήθεια, συντήρηση και ανανέωση των ερευνητικών υποδομών;

Στο Τμήμα λειτουργούν 14 Εργαστήρια ιδρυμένα με Φ.Ε.Κ.:

1. Εργαστήριο Πληροφορικής (Ιπποκράτους 20). Το εργαστήριο αυτό ακόμη αναπτύσσεται και στους εξής χώρους: α) Ισόγειο Χημείου “Νέα Αίθουσα” (Ναυαρίνου 13Α), β) Υπόγειο Χημείου (Ναυαρίνου 13Α), και γ) στο Εργαστήριο Πληροφορικής (Τηλεμάχου 11)
2. Εργαστήριο Μαθηματικών, Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Διδακτικής των Μαθηματικών (Φ.Ε.Κ. 213 / 13/9/2002, τευχ. Α΄) (Τηλεμάχου 11)
3. Εργαστήριο «Βιοφυσικό Περιβάλλον : Νευροεπιστήμες και Μάθηση» (Ηπείρου 24 5^{ος} όροφος)
4. Εργαστήριο Συγκριτικής Παιδαγωγικής, Διεθνούς Εκπαιδευτικής Πολιτικής και Επικοινωνίας (Φ.Ε.Κ. 213 / 13/9/2002, τευχ. Α΄) (Μαρασλή 4)
5. Εργαστήριο Κοινωνικών Επιστημών (Φ.Ε.Κ. 213 / 13/9/2002, τευχ. Α΄) (Τηλεμάχου 11)
6. Εργαστήριο Εικαστικής Αγωγής (Λειτουργεί άτυπα) (Χερσώνος 8)
7. Εργαστήριο Φυσικών Επιστημών και Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Ναυαρίνου 13Α)
8. Εργαστήριο Διδακτικής και Επιστημολογίας των Φυσικών Επιστημών και της Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας (Ναυαρίνου 13Α)
9. Εργαστήριο Πειραματικής Παιδαγωγικής (Ιπποκράτους 31)
10. Εργαστήριο Τέχνης και Λόγου (Φ.Ε.Κ. 213 / 13/9/2002, τευχ. Α΄) ((Ιπποκράτους 31)
11. Εργαστήριο Λογοθεραπείας (Δαμάρεως 68)
12. Εργαστήριο Ψυχολογίας (Τηλεμάχου 11)
13. Κέντρο Μελέτης Ψυχοφυσιολογίας και Εκπαίδευσης (Κλεομένους και Δεινοκράτους 27)
14. Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας και Διδακτικής της Νέας Ελληνικής Γλώσσας (Ναυαρίνου 13Α).

Σημαντική για την έρευνα είναι και η Βιβλιοθήκη του Τμήματος (Χαριλάου Τρικούπη 24), η οποία διαθέτει περίπου 26.300 αντίτυπα βιβλίων, αλλά στεγάζεται σε μισθωμένο κτίριο, πράγμα που δυσχεραίνει την ανάπτυξή της. Εκτός από τα βιβλία διαθέτει Ξενογλωσσα και Ελληνικά Περιοδικά. Η βιβλιογραφική κάλυψη των ερευνητικών (και διδακτικών) δραστηριοτήτων επηρεάζεται βέβαια αρνητικά από το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια

υπήρξε μείωση των συνδρομών σε σημαντικά ξένα περιοδικά και βάσεις δεδομένων, λόγω της έλλειψης αντίστοιχων πόρων.

Λόγω της έλλειψης των απαραίτητων κτιριακών υποδομών, τόσο η βιβλιοθήκη όσο τα Εργαστήρια είναι χωροθετημένα σε ακτίνα έως τρία χιλιόμετρα από την έδρα του Τμήματος και μάλιστα κάποια απ' αυτά σε μισθωμένα κτίρια. Η ποιότητα και η λειτουργικότητα των υποδομών τους ποικίλει. Σε ορισμένα από αυτά οι χώροι και οι τεχνολογικές υποδομές δεν επαρκούν για να υλοποιηθούν αποτελεσματικά μεγάλης κλίμακας ερευνητικά προγράμματα. Τα τελευταία δύο χρόνια μάλιστα η υλικοτεχνική υποδομή τους έχει παραμείνει στα ίδια επίπεδα, με αποτέλεσμα η λειτουργικότητά τους να μην βελτιώνεται ώστε να καλύπτει πλήρως τις ανάγκες της ερευνητικής διαδικασίας. Σημαντική εξέλιξη που θα μπορούσε να συμβάλει στη βελτίωση των ερευνητικών υποδομών είναι η αξιοποίηση του κτηρίου του Μαρασλείου Διδασκαλείου, όπου πρόσφατα έχουν μεταφερθεί τα Εργαστήρια Συγκριτικής Παιδαγωγικής, Διεθνούς Εκπαιδευτικής Πολιτικής και Επικοινωνίας και Διδακτικής και Επιστημολογίας των Φυσικών Επιστημών και της Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας.

Ενδεικτικό της πρωτοπορίας του Τμήματος στην έρευνα σε συγκεκριμένους τομείς είναι το γεγονός ότι στο Εργαστήριο Συγκριτικής Παιδαγωγικής, Διεθνούς Εκπαιδευτικής Πολιτικής και Επικοινωνίας λειτούργησε το 1998 η πρώτη αίθουσα σύγχρονης τηλεκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Συνολικότερα, η ανάπτυξη και ανανέωση των ερευνητικών υποδομών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό (α) από την ενίσχυση των Εργαστηρίων από τους πόρους του τακτικού προϋπολογισμού του Ιδρύματος και (β) από την ύπαρξη ερευνητικών προγραμμάτων που προβλέπουν δαπάνες για την αγορά ή την ανανέωση υλικοτεχνικής υποδομής. Όσον αφορά το πρώτο, οι πόροι που διατίθενται στα Εργαστήρια από τον τακτικό προϋπολογισμό του Ιδρύματος βαίνουν μειούμενοι τα τελευταία χρόνια λόγω της ευρύτερης οικονομικής στενότητας. Ταυτόχρονα, έχει καθυστερήσει σημαντικά η εκταμίευση πόρων από τα εγκριθέντα μεγάλα ερευνητικά προγράμματα του Τμήματος (π.χ. Θαλής) που θα συνέβαλαν στην τόνωση της χρηματοδότησης της έρευνας. Έτσι απομένει η λύση της συμμετοχής σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα (π.χ. 7^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο), όπου όμως οι ανθρωπιστικές σπουδές και οι συναφείς με την εκπαίδευση κλάδοι των κοινωνικών επιστημών επίσης υποχρηματοδοτούνται.

Παρ' όλα αυτά μέλη ΔΕΠ και ερευνητές του Τμήματος συμμετέχουν σε σημαντικά ερευνητικά προγράμματα, τονώνοντας κατά το δυνατόν τις ερευνητικές υποδομές.

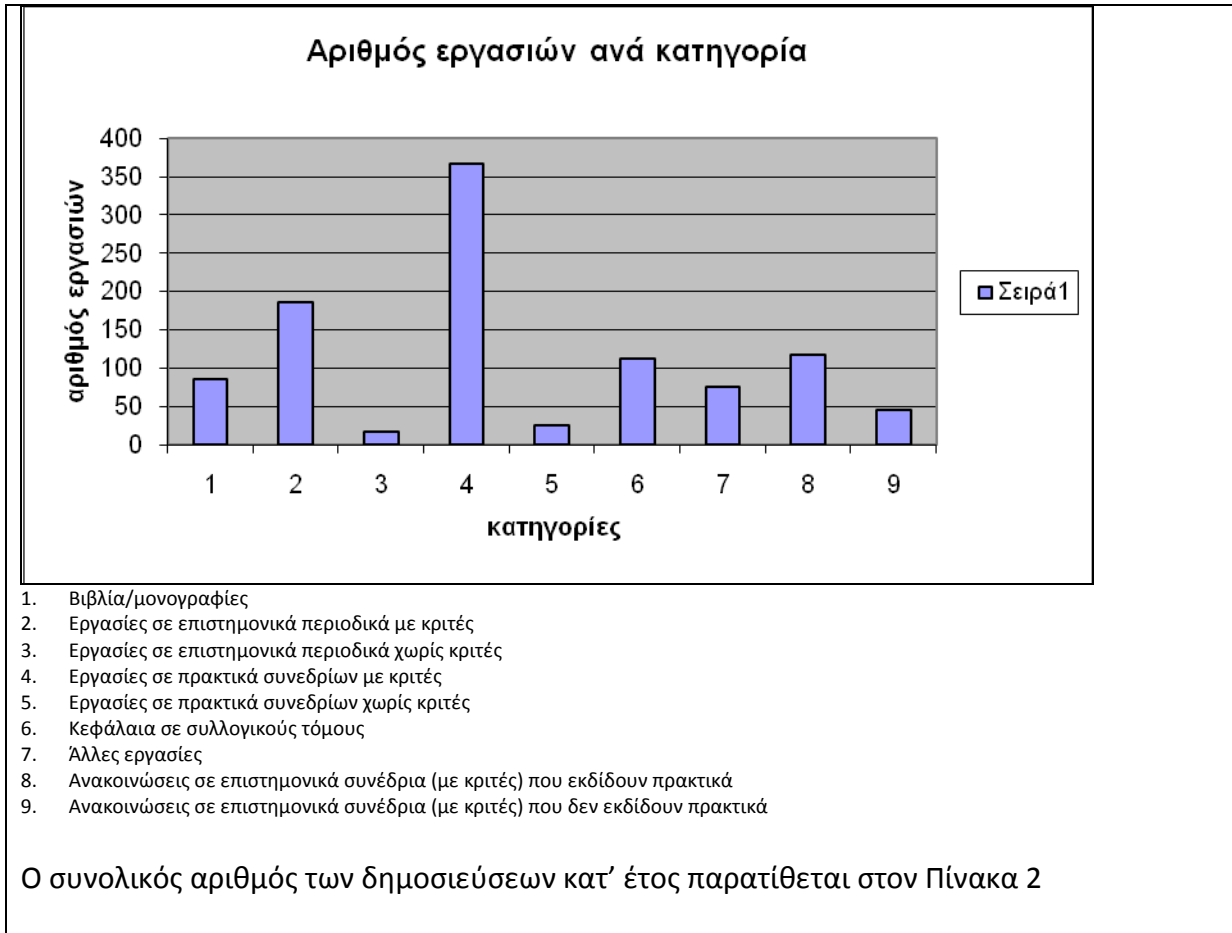
5.4. Πώς κρίνετε τις επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία;¹²

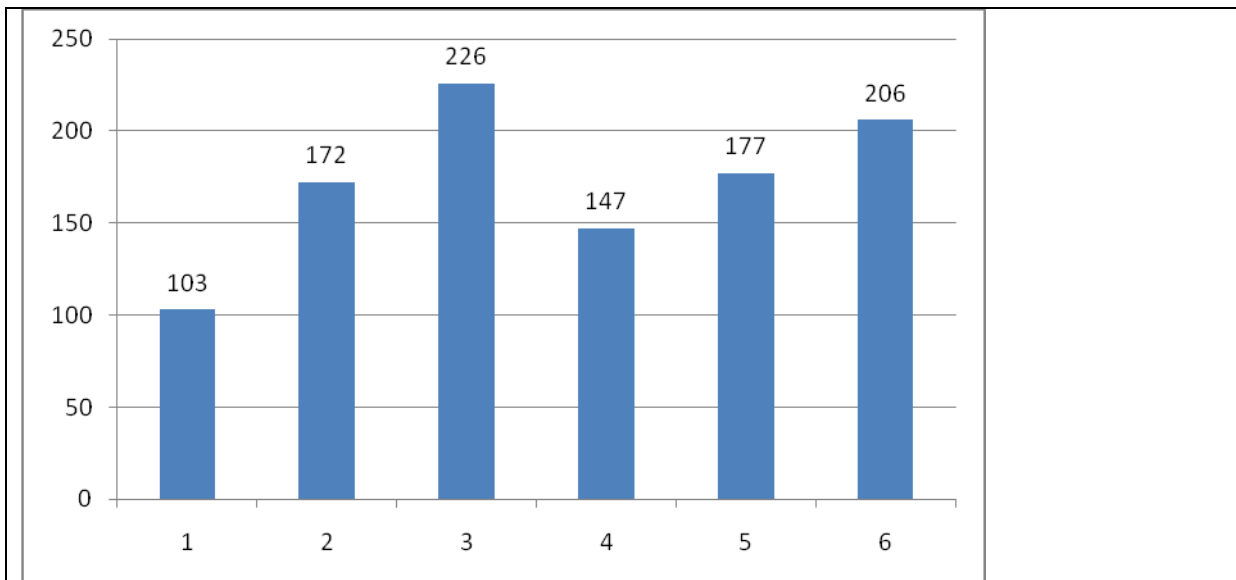
- Πόσα βιβλία/μονογραφίες δημοσίευσαν τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;
- Πόσες εργασίες δημοσίευσαν τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ;
 - (α) Σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές ;
 - (β) Σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές;
 - (γ) Σε Πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων με κριτές;
 - (δ) Σε Πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων χωρίς κριτές;
- Πόσα κεφάλαια δημοσίευσαν τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος σε συλλογικούς τόμους;
- Πόσες άλλες εργασίες (π.χ. βιβλιοκρισίες) δημοσίευσαν τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος;
- Πόσες ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια που δεν εκδίδουν Πρακτικά έκαναν τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος;
 - (α) Σε συνέδρια με κριτές
 - (β) Σε συνέδρια χωρίς κριτές

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος δημοσίευσαν την τελευταία εξαετία πάνω από 1100 εργασίες. Ο αριθμός και τα είδη των επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών ΔΕΠ του Τμήματος παρατίθενται στον Πίνακα 15.

Ο συνολικός αριθμός ανά κατηγορία των δημοσιεύσεων ανά κατηγορία παρατίθεται και στον Πίνακα 1

¹² Συμπληρώστε τον Πίνακα 15.

1: 2004, 2: 2005, 3: 2006, 4: 2007, 5: 2008, 6: 2009

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η κατάρτιση του Πίνακα έγινε με βάση σχετικά Σημειώματα που ζητήθηκαν από τα μέλη ΔΕΠ αλλά δεν κατατέθηκαν από όλους. Από τα στοιχεία που κατατέθηκαν προκύπτει ότι ο αριθμός των δημοσιεύσεων ανά μέλος ΔΕΠ την τελευταία εξαετία κυμαίνεται από 2 έως 116. Οι λόγοι της διακύμανσης είναι πολλοί, μεταξύ των οποίων ο περιορισμένος χρόνος θητείας ορισμένων μελών ΔΕΠ (νεοεκλεγμένα μέλη ΔΕΠ), η υφή των ίδιων των δημοσιεύσεων αλλά και οι απαιτήσεις του περιοδικού / συνεδρίου που φιλοξενεί τις εργασίες.

Σημαντική είναι επίσης η διακύμανση ανά μέλος ΔΕΠ στο ποσοστό του έργου που είναι δημοσιευμένο σε διεθνείς εκδόσεις.

5.5. Πώς κρίνετε τον βαθμό αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους;¹³

- Πόσες ετεροαναφορές (citations) υπάρχουν σε δημοσιεύσεις μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;
- Πόσες αναφορές του ειδικού ή του επιστημονικού τύπου έγιναν σε ερευνητικά αποτελέσματα μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία;
- Πόσες βιβλιοκρισίες για βιβλία μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος έχουν δημοσιευθεί σε επιστημονικά περιοδικά;
- Πόσες συμμετοχές μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων υπήρξαν κατά την τελευταία πενταετία; Να γίνει διάκριση μεταξύ ελληνικών και διεθνών συνεδρίων.
- Πόσες συμμετοχές μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών υπάρχουν; Να γίνει διάκριση μεταξύ ελληνικών και διεθνών περιοδικών.
- Πόσες προσκλήσεις μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος από άλλους ακαδημαϊκούς / ερευνητικούς φορείς για διαλέξεις/παρουσιάσεις κλπ. έγιναν κατά την τελευταία πενταετία;
- Πόσα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος και πόσες φορές έχουν διατελέσει κριτές σε επιστημονικά περιοδικά;
- Πόσα διπλώματα ευρεσιτεχνίας απονεμήθηκαν σε μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;
- Υπάρχει πρακτική αξιοποίηση (π.χ. βιομηχανικές εφαρμογές) των ερευνητικών αποτελεσμάτων των μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;

Στην ΟΜΕΑ δεν κατατέθηκαν παρά μόνο από ορισμένους κατάλογοι ετεροαναφορών, βιβλιοκρισιών ή παρουσιάσεων ή κριτικών σχολιασμών των δημοσιεύσεων και των ερευνητικών έργων των μελών ΔΕΠ. Με δεδομένο ότι το μεγαλύτερο μέρος των επιστημονικών εργασιών της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος είναι στα Ελληνικά, και δεν υπάρχει η δυνατότητα αξιόπιστης αναζήτησης ετεροαναφορών ή δημοσιευμάτων αναγνώρισης της έρευνας, με αποτέλεσμα να υπάρχουν πλήρη στοιχεία για συγκεκριμένα μέλη ΔΕΠ και κανένα στοιχείο για άλλα, η ΟΜΕΑ επέλεξε να μην συμπληρώσει το συγκεκριμένο Πίνακα.

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να σημειωθεί ότι την τελευταία εξαετία πολλές έρευνες που υλοποίησε η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος έχουν πάρει ευρεία δημοσιότητα στα ελληνικά ΜΜΕ, ενώ τα μέλη ΔΕΠ προσκαλούνται πολύ συχνά, από διάφορους φορείς από όλη την Ελλάδα για να παρουσιάσουν το ερευνητικό έργο τους.

¹³ Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τον Πίνακα 16.

5.6. Πώς κρίνετε τις ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος;

- Υπάρχουν ερευνητικές συνεργασίες και ποιές
 - (α) Με άλλες ακαδημαϊκές μονάδες του ιδρύματος;
 - (β) Με φορείς και ιδρύματα του εσωτερικού;
 - (γ) Με φορείς και ιδρύματα του εξωτερικού;

Το Τμήμα έχει αναπτύξει ευρύ φάσμα ερευνητικών συνεργασιών, στο πλαίσιο της από κοινού διεκδίκησης και υλοποίησης εθνικών και διεθνών ερευνητικών προγραμμάτων:

(α) με άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Αθηνών και ερευνητικές μονάδες που ανήκουν σε αυτά, στο πλαίσιο ελληνικών και διεθνών ερευνητικών προγραμμάτων, μεταξύ των οποίων με το Τμήμα Πληροφορικής και Επικοινωνιών, με το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας, με το Οικονομικό Τμήμα.

(β) με Τμήματα άλλων ελληνικών ΑΕΙ και ΑΤΕΙ, μεταξύ των οποίων με τα Παιδαγωγικά Τμήματα των Πανεπιστημίων Πατρών, Κρήτης, Αιγαίου, Θράκης, Δυτικής Μακεδονία, Θεσσαλίας, και το Γενικό Τμήμα Μαθηματικών του ΑΤΕΙ Πειραιά.

(γ) με ιδρύματα του Εξωτερικού, μεταξύ των οποίων, το Institute of Education, University of London, το Πανεπιστήμιο Κύπρου, το Πανεπιστήμιο της Vojvodina, το Πανεπιστήμιο της Uppsala, το Πανεπιστήμιο του Udine, το Πανεπιστήμιο La Trobe της Αυστραλίας.

(δ) με τις ερευνητικές μονάδες των εκπαιδευτικών ομοσπονδιών, το Ινστιτούτο Παιδαγωγικών και Εκπαιδευτικών Μελετών της ΔΟΕ και το Κέντρο Μελετών και Τεκμηρίωσης της ΟΛΜΕ.

(ε) με ελληνικά ερευνητικά ιδρύματα, όπως το Ίδρυμα Ευγενίδη, το Ίδρυμα Μελετών Λαμπράκη, το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας και φορείς όπως η Ένωση Ελλήνων Φυσικών, η Ελληνική Μαθηματική Εταιρεία, η Ελληνική Εταιρεία Συγκριτικής Εκπαίδευσης.

Οι συνεργασίες αυτές συμβάλλουν στην προώθηση της ερευνητικής δραστηριότητας του Τμήματος και δίνουν την ευκαιρία τόσο στα μέλη ΔΕΠ όσο και στους μεταπτυχιακούς και διδακτορικούς φοιτητές και ερευνητές να συμμετάσχουν σε ερευνητικά προγράμματα με σημαντική πρόσθετη αξία στην Ελλάδα και το Εξωτερικό.

5.7. Πώς κρίνετε τις διακρίσεις και τα βραβεία ερευνητικού έργου που έχουν απονεμηθεί σε μέλη του Τμήματος;

- Ποια βραβεία ή/και διακρίσεις έχουν απονεμηθεί σε μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;
 - (α) σε επίπεδο ακαδημαϊκής μονάδας;
 - (β) σε επίπεδο ιδρύματος;
 - (γ) σε εθνικό επίπεδο;
 - (δ) σε διεθνές επίπεδο;
- Ποιοι τιμητικοί τίτλοι (επίτιμοι διδάκτορες, επισκέπτες καθηγητές, ακαδημαϊκοί, αντεπιστέλλοντα μέλη ακαδημιών κλπ). έχουν απονεμηθεί από άλλα ιδρύματα σε μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;

Δεν παραδόθηκαν σχετικά στοιχεία.

5.8. Πώς κρίνετε τον βαθμό συμμετοχής των φοιτητών/σπουδαστών στην έρευνα;

- Πόσοι προπτυχιακοί φοιτητές συμμετέχουν σε ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος; Πόσοι μεταπτυχιακοί και πόσοι υποψήφιοι διδάκτορες;

Το Τμήμα αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στη συμμετοχή των μεταπτυχιακών φοιτητών και των υποψηφίων διδακτόρων σε ερευνητικά προγράμματα. Σε ορισμένες Κατευθύνσεις του ΠΜΣ το σύνολο των μεταπτυχιακών φοιτητών εμπλέκεται στις ερευνητικές εργασίες των οικείων Εργαστηρίων από το πρώτο Εξάμηνο της φοίτησης, ενώ σε πολλές περιπτώσεις εντάσσεται σε χρηματοδοτούμενα ερευνητικά προγράμματα και η εκπόνηση των διπλωματικών τους εργασιών.

Στην ερευνητική διαδικασία, κυρίως για θέματα που σχετίζονται με τη σχολική πρακτική και την υλοποίηση συγκεκριμένων καινοτομικών προσεγγίσεων και μαθησιακών στρατηγικών σε σχολεία γενικής και ειδικής αγωγής, εμπλέκεται και σημαντικός αριθμός προπτυχιακών

φοιτητών.

6. Σχέσεις με κοινωνικούς/πολιτιστικούς/παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα των σχέσεων του με ΚΠΠ φορείς, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

- α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο
- β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

6.1. Πώς κρίνετε τις συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς;

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αθηνών στην 27ετή πορεία του έχει πραγματοποιήσει πλήθος συνεργασιών και δράσεων με κοινωνικούς και πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς. Στο πλαίσιο των συνεργασιών αυτών εντάσσονται:

- A. Η θεσμοθετημένη συνεργασία στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης φοιτητών με τα Δημοτικά Σχολεία Μαρασλείου και Ραλλείου των οποίων το Τμήμα έχει την επιστημονική εποπτεία. Το Τμήμα συνεργάζεται επίσης για τον ίδιο σκοπό με τα 6^ο και 11^ο Δημοτικά Σχολεία Καλλιθέας, το 3^ο Δ.Σ. Ν. Ηρακλείου, το 10^ο Δ.Σ. Αιγάλεω, τα 27^ο, 30^ο, 14^ο, 116^ο, 52^ο και 151^ο Δημοτικά Σχολεία Αθηνών και τα 8^ο και 15^ο Δημοτικά Σχολεία Ζωγράφου. Περισσότερες λεπτομέρειες παρέχονται στην ενότητα 3.1.5 (πρακτική άσκηση)
- B. Η εποπτεία της μετεκπαίδευσης των δασκάλων στο Μαράσλειο Διδασκαλείο Δημοτικής Εκπαίδευσης, το οποίο μετά την ψήφιση του Ν2327/95 έχει ανατεθεί στο ΠΤΔΕ του ΕΚΠΑ. Η προστιθέμενη αξία της μετεκπαίδευσης στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου είναι σημαντική, ενώ οι μετεκπαιδευόμενοι δάσκαλοι και μετά την αποφοίτησή τους λειτουργούν στις περισσότερες περιπτώσεις ως σύνδεσμοι και φορείς συνεργασίας με τα δημοτικά σχολεία που αποτελούν βασικούς πυλώνες της παραγωγής εκπαιδευτικού έργου.

Σημαντική θεωρείται επίσης η συνεργασία των μελών του ΠΤΔΕ με επιμορφωτικούς φορείς, όπως είναι τα ΠΕΚ (είτε ως διευθυντές είτε ως διδάσκοντες σε αυτά) και ad hoc προγράμματα που χρηματοδοτούνται κατά καιρούς από κοινοτικούς πόρους. Στην κατηγορία των προγραμμάτων αυτών ανήκει κατεξοχήν το πρόγραμμα Επαγγελματικής

Αναβάθμισης των Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης που ολοκληρώθηκε μεν πριν από την τελευταία πενταετία αλλά κάλυψε με ιδιαίτερη επιτυχία τις επιμορφωτικές ανάγκες πολύ μεγάλου αριθμού δασκάλων – αποφοίτων των Παιδαγωγικών Ακαδημιών διетуός φοίτησης ανά τη χώρα (ενδεικτικά και μόνο αναφέρονται οι νομοί Αττικής, Λέσβου, Χίου, Κυκλάδων, Αργολίδας κλπ). Αξιοσημείωτη είναι επίσης εν προκειμένω η οργάνωση και διαχείριση του προγράμματος μετεκπαίδευσης των δασκάλων οι οποίοι είχαν αποκτήσει πτυχίο σε χώρες του εξωτερικού με σκοπό να καλύψει τα κενά στις σπουδές τους που αναφέρονταν κυρίως στην ελληνική γλώσσα και ιστορία αλλά και στον τρόπο λειτουργίας του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος. Ενδεικτική τέλος της επιμορφωτικής δράσης του Τμήματος και της συνεργασίας του με Ευρωπαϊκούς οργανισμούς είναι το πρόγραμμα Jean Monnet Module με τίτλο «Σπουδές, εργασία και καθημερινότητα σε μια ενωμένη και συνεκτική Ευρώπη», που λειτουργεί κατά την τελευταία πενταετία και απευθύνεται σε φοιτητές αλλά και σε υπηρετούντες εκπαιδευτικούς.

Γ. Ιδιαίτερα δραστήριο εμφανίζεται το Τμήμα στη συνεργασία του με κοινωνικούς, επιστημονικούς και πολιτιστικούς φορείς με τους οποίους έχει κατά την τελευταία πενταετία – αλλά και πολύ πιο πριν – οργανώσει σειρά συνεδρίων, ημερίδων, σεμιναρίων, θεατρικών και λοιπών καλλιτεχνικών εκδηλώσεων. Στους φορείς αυτούς ανήκουν, μεταξύ των άλλων, ιδρύματα και οργανισμοί όπως η Παιδαγωγική Εταιρεία Ελλάδος, η Ελληνική Εταιρεία Συγκριτικής και Διεθνούς Εκπαίδευσης, το Κέντρο Έρευνας Επιστήμης και Εκπαίδευσης, το Κέντρο ΜΕλετών και ΤΕκμηρίωσης, η Ελληνική Μαθηματική Εταιρεία, η Ένωση Ελλήνων Φυσικών, το Ευγενίδειο Ίδρυμα, η πρεσβεία της Φινλανδίας, το Γαλλικό Ινστιτούτο, το Βρετανικό Συμβούλιο, η Ευρωπαϊκή Εταιρεία Συγκριτικής Εκπαίδευσης, το Χαμόγελο του Παιδιού, το Ινστιτούτο Εργασίας, το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ιδιωτικά σχολεία όπως το Κολλέγιο Αθηνών και τα Εκπαιδευτήρια Κωστέα Γείτονα στα οποία ασκήθηκαν επί δίμηνο φοιτητές στα πλαίσια του Προγράμματος Επιδοτούμενης Πρακτικής Άσκησης. Πολλά από τα συνέδρια και τα καλλιτεχνικά δρώμενα ήταν διεθνή ή είχαν διεθνή συμμετοχή. Ενδεικτικά και μόνο καταχωρίζονται σε παράρτημα μερικές από τις πιο σημαντικές δραστηριότητες του Τμήματος κατά τα τελευταία πέντε ακαδημαϊκά έτη

Δ. Επίσης, το Π.Τ.Δ.Ε. αναγόρευσε **επίτιμους διδάκτορες** του τμήματος τους παρακάτω:

- Ceng Wei
- Wolfgang Dressler

- Λάκης Κουρετζής
- Βαγγέλης Παπαθανασίου
- Τάμης Αναστάσιος
- Ρηγάτος Γεράσιμος
- Peter Mackridge
- Τάσος Παπαδόπουλος

Πολλές από τις προαναφερθείσες δραστηριότητες οφείλονται σε είτε προσωπικές πρωτοβουλίες μελών ΔΕΠ είτε σε πρωτοβουλίες εργαστηρίων του Τμήματος και των συλλογικών οργάνων του Τμήματος. Σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις οι δραστηριότητες του Τμήματος αποδείχθηκαν αποτελεσματικές, όπως μαρτυρούν τα μεγάλα ακροατήρια και η εκπροσώπηση σε αυτά εκπαιδευτικών αρχών (υπουργών, γενικών γραμματέων κλπ), αλλά και εκπροσώπων του διπλωματικού σώματος (πρέσβων, διευθυντών μορφωτικών ιδρυμάτων στην Ελλάδα κλπ). Ενδεικτική και μόνο είναι από την άποψη αυτή η παρουσία στη διημερίδα με θέμα «Η επαγγελματική και παιδαγωγική προετοιμασία των εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Κριτική και συγκριτική θεώρηση» που πραγματοποιήθηκε το διήμερο 12-13 Μαρτίου 2010 στο Γαλλικό Ινστιτούτο της Υπουργού Παιδείας, του Γενικού Γραμματέα του ΥΠΔΒΜΘ, των πρέσβων της Γαλλίας, της Φινλανδίας και της Μ. Βρετανίας και των προέδρων πέντε επιστημονικών ενώσεων (Ένωση Ελλήνων Φυσικών, Ένωση Ελλήνων Φιλολόγων, Ελληνική Μαθηματική Εταιρεία, Πανελλήνια Ένωση Οικονομολόγων Εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Σύνδεσμος Καθηγητών Γαλλικής Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης). Ενδεικτική είναι επίσης η διοργάνωση επί σειρά ετών από το Εργαστήριο Βιοφυσικό Περιβάλλον: Νευροεπιστήμες και Μάθηση, συμποσίων και θερινών σχολείων στους Δελφούς σε συνεργασία με το δήμο Δελφών. Στα συμπόσια αυτά έχουν παρουσιάσει ομιλίες και έχουν βραβευθεί σημαντικοί εκπρόσωποι του πνευματικού και καλλιτεχνικού κόσμου, τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς, όπως, για παράδειγμα, ο Καθηγητής Δημήτρης Νανόπουλος και ο συνθέτης Βαγγέλης Παπαθανασίου.

6.2. Πώς κρίνετε τη δυναμική του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς;

Χάρης κυρίως στην προσωπική δράση μελών ΔΕΠ του Τμήματος έχουν αναπτυχθεί μεταξύ εκπαιδευτικών, πολιτιστικών και κοινωνικών φορέων και του Τμήματος οι σχέσεις εμπιστοσύνης και αμοιβαίου σεβασμού. Η ανταπόκριση των φορέων αυτών στις προτάσεις συνεργασίας με το Τμήμα είναι γι' αυτό πάντοτε άμεσες, ενώ πολλοί από

αυτούς επανέρχονται με δική τους πρωτοβουλία σε νέες προτάσεις συνεργασίας. Η ανάπτυξη παρόλα αυτά ειδικών μηχανισμών και διαδικασιών θεσμικά κατοχυρωμένων για την προώθηση συνεργασιών αναμένεται ότι θα βελτιώνει περαιτέρω την αποτελεσματικότητα του Τμήματος στον εν λόγω τομέα και θα διασφάλιζε τη θεσμική θωράκιση άρα και τη βιωσιμότητα της επικοινωνίας με ΚΠΠ φορείς. Αν το Τμήμα διέθετε τέτοιους μηχανισμούς θα μπορούσε να έχει για παράδειγμα συνέχεια η συνεργασία με το Institute of Education του Πανεπιστημίου του Λονδίνου που είχε αναπτυχθεί κατά την περίοδο 2002 στο πλαίσιο του προγράμματος «Πιλοτικό πρόγραμμα ανάπτυξης δια-πανεπιστημιακού δικτύου για τις διεθνείς σπουδές στην εκπαίδευση και τη μελέτη διεθνών εκπαιδευτικών σχέσεων και καινοτομιών» ή η μετάκληση ακαδημαϊκών δασκάλων και ερευνητών από τον διεθνή χώρο που έχει κατά καιρούς επιχειρηθεί με πρωτοβουλία μελών ΔΕΠ του Τμήματος.

6.3. Πώς κρίνετε τις δραστηριότητες του Τμήματος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς;

Πολλές από τις συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ στο πλαίσιο συνεδρίων, ημερίδων, εκδηλώσεων στο χώρο των γραμμάτων και των τεχνών κλπ έχουν τύχει ευρείας δημοσιότητας από ανακοινώσεις κυρίως σε ειδικές εκπαιδευτικές ιστοσελίδες, αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις (π.χ. στην περίπτωση του Παγκόσμιου Συνεδρίου της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Συγκριτικής Εκπαίδευσης που διοργανώθηκε από το αρμόδιο εργαστήριο του Τμήματος) από εθνικής εμβέλειας ΜΜΕ (έντυπα και ηλεκτρονικά).

Απουσιάζει εντούτοις η συστηματική προβολή των δραστηριοτήτων του Τμήματος κάτι που θα διευκόλυνε η θεσμοθέτηση ειδικής επιτροπής στο πλαίσιο των οργάνων του Τμήματος.

Σε ό,τι αφορά την επαφή που διατηρεί το Τμήμα με τους αποφοίτους του σημειώνεται η απουσία Συνδέσμου Αποφοίτων κατά το πρότυπο των Alumni ξένων πανεπιστημίων που θα διασφάλιζε σε σημαντικό βαθμό τη συνεργασία του Τμήματος μαζί τους.

Στο τμήμα λειτουργεί ένα άτυπο δίκτυο συνεργασίας με αποφοίτους, κατά κύριο λόγο των μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών. Πολλοί από τους κατόχους μεταπτυχιακών και διδακτορικών τίτλων από το Τμήμα υπηρετούν σήμερα στην εκπαίδευση από διάφορες θέσεις ευθύνης, είτε ως διευθυντές σχολικών μονάδων, είτε ως στελέχη της διοίκησης της εκπαίδευσης, ή ως ερευνητές. Οι απόφοιτοι αυτοί, οι οποίοι διατηρούν δεσμούς με το Τμήμα και συμμετέχουν συχνά στις δραστηριότητες που διοργανώνουν τα εργαστήρια του Τμήματος, λειτουργούν ως ένα δίκτυο που υποστηρίζει το παιδαγωγικό και ερευνητικό του έργο.

6.4. Πώς κρίνετε τον βαθμό σύνδεσης της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την

εκπαιδευτική διαδικασία;

Οι εκπαιδευτικές επισκέψεις φοιτητών σε ΚΠΠ χώρους είναι συχνές και εν πολλοίς αποτελεσματικές, αν και όχι συστηματικά οργανωμένες στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών. Σε αυτές εντάσσονται επισκέψεις σε μουσεία, χώρους θεατρικής και καλλιτεχνικής δράσης, σε επιστημονικά ιδρύματα κλπ. Επισκέψεις έχουν πραγματοποιηθεί επίσης κατά καιρούς σε φορείς χάραξης και εφαρμογής εκπαιδευτικής πολιτικής (π.χ. η πρόσφατη επίσκεψη φοιτητών στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και στο Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας) και σε ιδιωτικά σχολεία (π.χ. Εκπαιδευτήρια Κωστέα Γείτονα και Κολλέγιο Αθηνών) που εφαρμόζουν καινοτόμες παιδαγωγικές προσεγγίσεις (π.χ. πιστοποιημένο πρόγραμμα pre-IB) στο πλαίσιο του επιδοτούμενου από το ΕΣΠΑ προγράμματος πρακτικής άσκησης φοιτητών.

6.5. Πώς κρίνετε τη συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη;

Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν μετάσχει και εξακολουθούν να συμμετέχουν σε όργανα χάραξης και εφαρμογής εκπαιδευτικής πολιτικής ως στελέχη οργανισμών όπως το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, τα ΠΕΚ κλπ ενώ συμμετείχαν επίσης στην παραγωγή σχολικών εγχειριδίων και εκπαιδευτικού υλικού για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Συμμετέχουν επίσης ενεργά σε διεθνείς επιστημονικές εταιρείες και σε δίκτυα ευρωπαϊκής συνεργασίας (π.χ. δίκτυο Erasmus Network for Comparative Education) και σε συντακτικές επιτροπές έγκυρων επιστημονικών περιοδικών. Περιορισμένη σχετικά αν και αξιολογη είναι επίσης η από μέρους τους προσφορά διδακτικού έργου σε άλλα πανεπιστημιακά Τμήματα της Ελλάδας και του εξωτερικού. Σε κάθε περίπτωση τα περιθώρια διεύρυνσης και ποιοτικής βελτίωσης της δράσης στον τομέα αυτά είναι μεγάλα.

7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα της στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

- α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο
 β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

7.1 Πώς κρίνετε τη στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος;

- Ποια είναι η συμμετοχή της ακαδημαϊκής κοινότητας στη διαμόρφωση και παρακολούθηση της υλοποίησης, και στη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των αναπτυξιακών του στρατηγικών;
- Συγκεντρώνει και αξιοποιεί το Τμήμα τα απαιτούμενα για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό της ακαδημαϊκής ανάπτυξης του στοιχεία και δείκτες;
- Τι προσπάθειες κάνει το Τμήμα προκειμένου να προσελκύσει μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού υψηλού επιπέδου;
- Πώς συνδέεται ο προγραμματισμός προσλήψεων και εξελίξεων μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού με το σχέδιο ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος; Πόσους φοιτητές ζητάει τεκμηριωμένα το Τμήμα ανά έτος; Πόσοι φοιτητές τελικά σπουδάζουν ανά έτος και ποια είναι η προέλευσή τους ανά τρόπο εισαγωγής (εισαγωγικές εξετάσεις, μετεγγραφές, ειδικές κατηγορίες, κλπ);
- Τι προσπάθειες κάνει το Τμήμα προκειμένου να προσελκύσει φοιτητές υψηλού επιπέδου;

Βασική επιδίωξη του μακροπρόθεσμου στρατηγικού σχεδιασμού του Τμήματος υπήρξε από την αρχή αφενός η συστηματική και καινοτόμος έρευνα που συμβάλλει στην ανάπτυξη της παιδαγωγικής και των άλλων συναφών επιστημών και αφετέρου η παροχή υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης στους φοιτητές του-μελλοντικούς εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ο στρατηγικός αυτός σχεδιασμός εξακολουθεί να πραγματοποιείται με τη συνδρομή του συνόλου της ακαδημαϊκής κοινότητας, η οποία έχει επίσης την κύρια ευθύνη, σε συνεργασία με τους φοιτητές, να παρακολουθεί, να καταγράφει και να αναλύει τα νέα δεδομένα στην εκπαίδευση και τις επαγγελματικές ανάγκες των εκπαιδευτικών, τις οποίες υπαγορεύουν οι εκτεταμένες αλλαγές στο εκπαιδευτικό συγκείμενο. Τα απαιτούμενα για το στρατηγικό σχεδιασμό στοιχεία συγκεντρώνονται με τρόπο κατά κανόνα άτυπο, υπό την έννοια ότι η συγκέντρωσή τους στηρίζεται στη γνώση και την ανάλυση της εκπαιδευτικής πραγματικότητας από τα μέλη ΔΕΠ

καθώς και στην πληροφόρηση που διασφαλίζει το δίκτυο συνεργασιών του Τμήματος με εκπαιδευτικούς και λοιπούς κοινωνικούς φορείς και όχι στην αξιοποίηση ειδικού μηχανισμού και συστήματος δεικτών. Η πρακτική που ακολουθείται περιλαμβάνει την επεξεργασία των δεδομένων αρχικά από τους τομείς, οι οποίοι καταθέτουν προτάσεις για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων ζητημάτων και την εν συνεχεία συζήτηση επί των προτάσεων αυτών στο πλαίσιο της Γενικής Συνέλευσης. Ενίοτε συγκροτούνται επίσης επιτροπές για τη μελέτη ζητημάτων ευρύτερου ενδιαφέροντος, τα οποία συνδέονται με την αναθεώρηση του γενικότερου στρατηγικού σχεδιασμού. Χαρακτηριστικό είναι εν προκειμένω το μεγάλο εγχείρημα αποτίμησης και βελτίωσης της ποιότητας του έργου του Τμήματος που αναλήφθηκε το ακαδημαϊκό έτος 2006-07 και οδήγησε στην υποβολή αναλυτικών προτάσεων το 2009. Συμπερασματικά, το Τμήμα διαθέτει ικανοποιητικά επεξεργασμένο στρατηγικό σχέδιο ανάπτυξής του, το οποίο δεν συνοδεύεται όμως από ανάλογο επιχειρησιακό σχέδιο, πράγμα το οποίο οφείλεται σε σημαντικό βαθμό στην απουσία σχετικής εμπειρίας αλλά και της απαιτούμενης οργανωτικής υποδομής. Όπως είναι ως εκ τούτου αναμενόμενο το Τμήμα αντιμετωπίζει δυσχέρειες στη σύνταξη συγκεκριμένου βραχυπρόθεσμου σχεδίου ανάπτυξης, τις οποίες επιδεινώνουν η ανεπαρκής χρηματοδότηση και η περιορισμένη υλικοτεχνική υποδομή του Τμήματος, το οποίο δέχεται όμως το μεγαλύτερο αριθμό φοιτητών από όλα τα Παιδαγωγικά Τμήματα Δ.Ε. της χώρας.

Παρά τις όποιες αδυναμίες του στον τομέα αυτό, το Τμήμα προσελκύει, ιδιαίτερα κατά τα τελευταία χρόνια, φοιτητές υψηλού επιπέδου όπως αυτό πιστοποιείται από τις επιδόσεις τους στις εισαγωγικές εξετάσεις. Και μπορεί η προτίμηση αυτή των υποψηφίων φοιτητών να αποδίδεται κυρίως στο γεγονός ότι μέχρι το 2010 οι απόφοιτοί του εντάσσονταν απρόσκοπτα στην αγορά εργασίας και ότι το Πανεπιστήμιο Αθηνών είναι ένα κεντρικό ίδρυμα, αναδεικνύει όμως παράλληλα και την εμπιστοσύνη που δείχνει η ευρύτερη εκπαιδευτική κοινότητα στο επιτελούμενο στο Τμήμα έργο.

7.2. Πώς κρίνετε τη διαδικασία διαμόρφωσης στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος;

- Υπάρχει διαδικασία διαμόρφωσης συγκεκριμένου βραχυ-μεσοπρόθεσμου (λ.χ. 5ετούς) σχεδίου ανάπτυξης; Πόσο αποτελεσματική κρίνετε ότι είναι η διαδικασία αυτή;
- Υπάρχει διαδικασία παρακολούθησης αυτού του σχεδίου ανάπτυξης; Πόσο αποτελεσματική κρίνετε ότι είναι;
- Υπάρχει διαδικασία δημοσιοποίησης αυτού του σχεδίου ανάπτυξης και των αποτελεσμάτων του;

8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα των διοικητικών υπηρεσιών και των υποδομών του, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

- α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο
- β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

8.1. Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών;

- Πώς είναι στελεχωμένη και οργανωμένη η Γραμματεία του Τμήματος και των Τομέων;
- Πόσο αποτελεσματικές θεωρείτε πως είναι οι παρεχόμενες υπηρεσίες και το ωράριο λειτουργίας της Γραμματείας του Τμήματος και των Τομέων για την εξυπηρέτηση των αναγκών του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών;
- Πόσο αποτελεσματική είναι η συνεργασία των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος με εκείνες της κεντρικής διοίκησης του Ιδρύματος; Πόσο ικανοποιητική για τις ανάγκες του Τμήματος είναι
 - (α) η οργάνωση και το ωράριο λειτουργίας της Βιβλιοθήκης;
 - (β) των Υπηρεσιών Πληροφόρησης;
- Πώς είναι στελεχωμένα και πώς οργανώνονται τα Εργαστήρια ή/και τα Σπουδαστήρια του Τμήματος;
- Πόσο αποτελεσματική θεωρείτε πως είναι η λειτουργία τους;
- Πώς υποστηρίζονται οι υποδομές και υπηρεσίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών του Τμήματος; Πόσο αποτελεσματικές είναι;

Στη Γραμματεία του Τμήματος υπηρετούν 19 μέλη Διοικητικού Προσωπικού, από τα οποία το ένα (1) εκτελεί χρέη Γραμματέα, και τα υπόλοιπα εξυπηρετούν τις ανάγκες των φοιτητών και των μελών ΔΕΠ.

Η Γραμματέας επιβλέπει τη λειτουργία της Γραμματείας, τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεων της Γ.Σ και του Δ.Σ και συνεργάζεται με τον Πρόεδρο του Τμήματος και τις υπηρεσίες της κεντρικής διοίκησης .

Τα υπόλοιπα μέλη διοικητικού προσωπικού της Γραμματείας απασχολούνται στην υποδοχή των φοιτητών, τις εγγραφές φοιτητών, την έκδοση βεβαιώσεων και πιστοποιητικών για φοιτητές και την τήρηση του πρωτοκόλλου, στην διαδικασία διανομής συγγραμμάτων στους φοιτητές, την έκδοση βαθμολογιών και πτυχίων, στην γραμματειακή υποστήριξη του Π.Μ.Σ του Π.Τ.Δ.Ε και του Διαπανεπιστημιακού Π.Μ.Σ σε σύμπραξη με το Τ.Ε.Ι.

Το επίπεδο υπηρεσιών που παρέχει η Γραμματεία του Τμήματος στους φοιτητές και διδάσκοντες είναι ικανοποιητικό, παρά το γεγονός ότι το έργο της δεν υποστηρίζεται, όπως θα έπρεπε, από προσωπικό των Τομέων. Ικανοποιητική κρίνεται και η συνεργασία των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος με τις κεντρικές διοικητικές υπηρεσίες.

Η οργάνωση και λειτουργία της Βιβλιοθήκης, στην οποία υπηρετούν τρεις (3) βιβλιοθηκονόμοι, είναι ικανοποιητική, αλλά θα ήταν καλό να επεκταθεί το ωράριο λειτουργίας της ώστε να ικανοποιηθούν περισσότερο οι ανάγκες των φοιτητών, ιδιαίτερα των μεταπτυχιακών και των ΥΔ.

Τα Ερευνητικά Εργαστήρια του Τμήματος διαθέτουν όχι επαρκή αριθμό διοικητικό/τεχνικό προσωπικό, γεγονός που καθιστά προβληματική τη λειτουργία τους σε τακτική βάση.

Επισημαίνεται ακόμα ότι δεν είναι επαρκές το υπάρχον προσωπικό έτσι ώστε οι υπηρεσίες πληροφόρησης και τηλεπικοινωνιών να μπορούν να ανταποκρίνονται με πληρότητα στις αυξημένες απαιτήσεις λόγω του αριθμού προπτυχιακών/ μεταπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος.

8.2. Πώς κρίνετε τις υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας;

- Πώς εφαρμόζεται ο θεσμός του Σύμβουλου Καθηγητή;
- Πόσο αποτελεσματικά υποστηρίζεται η πρόσβαση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών;
- Υπάρχει υπηρεσία υποστήριξης των εργαζόμενων φοιτητών; Πόσο αποτελεσματική είναι η λειτουργία της;
- Υπάρχει υπηρεσία υποστήριξης των περισσότερο αδύναμων φοιτητών και εκείνων που δεν ολοκληρώνουν εμπρόθεσμα τις σπουδές τους; Πόσο αποτελεσματική είναι η λειτουργία της;
- Παρέχονται υποτροφίες στους άριστους φοιτητές ή σε ειδικές κατηγορίες φοιτητών (πέραν των υποτροφιών του ΙΚΥ);
- Υπάρχει συγκεκριμένη πολιτική του Τμήματος για την ομαλή ένταξη των νεοεισερχόμενων στο Τμήμα φοιτητών; Πόσο αποτελεσματική είναι;
- Πώς συμμετέχουν οι φοιτητές στη ζωή του Τμήματος και του Ιδρύματος γενικότερα;
- Πώς υποστηρίζονται ειδικά οι αλλοδαποί φοιτητές που μετακινούνται προς το Τμήμα;

Η πρόσβαση των φοιτητών στη χρήση ΤΠΕ υποστηρίζεται από το Εκπαιδευτικό Εργαστήριο Η/Υ και τα Ερευνητικά Εργαστήρια του Τμήματος, τα οποία όπως επισημάνθηκε ανωτέρω έχουν έλλειψη προσωπικού επίβλεψης και πεπαλαιωμένο εξοπλισμό.

Στο Τμήμα μας υπάρχει υπηρεσία υποστήριξης φοιτητών που αντιμετωπίζουν προβλήματα φοίτησης (ΑΜΕΑ), η υποστήριξη γίνεται από συγκεκριμένους διδάσκοντες, και μέλη Διοικητικού Προσωπικού που έχουν οριστεί για τον λόγο αυτό.

Στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους πραγματοποιείται συνάντηση γνωριμίας των νέων φοιτητών με τους διδάσκοντες και τους παλαιούς φοιτητές, όπου ο Πρόεδρος και οι διδάσκοντες καλωσορίζουν τους νέους φοιτητές και τους ενημερώνουν για το χαρακτήρα και το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος και στη συνέχεια δίνεται η δυνατότητα στους νέους φοιτητές να διατυπώσουν ερωτήσεις και να λάβουν απαντήσεις από τους διδάσκοντες. Επίσης οι διδάσκοντες έχουν ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές για προσωπική επικοινωνία και επίλυση θεμάτων του Προγράμματος σπουδών.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να λάβουν απαλλαγή από τα

διδάκτρα του Π.Μ.Σ είτε για οικονομικούς/ κοινωνικούς λόγους, είτε λόγω της απασχόλησής τους στις πρακτικές ασκήσεις του Π.Τ.Δ.Ε και στην βιβλιοθήκη του Π.Μ.Σ του Τμήματος καθώς και τη δυνατότητα να λάβουν, εφόσον απασχολούνται στην πρακτική άσκηση των προπτυχιακών φοιτητών και στις εργαστηριακές ασκήσεις, ωριαία αποζημίωση.

Οι φοιτητές συμμετέχουν στην κοινωνική/ πολιτιστική ζωή του Τμήματος μέσω: της έκδοσης περιοδικού, την συμμετοχή σε θεατρική ομάδα (Πλούς) και τη δημιουργία ομάδων πρωτοβουλίας για διάφορα θέματα (οικολογικού/ πολιτιστικού περιεχομένου).

Οι αλλοδαποί φοιτητές τυγχάνουν ιδιαίτερης υποστήριξης από τους διδάσκοντες οι οποίοι κατά περίπτωση φροντίζουν για την επίλυση πάσης φύσεως προβλημάτων (γλωσσικά, μαθησιακά)

8.3. Πώς κρίνετε τις υποδομές πάσης φύσεως που χρησιμοποιεί το Τμήμα;

- Επάρκεια και ποιότητα των τεκμηρίων της βιβλιοθήκης.
- Επάρκεια και ποιότητα κοινόχρηστου τεχνικού εξοπλισμού.
- Επάρκεια και ποιότητα χώρων και εξοπλισμού σπουδαστηρίων.
- Επάρκεια και ποιότητα γραφείων διδασκόντων.
- Επάρκεια και ποιότητα χώρων Γραμματείας Τμήματος και Τομέων.
- Επάρκεια και ποιότητα χώρων συνεδριάσεων.
- Επάρκεια και ποιότητα άλλων χώρων (διδασκαλεία, πειραματικά σχολεία, μουσεία, αρχεία, αγροκτήματα, εκθεσιακοί χώροι κλπ).
- Επάρκεια και ποιότητα υποδομών ΑΜΕΑ.
- Πώς εξασφαλίζεται η πρόσβαση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας σε υποδομές και εξοπλισμό του Ιδρύματος;

Η επάρκεια και η ποιότητα των τεκμηρίων της Βιβλιοθήκης είναι ικανοποιητική. Ο κοινόχρηστος τεχνικός εξοπλισμός που είναι διαθέσιμος δεν είναι επαρκής. Επίσης υπάρχει ανάγκη για τοποθέτηση μικροφωνικών εγκαταστάσεων στις αίθουσες διδασκαλίας. Όσον αφορά στα γραφεία των διδασκόντων υπάρχουν ελλείψεις τόσο σε χώρους όσο και σε εξοπλισμό. Οι χώροι της Γραμματείας του Τμήματος είναι ικανοποιητικοί σε ποιότητα αλλά οριακά επαρκείς σε μέγεθος. Οι συνεδριάσεις της

Γ.Σ, της Γ.Σ.Ε.Σ και των άλλων οργάνων του Τμήματος πραγματοποιούνται εκτός των κτηρίων που χρησιμοποιεί το Τμήμα, διότι δεν υπάρχει αίθουσα που να επαρκεί για το συγκεκριμένο σκοπό. Τα εργαστήρια μπορούν κατά περίπτωση να χρησιμοποιηθούν και ως σπουδαστήρια για μελέτη και πρακτική άσκηση των φοιτητών επειδή στο Τμήμα δεν υπάρχουν ειδικοί χώροι σπουδαστηρίων. Αν και το Τμήμα έχει ζητήσει κατ' επανάληψη ειδική υλικοτεχνική υποδομή για την υποστήριξη φοιτητών ΑΜΕΑ, ωστόσο μέχρι σήμερα είναι ανεπαρκής. Τέλος τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν ικανοποιητική πρόσβαση στις υποδομές και εξοπλισμό του ιδρύματος.

8.4. Πώς κρίνετε τον βαθμό αξιοποίησης νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου);

- Ποιες από τις λειτουργίες του Τμήματος υποστηρίζονται από ΤΠΕ;
- Ποιες από αυτές και πόσο χρησιμοποιούνται από τις διοικητικές υπηρεσίες, τους φοιτητές και το ακαδημαϊκό προσωπικό του Τμήματος;
- Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διαθέτουν ιστοσελίδα στο διαδίκτυο;
- Πόσο συχνά ανανεώνεται ο ιστότοπος του Τμήματος στο διαδίκτυο;

Η παροχή υπηρεσιών από τη Γραμματεία του Τμήματος υποστηρίζεται από ΤΠΕ. Ειδικότερα, οι ακόλουθες υπηρεσίες προσφέρονται ηλεκτρονικά στους φοιτητές κατά το ακαδημαϊκό έτος: εγγραφές φοιτητών στα μαθήματα, έκδοση Βαθμολογιών, ανάρτηση ανακοινώσεων στον ιστότοπο του Τμήματος για θέματα σπουδών. Κατά τη διάρκεια του ακαδ. έτους, ο ιστότοπος του Τμήματος ανανεώνεται σε δεκαπενθήμερη

βάση αν και για μερικούς από τους σύνδεσμούς του, η ανανέωση γίνεται συχνότερα.

Τέλος ένας περιορισμένος αριθμός μελών ΔΕΠ διαθέτει προσωπική ιστοσελίδα ενώ τα υπόλοιπα μέλη ΔΕΠ εξυπηρετούνται από την ιστοσελίδα του Τμήματος και ενθαρρύνονται να δημιουργήσουν δικό τους ιστότοπο.

8.5. Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού;

- Γίνεται ορθολογική χρήση των διαθέσιμων υποδομών του Τμήματος; Πώς διασφαλίζεται;
- Γίνεται ορθολογική χρήση του διαθέσιμου εξοπλισμού του Τμήματος; Πώς διασφαλίζεται;

Τόσο οι υποδομές όσο και ο εξοπλισμός του Τμήματος διατίθεται προς χρήση από το προσωπικό (μέλη ΔΕΠ, Διοικητικό ΕΤΕΠ, ΕΔΙΠ) και τους φοιτητές και διασφαλίζεται από τους Δ/ντές Εργαστηρίων και τα μέλη Ειδικών Επιτροπών (επιτροπή βιβλιοθήκης κ.λ.π) καθώς από ΕΤΕΠ.

8.6. Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη διαχείριση οικονομικών πόρων;

- Προβλέπεται διαδικασία σύνταξης και εκτέλεσης προϋπολογισμού του Τμήματος; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζεται;
- Προβλέπεται διαδικασία κατανομής πόρων; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζεται;
- Προβλέπεται διαδικασία απολογισμού; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζεται;

Η διαχείριση των οικονομικών (κατανομή πόρων σε Τομείς, εργαστήρια, Βιβλιοθήκη, Γραμματεία) γίνεται σύμφωνα με τις κατευθύνσεις και αποφάσεις της Γ.Σ. της Γ.Σ.Ε.Σ και του Δ.Σ του Τμήματος. Στο τέλος του ακαδ. έτους υποβάλλεται οικονομικός απολογισμός.

Η σύνταξη και η εκτέλεση του προϋπολογισμού του Π.Μ.Σ γίνεται από το Δ.Σ

του Τμήματος σε συνεργασία με τις αρμόδιες Επιτροπές που ορίζονται ειδικά κατά περίπτωση και η κατανομή των κονδυλίων αφορά διοργάνωση διαλέξεων, συνεδρίων, ημερίδων, καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, μετακλήσεων διδασκόντων από το εξωτερικό καθώς και εκδόσεις ποικίλου είδους (πρακτικά, ενημερωτικά φυλλάδια κ.λ.π).

Επίσης μέρος των κονδυλίων διατίθεται για την προμήθεια βιβλίων, ηλεκτρονικού εξοπλισμού κ.λ.π).

9. Συμπεράσματα

Στην Ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να εντοπίσει τα κυριότερα θετικά και αρνητικά του σημεία, όπως αυτά συνάγονται από τις προηγούμενες ενότητες και να αναγνωρίσει ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών του σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους που προκύπτουν από τα αρνητικά του σημεία.

9.1. Ποια, κατά την γνώμη σας, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος, όπως αυτά προκύπτουν μέσα από την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης;

Η ΟΜΕΑ θεωρεί ότι η πιο σημαντική εξέλιξη, που εγγυάται τη θετική μελλοντική πορεία του Τμήματος είναι η σταδιακή, ιδιαίτερα την τελευταία πενταετία, διαμόρφωση συναντίληψης μεταξύ των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος σχετικά με την ανάγκη συστηματικής παρακολούθησης και ανάλυσης των εκτεταμένων και ραγδαίων αλλαγών που συμβαίνουν στο χώρο της εκπαίδευσης και της κοινωνίας, και ανάληψης πρωτοβουλιών για την προσαρμογή του Τμήματος στα νέα δεδομένα. Στην κατεύθυνση αυτή δυνατά σημεία του Τμήματος αποτελούν:

- Το ιδιαίτερα αναπτυγμένο δίκτυο σχέσεων και διαρκούς επικοινωνίας με τους εκπαιδευτικούς φορείς και τις εκπαιδευτικές οργανώσεις.
- Η έντονη παρουσία των μελών ΔΕΠ του Τμήματος στο χώρο της εκπαιδευτικής επιστημονικής έρευνας και οι έγκυρες παρεμβάσεις τους στο δημόσιο λόγο.
- Το υψηλό μορφωτικό επίπεδο των εισαγομένων στο Τμήμα φοιτητών, όπως αυτό πιστοποιείται από τις επιδόσεις τους στις πανελλήνιες εξετάσεις.
- Η διαπιστωμένη συστηματική συμμετοχή των φοιτητών, τόσο στο προπτυχιακό, όσο και στο μεταπτυχιακό επίπεδο, στην εκπαιδευτική διαδικασία αλλά και την ερευνητική δράση του Τμήματος.
- Η ύπαρξη και εφαρμογή του Κανονισμού Μεταπτυχιακών σπουδών, που συμβάλλει στη διασφάλιση της ποιότητας των μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος.
- Ο καινοτόμος χαρακτήρας πολλών από τις κατευθύνσεις του ΜΠΣ, οι οποίες ανταποκρίνονται τόσο στις απαιτήσεις της σύγχρονης παιδαγωγικής έρευνας όσο και στην πιεστική ζήτηση για εξειδικευμένο επιστημονικό δυναμικό σε σημαντικούς κλάδους της εκπαίδευσης (π.χ. ειδική αγωγή, κατάρτιση στελεχών εκπαίδευσης κλπ)

Διαπιστωμένες αδυναμίες που προκύπτουν από τη συστηματική αποτίμηση της λειτουργίας του Τμήματος, η αντιμετώπιση των οποίων θα δώσει την ευκαιρία για την πολυεπίπεδη βελτίωση του Τμήματος αποτελούν:

- Η ανεπαρκής υλικοτεχνική υποδομή του Τμήματος, που ξεκινά από τη διάσπαση των

κτιριακών του εγκαταστάσεων και αναπόφευκτα οδηγεί στη διασπορά των εκπαιδευτικών και ερευνητικών του δραστηριοτήτων.

- Η ελλιπής χρηματοδότηση του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών και των ερευνητικών δραστηριοτήτων του Τμήματος, η οποία οφείλεται και στη τη γενικότερη υποχρηματοδότηση των ανθρωπιστικών και κοινωνικών σπουδών.
- Η συχνά παρατηρούμενη χρονική υστέρηση στην πλήρη εφαρμογή των αποφάσεων του Τμήματος που αποσκοπούν στη βελτίωσή του.
- Η απουσία ειδικών οργάνων και συστήματος παρακολούθησης των δραστηριοτήτων των μελών ΔΕΠ του Τμήματος που θα βελτίωνε το συντονισμό και την προστιθέμενη αξία των δράσεών τους και θα προέβαλε την κοινωνική συμβολή του Τμήματος στην ελληνική εκπαίδευση.
- Η μικρότερη παρουσία του Τμήματος στη διεθνή επιστημονική κοινότητα από αυτή που προσιδιάζει στο ρόλο του και αντιστοιχεί στην ποιότητα του δυναμικού του.
- Η απουσία ουσιαστικής προετοιμασίας για τη διαφαινόμενη συγχώνευση του Τμήματος με άλλα αδελφά Τμήματα, η οποία προβλέπεται από τον πρόσφατο νόμο για την Ανώτατη Εκπαίδευση

9.2. Διακρίνετε ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία;

Μέσα στα πλαίσια των οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών που έχουν διαμορφωθεί στις μέρες μας, το ανεπτυγμένο δίκτυο διαρκούς επικοινωνία του Π.Τ.Δ.Ε με τους εκπ/κούς φορείς και οργανώσεις μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση ποικίλων προβλημάτων επαγγελματικής φύσεως σχετιζόμενων με τους εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπ/σης (απόκτηση ειδικών προσόντων, συνδυασμός της θεωρητικής γνώσης με πρακτικά προβλήματα, διαρκής επικοινωνία με επαγγελματικούς φορείς και ικανοποιητική ανταπόκριση σε αναφερόμενα προβλήματα πάσης φύσεως). Το υψηλό επίπεδο των φοιτητών και αποφοίτων του Τμήματός μας μπορεί επίσης σε συνδυασμό με τον καινοτόμο χαρακτήρα πολλών κατευθύνσεων Π.Μ.Σ οι οποίες ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της σύγχρονης παιδαγωγικής και της εκπαίδευσης (ειδική αγωγή, κατάρτιση στελεχών κλ.π) μπορούν να εγγηθούν για την επαγγελματική αποκατάσταση και την επιτυχή σταδιοδρομία των αποφοίτων μας μέσα σε ένα γενικότερο αρνητικό εργασιακό περιβάλλον. Τέλος ο συνδυασμός των εξειδικευμένων γνώσεων στην παιδαγωγική και σε άλλους ιδιαίτερους επιστημονικούς κλάδους (ανθρωπιστικές, κοινωνικές, θετικές επιστήμες) μπορεί να βοηθήσει τους αποφοίτους του Τμήματός μας να στραφούν σε επαγγέλματα εκτός του κατεχοχόν τομέα ειδίκευσή τους.

Επιπροσθέτως διακρίνουμε και ορισμένα αρνητικά σημεία, τα οποία θα μπορούσαν, αν δεν αντιμετωπιστούν έγκαιρα, να αποτελέσουν κινδύνους για την εξέλιξη και περαιτέρω ανάπτυξη του Τμήματος. Ανάμεσά τους επισημαίνουμε την ανεπαρκή υλικοτεχνική υποδομή και την ελλιπή χρηματοδότηση του Προγράμματος σπουδών, οι οποίες αποβαίνουν σε βάρος της παρεχόμενης εκπ/σης των φοιτητών και της γενικότερης ανάπτυξης ερευνητικών και εκπ/κων δραστηριοτήτων στο Τμήμα. Η απουσία ειδικών οργάνων παρακολούθησης των επιστημονικών δραστηριοτήτων των διδασκόντων του Τμήματος καθιστά δυσχερή την ουσιαστική και αντικειμενική αξιολόγηση και την περαιτέρω βελτίωση της παρεχόμενης έρευνας, με αποτέλεσμα ακόμα και εάν η διεθνής επιστημονική παρουσία μεμονωμένων ή συλλογικών δράσεων να είναι γνωστή σε μέλη του Τμήματος, να μην υπάρχει δυνατότητα αντικειμενικής καταγραφής και

αποτίμησης που θα μπορούσαν να συνυπολογιστούν σε μια εσωτερική αξιολόγηση. Τέλος, η απουσία ουσιαστικής προετοιμασίας σε μια διαφαινόμενη συγχώνευση του Τμήματος με άλλα και τη δημιουργία ενιαίας Σχολής μπορεί να προκαλέσει αρνητικές συνέπειες στην εύρυθμη λειτουργία και την μελλοντική επιστημονική φυσιογνωμία του Τμήματος.

10. Σχέδια βελτίωσης

Στην Ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να καταρτίσει σχέδιο δράσης για την άρση των αρνητικών σημείων και την ενίσχυση των θετικών του, καθορίζοντας προτεραιότητες με βάση τις δυνατότητές του.

10.1. Περιγράψτε το βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.

Η ΟΜΕΑ, αντί άλλου σχεδίου βελτίωσης, παραθέτει τις προτάσεις οι οποίες διατυπώθηκαν ως επιστέγασμα της συζήτησης για τη φυσιογνωμία του Τμήματος και οι οποίες συνθέτουν το μεσο-μακροπρόθεσμο στρατηγικό σχέδιο δράσης του Τμήματος, η εφαρμογή του οποίου βρίσκεται σε εξέλιξη.

Σύμφωνα με αυτές στο Τμήμα πρέπει :

1. «Να αναπτυχθούν πρωτοβουλίες για πραγματοποίηση ειδικών σεμιναρίων ή εργαστηριακών ημερίδων για εσωτερική αυτό-επιμόρφωση του διδακτικού προσωπικού, με πρόσκληση έμπειρων συναδέλφων, με εκπαιδευτικά ταξίδια και πολλαπλασιασμό εμπειριών, με συγκεντρώσεις εσωτερικής αλληλο-ενημέρωσης για το έργο που συντελείται, καθώς και με ευρύτερη συμμετοχή στα πολιτιστικά δρώμενα.
2. Να συγκροτηθούν ομάδες εργασίας (ενδεχομένως από επιστημονικούς συνεργάτες ή υποψήφιους διδάκτορες) που θα αναζητούν, εντοπίζουν και θα γνωστοποιούν εγκαίρως επιδοτούμενα προγράμματα που ενδιαφέρουν το Τμήμα, ώστε το παραγόμενο έργο να τυγχάνει οικονομικής και θεσμικής υποστήριξης και να κινητοποιείται ένας μεγάλος αριθμός συνεργαζομένων εκπαιδευτικών.
3. Να δημιουργηθεί μηχανισμός παρακολούθησης και ενημέρωσης για την τρέχουσα εκπαιδευτική πολιτική και να διαδραματίζει το Τμήμα κριτικό/εποικοδομητικό ρόλο με εισηγήσεις, προτάσεις και τεκμηριωμένες διεκδικήσεις στον τομέα της εκπαιδευτικής πολιτικής.
4. Να επιδιωχθεί ένα νέο εκπαιδευτικό παράδειγμα με διαφορετικές μορφές οργάνωσης και διοίκησης, μιας οργάνωσης που είναι ανάγκη – και αυτή – να υπερβεί τα πρότυπα της βιομηχανικής εποχής με το μηχανιστικό, κλειστό, συγκεντρωτικό τύπο μάνατζμεντ, με τις τάσεις εκλεκτικής συμμετοχής ή αποκλεισμού και να αντικατασταθεί με άλλα σύγχρονα σχήματα διαμόρφωσης οργανισμών ανώτατης εκπαίδευσης στον 21^ο αιώνα και να ενσωματωθεί στο πλαίσιο των νέων αυτών σχημάτων η μεγαλύτερη έκθεση στην κριτική, η αντίληψη της ποιότητας του προσφερόμενου ακαδημαϊκού έργου και η συνεχής προσπάθεια ευέλικτων αναθεωρήσεων και βελτιώσεών του.

Στην πολιτιστική πρόκληση το Πανεπιστήμιο, το φυτώριο της επιστήμης, τη έρευνας της εκπαίδευσης και του πολιτισμού έχει μεγάλη ευθύνη προκειμένου να γίνουμε ένα λαός περισσότερο

- Δημιουργικός και καινοτόμος
- Παραγωγικός
- Κριτικός
- Δημοκρατικός
- Αυτόνομος
- Και με οικουμενική οντότητα

Για ένα τέτοιο όραμα χρειαζόμαστε πανεπιστημιακά μοντέλα εκπαίδευσης, εργασίας και οργάνωσης, αναθεωρημένα και αναμορφωμένα με ανάλογες στρατηγικές, μεθοδολογίες και περιβάλλον εργασίας

Το σχολείο παράγει διευκολυντικούς όρους για την ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας των μαθητών και αυριανών πολιτών και κατ' επέκταση συμβάλει στη διαμόρφωση της αυριανής κοινωνίας με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που όλοι μας συχνά μνημονεύουμε. Χρειάζεται όμως να γίνουν αρκετές καινοτομίες και αλλαγές προς την κατεύθυνση του επιθυμητού μετασχηματισμού που διέπεται από τα σύγχρονα εκπαιδευτικά και κοινωνικά οράματα....»

10.2. Περιγράψτε το μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.

10.3. Διατυπώστε προτάσεις προς δράση από τη Διοίκηση του Ιδρύματος.

10.4. Διατυπώστε προτάσεις προς δράση από την Πολιτεία.

11. Πίνακες

ΕΠΙΤΟΜΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΔΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΙΔΡΥΜΑ: ...ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ : ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ.

Αριθμός προσφερόμενων κατευθύνσεων: 11

Αριθμός μεταπτυχιακών προγραμμάτων: 2

Σχετικός πίνακας	Ακαδημαϊκό έτος	Τρέχον έτος (T)*	T-1	T-2	T-3	T-4	T-5
# 1	Συνολικός αριθμός μελών ΔΕΠ	36	35	36	40	40	39
# 1	Λοιπό προσωπικό	28	27	23	22	20	19
# 2	Συνολικός αριθμός προπτυχιακών φοιτητών σε κανονικά έτη φοίτησης (ν X 2)	475	451	433	403	401	410
# 3	Προσφερόμενες από το Τμήμα θέσεις στις πανελλαδικές	202	202	202	202	202	202
# 3	Συνολικός αριθμός νεοεισερχομένων φοιτητών	475	451	433	403	401	410
# 7	Αριθμός αποφοίτων	330	343	371	359	378	465
# 6	Μ.Ο. βαθμού πτυχίου	8,25	8,24	8,23	8,16	8,9	8
# 4	Προσφερόμενες από το Τμήμα Θέσεις ΠΜΣ	161	207	156	177	172	119

# 4	Αριθμός αιτήσεων για ΠΜΣ	292	474	251	372	260	245
# 12.1	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	50	50	50	50	50	50
# 12.1	Σύνολο υποχρεωτικών μαθημάτων (Υ)	37	37	37	37	37	37
# 12.1	Συνολικός αριθμός προσφερόμενων μαθημάτων επιλογής	60	60	60	60	60	60
# 15	Συνολικός αριθμός δημοσιεύσεων ΔΕΠ	153	233	184	109	160	
# 16	Αναγνώριση ερευνητικού έργου (σύνολο)	124	116	128	140	97	
# 17	Διεθνείς συμμετοχές	4	4	5	4	4	4

Πίνακας 1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος

		Τρέχον έτος*		Προηγ. Έτος		Τρέχον έτος – 2		Τρέχον έτος – 3		Τρέχον έτος – 4		Τρέχον έτος – 5	
		A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ
Καθηγητές	Σύνολο	1	0	0	0	2	0	3	1	3	0	2	0
	Από εξέλιξη	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0
	Νέες προσλήψεις	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
	Συνταξιοδοτήσεις	1	0	0	0	2	0	2	0	1	0	0	0
	Παραιτήσεις	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Αναπληρωτές Καθηγητές	Σύνολο	0	0	1	1	0	1	4	1	2	1	2	0
	Από εξέλιξη	0	0	1	1	0	1	2	1	2	1	1	0
	Νέες προσλήψεις	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0
	Συνταξιοδοτήσεις	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Παραιτήσεις	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Επικουροι Καθηγητές	Σύνολο	1	1	1	1	0	1	1	1	5	2	0	0
	Από εξέλιξη	1	1	1	1	0	1	1	1	5	2	0	0

	Νέες προσλήψεις	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Συνταξιοδοτήσεις	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Παραιτήσεις	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Λέκτορες	Σύνολο	0	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	0
	Νέες προσλήψεις	0	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	0
	Συνταξιοδοτήσεις	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Παραιτήσεις	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Μέλη ΕΕΔΙΠ	Σύνολο	2	1	2	1	2	1	2	0	2	0	2	0
Διδάσκοντες επί συμβάσει**	Σύνολο	23	16	18	2	18	4	15	6	11	6	8	7
Τεχνικό προσωπικό εργαστηρίων	Σύνολο	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Διοικητικό προσωπικό	Σύνολο	5	4	4	14	2	12	2	12	1	11	1	10

Πίνακας 2. Εξέλιξη του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών

	2010-11	2009-10	2008-09	2007-08	2006-07	2005-06
Προπτυχιακοί	2332	2144	1701	1283	892	781
Μεταπτυχιακοί (ΜΔΕ)	253	245	148	182	154	145
Μεταπτυχιακοί ΠΤΔΕ –ΤΕΙ	115	113	95	54	33	
Διδακτορικοί	300	292	287	269	264	259

Πίνακας 3. Εξέλιξη του αριθμού των νέο-εισερχομένων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος

Εισαχθέντες με:	2010-11	2009-10	2008-09	2007-08	2006-07	2005-06
Εισαγωγικές εξετάσεις	202	202	203	202	202	222
Μετεγγραφές (εισροές προς το Τμήμα)	242	230	214	186	180	169
Μετεγγραφές (εκροές προς άλλα Τμήματα)**	20	3	5	4	1	0
Κατατακτήριες εξετάσεις (Πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ)	11	17	15	11	18	19
Άλλες κατηγορίες	455	448	428	399	400	410
Σύνολο**	475	451	433	403	401	410
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)						

Πίνακας 4. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)*

Τίτλος ΠΜΣ: «ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΤΔΕ.» Κανονική διάρκεια σπουδών (μήνες): .24

	2010-11	2009-10	2008-09	2007-08	2006-07	2005-06
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	212	389	148	287	179	245
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	81	120	65	89	77	94
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	131	269	83	198	102	151
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	111	157	106	127	122	119
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων	131	184	108	164	121	145
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	123	87	106	147	102	73
<i>Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)</i>						

Πίνακας 4. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)*

Τίτλος ΠΜΣ: «ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ» Κανονική διάρκεια σπουδών (μήνες): 24

	2010-11	2009-10	2008-09	2007-08	2006-07	2005-06
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	80	85	103	85	91	
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	10	12	12	8	10	
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	70	73	91	77	81	
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	50	50	50	50	50	
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων	33	35	41	21	33	
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	31	17	10			
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)						

Πίνακας 5. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων* του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών

	2010-11	2009-10	2008-09	2007-08	2006-07	2005-06
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	79	59	44	44	56	37
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	25	14	14	14	22	11
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	54	45	30	30	34	26
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	35	37	30	31	45	25
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων υποψηφίων	44	29	29	22	52	33
Απόφοιτοι	25	25	9	15	15	11
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων	6,5	7	6	7,5	5,3	5,5

* Απόφοιτοι = Αριθμός Διδασκτόρων που ανακηρύχθηκαν στο έτος που αφορά η στήλη.

** Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2005-2006	465	1 (0,22%)	17 (3,66%)	352 (75,70%)	95 (20,43%)	8,00
2006-2007	378	0 (0%)	6 (1,59%)	273 (72,22%)	99 (26,19%)	8,09
2007-2008	359	0 (0%)	5 (1,39%)	252 (70,19%)	102 (28,41%)	8,16
2008-2009	371	0 (0%)	13 (3,5%)	234 (63,07%)	124 (33,42%)	8,23
2009-2010	343	0 (0%)	7 (2,04%)	215 (62,68%)	121 (35,27%)	8,24
2010-2011	330	0 (0%)	5 (1,52%)	218 (66,1%)	107 (32,38)	8,25
Συνολο	2246					

Πίνακας 7. Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και διάρκεια σπουδών

Στον πίνακα αυτόν θα αποτυπωθούν τα εξελικτικά στοιχεία 7 συνολικά ετών: του έτους στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης και των 6 προηγούμενων ετών. Προσαρμόστε τις χρονολογίες ανάλογα.

Έτος εισαγωγής	Εγγραφέντες	Αποφοιτήσαντες Διάρκεια Σπουδών (σε έτη)							Μη αποφοιτήσαντες	Ποσοστιαία αναλογία	
		K ¹⁴	K+1	K+2	K+3	K+4	K+5	≥K+6		Συνολικό ποσοστό αποφοιτησάντων ¹⁵	Συνολικό ποσοστό μη αποφοιτησάντων
2004-2005	401	245	83	21	2	0	0	0	71	83,18	16,82
2005-2006	410	266	81	1	1	0	0	0	63	84,67	15,33
2006-2007	401	281	37	3	0	0	0	0	80	80,04	19,96
2007-2008	403	292	1	0	0	0	0	0	110	72,70	27,30
2008-2009	433	6	0	0	0	0	0	0			
2009-2010	451	0	0	0	0	0	0	0			
2010-2011	475	262	35	16	6	2	2	7	145	69,47	30,53

Πίνακας 8. Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

	Συνολικός αριθμός	Χρονικό διάστημα επαγγελματικής ένταξης μετά την αποφοίτηση (σε μήνες)**
--	-------------------	--

¹⁴ Όπου K = Κανονική διάρκεια σπουδών (σε έτη) στο Τμήμα. (π.χ. αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε K=4 έτη, K+1=5 έτη, K+2=6 έτη,..., K+6=10 έτη).

¹⁵ Στην στήλη αυτή σημειώνεται η **ποσοστιαία αναλογία** των αποφοιτησάντων κάθε έτους σε σχέση με τον συνολικό αριθμό των εισαχθέντων του έτους (της στήλης 2).

Έτος Αποφοίτησης	αποφοιτησάντων				Μη ενταχθέντες – συνέχεια σπουδών
		6	12	24	
Τρέχον έτος – 5	465	80%	10%	8%	2%
Τρέχον έτος – 4	378	80%	10%	8%	2%
Τρέχον έτος – 3	359	80%	10%	8%	2%
Τρέχον έτος – 2	371	80%	10%	8%	2%
Προηγ. έτος	343	80%	10%	8%	2%
Τρέχον έτος*	330	80%	10%	8%	2%
Σύνολο	2.246				

Πίνακας 9. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών

		2010-11	2009-10	2008-09	2007-08	2006-07	2005-06	Σύνολο	
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτερικού	Ευρ.**	12	11	10	10	8	9	60
		Άλλα	-	-	-	-	-	-	-
Επισκέπτες φοιτητές άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτερικού	Ευρ.**	5	4	4	4	3	3	23
		Άλλα							
Μέλη ακαδημαϊκού	Εσωτερικού	2	2	2	2	2	2	12	

προσωπικού του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εξωτερικού	Ευρ.**							
		Άλλα							
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα	Εσωτερικού		2	2	2	2	2	2	12
	Εξωτερικού	Ευρ.**							
		Άλλα							
Σύνολο			4	4	4	4	4	4	24

Πίνακας 10. Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων ΠΜΣ	Χρονικό διάστημα επαγγελματικής ένταξης μετά την αποφοίτηση (σε μήνες)**			
		6	12	24	Μη ενταχθέντες – συνέχεια σπουδών
Τρέχον έτος - 5	73	80%	10%	10%	
Τρέχον έτος - 4	102	80%	10%	10%	
Τρέχον έτος - 3	147	80%	10%	10%	
Τρέχον έτος - 2	116	75%	15%	15%	
Προηγ. έτος	104	70%	10%	20%	
Τρέχον έτος*	154	70%	10%	20%	

Σύνολο	656				
--------	-----	--	--	--	--

Πίνακας 11. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

			2010-11	2009-10	2008-09	2007-08	2006-07	2005-06	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**	12	15	12	10	6		55
		Άλλα	-	-	-	-	-	-	
Επισκέπτες φοιτητές άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**	10	1	7	9	5	-	32
		Άλλα							
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**							
		Άλλα							
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα	Εσωτερικού		28	36	30	35	20	10	159
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**							
		Άλλα							
Σύνολο			28	36	30	35	20	10	159

Πίνακας 12.1 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2010-2011.)¹

α/α	Μαθήματα ² Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο)	Κωδικός Μαθήματος	Πιστ. Μονάδες ECTS	Κατηγορία μαθήματος ³	Υποβάθρου (Υ) Επιστ. Περιοχής (ΕΠ) Γενικών Γνώσεων (ΓΓ) Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (ΑΔ)	ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Σε ποιο εξάμηνο σπουδών αντιστοιχεί; (1 ^ο , 2 ^ο κλπ.)	Προαπαιτούμενα μαθήματα ⁴	Ιστότοπος ⁵	Σελίδα Οδηγού Σπουδών ⁶
1.	Θεωρίες της Αγωγής	160		Υ		3	1ο			
2.	Μαθηματικά Ι	311		Υ		6	1ο			
3.	Νεοελληνική Λογοτεχνία: Ποίηση και Πεζογραφία (19 ^{ος} -20 ^{ος} αι.)	B012		Υ		4	1ο			
4.	Νεοελληνική Γλώσσα. Το λεξιλόγιο	332		Υ		3	1ο			
5.	Εικαστική Αγωγή Ι	B030		Υ		3	1ο			
6.	Διδακτική της Λογοτεχνίας	B013		Ε		4	1ο			
7.	Φυσικές Επιστήμες και Περιβάλλον: εργαστηριακή προσέγγιση	Γ019		Ε		4	1ο			
8.	Εξέλιξη της Μαθηματικής Επιστήμης (Ιστορικές ρίζες των στοιχειωδών Μαθηματικών Ι)	Γ008		Ε		3	1ο			
9.	Αίτια, διάγνωση και ψυχολογική αντιμετώπιση της δυσλεξίας	A030		Ε		3	1ο			
10.	Εισαγωγή στη Λαογραφία	B031		Ε		3	1ο			
11.	Η ιστορία της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών (1828-1933)	A113		Ε		3	1ο			
12.	Διοίκηση κινδύνου στην εκπαίδευση Ι	Γ110		Ε		3	1ο			
13.	Ανάπτυξη και Διοίκηση του ανθρώπινου δυναμικού της	A133		Ε		3	1ο			

	Εκπαίδευσης									
14.	Επικοινωνία Σχολείου, Οικογένειας και Κοινότητας	A140		E		3	1ο			
15.	Θέατρο για παιδιά και νέους ως παράγοντας άρσης έμφυλων διακρίσεων	B157		E		3	1ο			
16.	Το παραμύθι και ο μύθος στην Εκπαίδευση	A153		E		3	1ο			
17.	Εκπαίδευση ενηλίκων από απόσταση με τη χρήση τεχνικών τηλεεκπαίδευσης	A149		E		3	1ο			
18.	Ανθρώπινη οντολογία και κοινωνική τελεολογία	A148		E		3	1ο			
19.	Σχεδιασμός, Εφαρμογή και Αξιολόγηση Σεναρίων Διδασκαλίας με την Αξιοποίηση των ΤΠΕ	A157		E		3	1ο			
20.	Θεατρική Παιδεία	B014		Y		3	2ο			
21.	Μαθηματικά II	321		Y		6	2ο			
22.	Οι τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση	Γ003		Y		4	2ο			
23.	Νεότερη Ελληνική Ιστορία (10 ^{ος} αιώνας - 1830)	B003		Y		3	2ο			
24.	Εισαγωγή στην Παιδαγωγική	A003		Y		3	2ο			
25.	Αναλυτικά προγράμματα και Σχολικά Εγχειρίδια	A020		Y		3	2ο			
26.	Δημιουργικές εφαρμογές των Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση	Γ017		E		3	2ο			
27.	Προαγωγή της ψυχικής υγείας και της μάθησης	A031		E		3	2ο			
28.	Εξέλιξη της Μαθηματικής Επιστήμης. Ιστορικές ρίζες των στοιχειωδών	Γ009		E		3	2ο			

	Μαθηματικών ΙΙ									
29.	Εικαστική Αγωγή ΙΙ	B171		E		3	2ο			
30.	Πολιτική Ιστορία της Ευρωπαϊκής Εκπαίδευσης	A124		E		3	2ο			
31.	Παράδοση και Νεωτερικότητα στην Ποίηση	B111		E		4	2ο			
32.	Διοίκηση κινδύνου στην εκπαίδευση ΙΙ	Γ114		E		3	2ο			
33.	Η ιστορία της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών (1934-έως σήμερα)	A117		E		3	2ο			
34.	Τα βιβλία πρώτης ανάγνωσης (Αλφαβητάρια) και τα Αναγνωστικά: Παιδαγωγική διάσταση	A122		E		3	2ο			
35.	Ανάπτυξη και Διοίκηση του ανθρώπινου δυναμικού της Εκπαίδευσης	A133		E		3	2ο			
36.	Το παιδικό σχέδιο και η παιδαγωγική του αξιοποίηση	A142		E		3	2ο			
37.	Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών-Μικροδιδασκαλία	A110		E		3	2ο			
38.	Μουσικοπαιδαγωγικά συστήματα	B166		E		3	2ο			
39.	Πρακτικές ασκήσεις: Ερευνητική επεξεργασία και διδακτική αξιοποίηση	A155		E		3	2ο			
40.	Φυσική Ι	330		Υ		6	3 ^ο			
41.	Αναπτυξιακή Ψυχολογία	130		Υ		4	3 ^ο			
42.	Συγκριτική Παιδαγωγική	152		Υ		4	3 ^ο			
43.	Νοητική υστέρηση	A033		E		3	3 ^ο			
44.	Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης	136		E		3	3 ^ο			
45.	Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας	A010		E		3	3 ^ο			
46.	Νεοελληνική γλώσσα.	345		E		3	3 ^ο			

	Γραμματική και σύνταξη								
47.	Περιγραφική Στατιστική Ι	436		E		3	3 ^ο		
48.	Ιστορία του Νεοελληνικού Θεάτρου (16 ^ο -19 ^ο αι)	B137		E		3	3 ^ο		
49.	Μαθηματικά ΙΙΙ	444		E		3	3 ^ο		
50.	Ιστορία της Τοπικής αυτοδιοίκησης	B119		E		3	3 ^ο		
51.	Ευρωπαϊκή και διεθνής διάσταση στην Εκπαίδευση με έμφαση στο Δημοτικό Σχολείο (επαναλαμβάνεται)	A108		E		3	3 ^ο		
52.	Ιστορία και η Διδακτική της	B127		E		3	3 ^ο		
53.	Η γυναικεία εκπαίδευση στην Ελλάδα (19 ^ο -20 ^ο αι)	A143		E		3	3 ^ο		
54.	Βιολογία	Γ124		E		3	3 ^ο		
55.	Θρησκευολογία και διδακτική των θρησκευτικών μαθημάτων	B163		E		3	3 ^ο		
56.	Εκπαίδευση εκπαιδευτικών – μικροδιδασκαλία	A110		E		3	3 ^ο		
57.	Σχολική Παιδαγωγική: Κοινωνικοποίηση και Εκπαίδευση- Ψυχοκοινωνιολογικές Έρευνες	A105		E		3	3 ^ο		
58.	Οργάνωση και Λειτουργία σχολικών μονάδων (επαναλαμβάνεται)	A145		E		3	3 & 4		
59.	Γενική-Τοπική Ιστορία	B120	.	E		3	4 ^ο		
60.	Παιδαγωγική Ψυχολογία	131		Y		4	4 ^ο		
61.	Φυσική ΙΙ	360		Y		6	4 ^ο		
62.	Ψυχοφυσιολογία	A015		Y		3	4 ^ο		
63.	Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης (επαναλαμβάνεται)	136		E		3	4 ^ο		
64.	Ιστορία του Νεοελληνικού	A013		E		4	4 ^ο		

	Εκπαιδευτικού Συστήματος								
65.	Θεωρία Αριθμών	317		E		4	4 ^ο		
66.	Ο Κόσμος μας: διδασκαλία βασικών εννοιών Αστρονομίας & Επιστημών της Γης	Γ006		E		4	4 ^ο		
67.	Εφαρμοσμένη γλωσσολογία	B027		E		6	4 ^ο		
68.	Ψυχολογία Ατομικών διαφορών	A035		E		3	4 ^ο		
69.	Γνωστική και γλωσσική ανάπτυξη	A106		E		3	4 ^ο		
70.	Περιγραφική Στατιστική II	Γ102		E		3	4 ^ο		
71.	Μαθηματικός Προγραμματισμός	Γ112		E		3	4 ^ο		
72.	Η Γλώσσα στα Κείμενα (Κειμενογλωσσολογία – Υφολογία – Ρητορική)	486		E		3	4 ^ο		
73.	Νέα Τεχνολογία, Εργασία και Εκπαίδευση	B170		E		3	4 ^ο		
74.	Η μετεκπαίδευση και η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της Α/βαθμιας Εκπαίδευσης	A144		E		3	4 ^ο		
75.	Ψυχοκοινωνιολογία της Σχολικής Τάξης	A146		E		3	4 ^ο		
76.	Ειδικά θέματα Βιολογίας: Ανατομία και Φυσιολογία ανθρώπου	Γ120		E		3	4 ^ο		
77.	Διδασκαλία των φυσικών επιστημών σε περιβάλλον Τ.Π.Ε. (Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών)	Γ126		E		3	4 ^ο		
78.	Διδακτική Μεθοδολογία και Πράξη I	250		Υ		8	5 ^ο		
79.	Κοινωνιολογία της Παιδείας	140		Υ		4	5 ^ο		
80.	Λογοτεχνία για παιδιά και	B022		Υ		7	5 ^ο		

	νέους.								
81.	Θέατρο για παιδιά και νέους. Απο το κείμενο στην παράσταση.	B139		E		4	5 ^ο		
82.	Ψυχικές Διαταραχές Παιδιών και Εφήβων	A032		E		3	5 ^ο		
83.	Κοινωνική Ψυχολογία	147		E		3	5 ^ο		
84.	Συμβουλευτική στην Εκπαίδευση	A034		E		3	5 ^ο		
85.	Σύγχρονη Φυσική και Εκπαιδευτικό Πείραμα I	Γ135		E		3	5 ^ο		
86.	Παιδαγωγική της λογοτεχνίας	A119		E		3	5 ^ο		
87.	Φιλοσοφία και πολιτισμός της κλασικής αρχαιότητας	B164		E		3	5 ^ο		
88.	Πολιτική Ιστορία της Ευρωπαϊκής Εκπαίδευσης	A124		E		3	5 ^ο		
89.	Αγωγή Υγείας I	447		E		3	5 ^ο		
90.	Η βιογραφική προσέγγιση στη σύγχρονη λαογραφική έρευνα	B175		E		3	2 ^ο		
91.	Αισθητική Αγωγή: Εικαστικές τέχνες και οι Σχέσεις τους με τις Άλλες Τέχνες	B180		E		3	5 ^ο		
92.	Το Μουσείο χώρος εκπ/σης στις Φ.Ε.	Γ116		E		3	5 ^ο		
93.	Διδακτική Μεθοδολογία και Πράξη II	260		Υ		8	60		
94.	Επιστημολογία των Φυσικών Επιστημών: βασικές έννοιες και θεωρίες της Φυσικής Επιστήμης	Γ018		Υ		6	60		
95.	Ειδική Αγωγή	A012		Υ		3	60		
96.	Πολιτική κοινωνικοποίηση και εκπαιδευτικό περιβάλλον	B024		Υ		3	60		
97.	Εκπαιδευτικά προβλήματα και εκπαιδευτική πολιτική	139		E		3	60		

98.	Μαθησιακές δυσκολίες- Δυσλεξία: Αξιολόγηση και παιδαγωγική αντιμετώπιση	137		E		3	60			
99.	Το βιβλίο στην Εκπαίδευση	B135		E		3	6°			
100.	Σύγχρονη Φυσική και Εκπαιδευτικό Πείραμα II	Γ136		E		3	60			
101.	Αγωγή Υγείας II	Γ141		E		3	60			
102.	Διαπολιτισμική Παιδαγωγική Διδακτική	A111		E		6	60			
103.	Η Παιδαγωγική του Νεοελληνικού Διαφωτισμού	A127		E		3	60			
104.	Κοινωνική Παιδαγωγική	A135		E		3	60			
105.	Εκπαιδευτική αξιολόγηση: αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή	470		E		3	60			
106.	Λογοτεχνία και Εκπαίδευση	457		E		3	60			
107.	Κειμενικός γραμματισμός. Δομή και είδη λόγου στα νέα σχολικά εγχειρίδια της γλώσσας	B168		E		3	60			
108.	Ψυχολογία Προσωπικότητας	A158		E		3	60			
109.	Διδακτική Μαθηματικών I	270		Y		6	7°			
110.	Κοινωνική & Συναισθηματική ανάπτυξη	A128		E		3	6°			
111.	Διδακτική Φυσικών Επιστημών (επαναλαμβάνεται)	271		Y		6	7°			
112.	Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία	B026		Y		3	7°			
113.	Διδακτική Γλώσσας. Διδασκαλία πρώτης ανάγνωσης και γραφής	B028		Y		4	7°			
114.	Νεότερη Ελληνική Ιστορία (19 ^{ος} -20 ^{ος} αι)	B008		E		3	7°			
115.	Αγωγή του λόγου και της ομιλίας	479		E		3	7°			

116.	Λογοτεχνία και Εκπαίδευση	457		E		3	7 ^ο			
117.	Η παιδαγωγική αξιοποίηση του Διαδικτύου ως μαθησιακού εργαλείου και Εκπαίδευση από απόσταση	Γ103		E		3	7 ^ο			
118.	Οικονομική Μεγέθυνση και Κοινωνική Ευημερία	Γ121		E		3	7 ^ο			
119.	Στατιστική και Θεωρία Πιθανοτήτων	Γ118		E		3	7 ^ο			
120.	Αξιοποίηση ανοικτού αλληλεπιδραστικού λογισμικού και σενάρια μάθησης	Γ127		E		3	7 ^ο			
121.	Ναρκοτικές ουσίες στην παιδική και εφηβική ηλικία	A103		E		3	7 ^ο			
122.	Σχεδιασμός-Ανάπτυξη και Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Λογισμικού	Γ111		E		3	7 ^ο			
123.	Σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας με την αξιοποίηση του δράματος και του θεάτρου	B141		E		3	7 ^ο			
124.	Εκπαιδευτική Τεχνολογία-Οπτικοακουστικά Μέσα: Αρχές Λειτουργίας και Εφαρμογές στη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών I	Γ137		E		3	7 ^ο			
125.	Η διδασκαλία της Ελληνικής ως ξένης ή ως δεύτερης γλώσσας	B118		E		3	7 ^ο			
126.	Πολυπολιτισμικότητα και Θρησκευτικό Φαινόμενο: Εκπαιδευτικές προσεγγίσεις	B176		E		3	7 ^ο			
127.	Οργανωσιακή Ψυχ/γία στην εκπαίδευση	A156		E		3	7 ^ο			
128.	Ιστορία των Φ.Ε. Αρχαία	Γ123		E		3	7 ^ο			

	& Μεσαιωνική . Επιστήμη								
129.	Διδακτική της Ιστορίας Κοινωνικών & Ψυχ/κών Επιστημών	A036		Υ		3	7 ^ο		
130.	Διδακτική Μαθηματικών II	281		Υ		6	8 ^ο		
131.	Διδακτική Φυσικών Επιστημών (επαναλαμβάνεται)	271		Υ		6	8 ^ο		
132.	Διαταραχές του λόγου και της ομιλίας στη γλωσσική εξέλιξη του παιδιού	A022		Υ		3	8 ^ο		
133.	Φιλοσοφία της Παιδείας	146		Ε		3	8 ^ο		
134.	Σπουδές, Εργασία και καθημερινότητα σε μια ενωμένη και συνεκτική Ευρώπη: Συγκριτική θεώρηση	A023		Ε		4	8 ^ο		
135.	Οικονομικά της Εκπαίδευσης	Γ119		Ε		3	8 ^ο		
136.	Εκπαιδευτική Τεχνολογία-Οπτικοακουστικά Μέσα: Αρχές Λειτουργίας και Εφαρμογές στη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών II	Γ138		Ε		3	8 ^ο		
137.	Περιβαλλοντική εκπαίδευση	Γ130		Ε		3	7 ^ο		
138.	Διδακτική του Θεάτρου	B155		Ε		3	8 ^ο		
139.	Εισαγωγή στους κώδικες του θεάτρου. Θεωρία και πράξη	B156		Ε		3	8 ^ο		
140.	Κοινωνικές Διακρίσεις, Προστασία της Παιδικής Ηλικίας και η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού	B160		Ε		3	8 ^ο		
141.	Μαθηματικά θέματα	Γ129		Ε		3	8 ^ο		
142.	Εκπαιδευτικές Τεχνολογίες	Γ139		Ε		3	8 ^ο		

143.	Φωνητική και φωνολογία της ελληνικής γλώσσας: θεωρία και ασκήσεις	B165		E		3	8°			
144.	Εκπαίδευση & Περιφεριακή ανάπτυξη	A154		E		3	8°			
145.	Εισαγωγή στις θεωρίες της Φυσικής	Γ131		E		3	8°			

Πίνακας 12.2. Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2010-2011)¹

Εξάμηνο σπουδών	Μαθήματα ² Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο)	Κωδικός Μαθήματος	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο και βαθμίδα)	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ) Εργαστήριο (Ε) & αντίστοιχες ώρες/εβδ.	Πολλαπλή Βιβλιογραφία (ΝΑΙ/ΟΧΙ)	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι ³)	Αριθμός φοιτητών που εγγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Ποσοστό από τους 500 ΣΠΕΠΙΟΦ φοιτητές
1ο	Θεωρίες της Αγωγής	160	Ι. Βρεττός/Καθηγητής					518	430	371/49	
1ο	Μαθηματικά Ι	311	Γ. Δημάκος/Αναπλ.Καθηγητής Γ.Μπαραλής/Λέκτορας					623	457	258/114	
1ο	Νεοελληνική Λογοτεχνία: Ποίηση και Πεζογραφία (19 ^{ος} -20 ^{ος} αι.)	B012	Α.Κατσίκη-Γκίβαλου/Καθηγήτρια Β.Πάτσιου/Καθηγήτρια					555	411	346/56	
1ο	Νεοελληνική Γλώσσα. Το λεξιλόγιο	332	Α.Νάκας/ Καθηγητής Ε.Μαγουλά/Επικ.Καθηγήτρια					439	390	389/10	
1ο	Εικαστική Αγωγή Ι	B030	Α.Κακίση/Καθηγήτρια					614	440	426/79	
1ο	Διδακτική της Λογοτεχνίας	B013	Γ.Καλογήρου/Αναπλ.Καθηγήτρια					51	32	32/2	
1ο	Φυσικές Επιστήμες και Περιβάλλον: εργαστηριακή προσέγγιση	Γ019	Κ. Σκορδούλης/ Καθηγητής					87	73	73/2	
1ο	Εξέλιξη της Μαθηματικής Επιστήμης (Ιστορικές ρίζες των στοιχειωδών	Γ008	Γ.Μπαραλής/Λέκτορας					182	156	156/1	

	Μαθηματικών Ι)										
1ο	Αίτια, διάγνωση και ψυχολογική αντιμετώπιση της δυσλεξίας	A030	Ι.Παπαδάτος/Καθηγητής Σ.Πολυχρονπούλου/Καθηγήτρια					163	93	93/12	
1ο	Εισαγωγή στη Λαογραφία	B031	Ρ.Κακάμπουρα/Επικ.Καθηγήτρια					19	4	4/1	
1ο	Η ιστορία της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών (1828-1933)	A113	Λ.Σκούρα/Επικ.Καθηγήτρια					9	6	5/0	
1ο	Διοίκηση κινδύνου στην εκπαίδευση Ι	Γ110	Α.Βουδούρη/Καθηγήτρια					233	205	202/12	
1ο	Επικοινωνία Σχολείου, Οικογένειας και Κοινότητας	A140	Η.Μυλωνάκου-Κεκέ/Επικ.Καθηγήτρια					474	401	399/30	
1ο	Θέατρο για παιδιά και νέους ως παράγοντας άρσης έμφυλων διακρίσεων	B157	Π.Τζαμαργιας/ΕΙΔΙΠ Ι					16	1	1/0	
1ο	Το παραμύθι και ο μύθος στην Εκπαίδευση	A153	Κ.Μαλαφάντης/Αναπλ.Καθηγητής					429	362	360/13	
1ο	Εκπαίδευση ενηλίκων από απόσταση με τη χρήση τεχνικών τηλεεκπαίδευσης	A149	Μουζάκης/Γόγολου/Π.Δ.407/80					10	4	4/0	
1ο	Σχολική Παιδαγωγική: Κοιν/ση & εκπ/ση	A105	Μπαμπάλης Θωμάς Επ.καθηγητής					200	155	155/5	
1ο	Ανθρώπινη οντολογία και κοινωνική τελεολογία	A148	Χ.Κεχαγιάς/Π.Δ.407/80					2	0	0	
1ο	Σχεδιασμός, Εφαρμογή και Αξιολόγηση Σεναρίων Διδασκαλίας με την Αξιοποίηση των ΤΠΕ	A157	Ι.Καράμηνας/Π.Δ.407/80					8	6	6/0	
2ο	Θεατρική Παιδεία	B014	Θ.Γραμματάς/ Καθηγητής					598	388	300/97	
2ο	Μαθηματικά ΙΙ	321	Γ. Δημάκος/Αναπλ.Καθηγητής Γ.Μπαραλής/Λέκτορας					765	518	367/77	
2ο	Οι τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην	Γ003	Γ.Κουτρομάνος/Π.Δ.407/80					532	350	321/70	

	Εκπαίδευση										
2ο	Νεότερη Ελληνική Ιστορία (10 ^{ος} αιώνας - 1830)	B003	Χ.Μπαμπούνης/Αναπλ.Καθηγητής					469	411	398/21	
2ο	Εισαγωγή στην Παιδαγωγική	A003	Αθ.Τριλιανός/Καθηγητής Η.Ματσαγγούρας/ Καθηγητής					523	441	387/41	
2ο	Αναλυτικά προγράμματα και Σχολικά Εγχειρίδια	A020	Ι.Βρεττός/ Καθηγητής					537	386	325/74	
2ο	Δημιουργικές εφαρμογές των Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση	Γ017	Κ.Αρτίκης /Μπούρας/ΠΔ 407/80					17	14	14/1	
2ο	Προαγωγή της ψυχικής υγείας και της μάθησης	A031	Ε.Γαλανάκη/Αναπλ.Καθηγήτρια					557	476	466/45	
2ο	Εξέλιξη της Μαθηματικής Επιστήμης. Ιστορικές ρίζες των στοιχειωδών Μαθηματικών ΙΙ	Γ009	Γ.Μπαραλής/Λέκτορας					46	31	29/1	
2ο	Εικαστική Αγωγή ΙΙ	B171	Λ.Κακίση/Καθηγήτρια					13	10	10/0	
2ο	Πολιτική Ιστορία της Ευρωπαϊκής Εκπαίδευσης	A124	Εμ.Φυριππίης/Αναπλ.Καθηγητής					17	0	0	
2ο	Παράδοση και Νεότερη Ποίηση	B111	Α.Κατσίκη-Γκίβαλου/Καθηγήτρια					9	4	4/0	
2ο	Διοίκηση κινδύνου στην εκπαίδευση ΙΙ	Γ114	Π.Αρτίκης/Π.Δ.407/80					139	127	127/3	
2ο	Η ιστορία της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών (1934-έως σήμερα)	A117	Λ.Σκούρα/Επικ.Καθηγήτρια					8	1	1/0	
2ο	Τα βιβλία πρώτης ανάγνωσης (Αλφαβητάρια) και τα Αναγνωστικά: Παιδαγωγική διάσταση	A122	Κ.Μαλαφάντης/Αναπλ.Καθηγητής					238	186	183/8	
2ο	Ανάπτυξη και Διοίκηση του ανθρώπινου δυναμικού της	A133	Κ.Φασούλης/Αναπλ.Καθηγητής					79	17	17/7	

	Εκπαίδευσης										
2ο	Το παιδικό σχέδιο και η παιδαγωγική του αξιοποίηση	A142	Η.Μυλωνάκου-Κεκέ/Επικ.Καθηγήτρια					420	358	348/29	
2ο	Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών-Μικροδιδασκαλία	A110	Ι.Βρεττός/ Καθηγητής					391	132	132/3	
2ο	Μουσικοπαιδαγωγικά συστήματα	B166	Σ.Χρυσοστόμου/Με Ανάθεση					31	15	15/2	
2ο	Πρακτικές ασκήσεις: Ερευνητική επεξεργασία και διδακτική αξιοποίηση	A155	Βούλγαρης/Π.Δ.407/80					8	0	0	
3ο	Φυσική Ι	330	Γ.Καλκάνης/Καθηγητής					959	296	296/28	
3ο	Αναπτυξιακή Ψυχολογία	130	Ε.Γαλανάκη/Αναπλ.Καθηγήτρια					470	385	363/26	
3ο	Συγκριτική Παιδαγωγική	152	Δ.Ματθαίου/Καθηγητής					744	555	289/169	
3ο	Νοητική υστέρηση	A033	Σ.Πολυχρονοπούλου/Καθηγήτρια					359	319	318/11	
3ο	Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης	136	Κ.Φασούλης/Αναπλ.Καθηγητής					117	100	90/17	
3ο	Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας	A010	Θ.Μπαμπάλης/Επικ.Καθηγητής					287	254	236/13	
3ο	Νεοελληνική γλώσσα. Γραμματική και σύνταξη	345	Α.Νάκας/ Καθηγητής					375	335	333/11	
3ο	Περιγραφική Στατιστική Ι	436	Α.Βουδούρη/Καθηγήτρια					240	212	210/8	
3ο	Ιστορία του Νεοελληνικού Θεάτρου (16 ^{ος} -19 ^{ος} αι)	B137	Θ.Γραμματάς/ Καθηγητής Μ.Ζώρα/Π.Δ.407/80					16	2	2/0	
3ο	Μαθηματικά ΙΙΙ	444	Ι.Ρασιιάς/Καθηγητής					108	91	89/0	
3ο	Ιστορία της Τοπικής αυτοδιοίκησης	B119	Χ.Μπαμπούνης/Αναπλ.Καθηγητής					39	26	26/0	
3ο	Ευρωπαϊκή και διεθνής διάσταση στην Εκπαίδευση με έμφαση στο Δημοτικό Σχολείο (επαναλαμβάνεται)	A108	Εμ.Φυριππίης/Αναπλ.Καθηγητής					13	3	3/0	
3ο	Ιστορία και η Διδακτική της	B127	Χ.Μπαμπούνης/Αναπλ.Καθηγητής					65	50	50/10	
3ο	Η γυναικεία εκπαίδευση	A143	Λ.Σκούρα/Επικ.Καθηγήτρια					25	10	10/1	

	στην Ελλάδα (19 ^{ος} -20 ^{ος} αι)										
3 ^ο	Βιολογία	Γ124	Ε.Μαυρικάκη/Λέκτορας					72	60	48/6	
3 ^ο	Θρησκευσιολογία και διδακτική των θρησκευτικών μαθημάτων	Β163	Ε. Περσελής/Με ανάθεση					24	3	3/2	
3 ^ο	Εκπαίδευση εκπαιδευτικών – μικροδιδασκαλία	Α110	Ι.Βρεττός/ Καθηγητής					255	246	246/3	
3 ^ο	Σχολική Παιδαγωγική: Κοινωνικοποίηση και Εκπαίδευση- Ψυχοκοινωνιολογικές Έρευνες	Α105	Θ.Μπαμπάλης/Επικ.Καθηγητής					200	155	155/5	
3 ^ο	Οργάνωση και Λειτουργία σχολικών μονάδων	Α145	Κ.Φασούλης/Αναπλ.Καθηγητής					79	65	64/7	
4 ^ο	Παιδαγωγική Ψυχολογία	131	Γ.Δράκος καθ./ Σ.Πολυχρονπούλου/Καθ. Ε.Γαλανάκη αναπλ.καθη					469	375	336/25	
4 ^ο	Φυσική ΙΙ	360	Γ.Καλκάνης/Καθηγητής					700	334	334/34	
4 ^ο	Ψυχοφυσιολογία	Α015	Ι.Παπαδάτος/Καθηγητής					550	356	348/66	
4 ^ο	Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης (επαναλαμβάνεται)	136	Κ.Φασούλης/Αναπλ.Καθηγητής					260	116	116/17	
4 ^ο	Ιστορία του Νεοελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος	Α013	Μ.Τζάνη/Καθηγήτρια					9	2	2/0	
4 ^ο	Θεωρία Αριθμών	317	Ι.Ρασιτιάς/Καθηγητής					187	159	152/8	
4 ^ο	Ο Κόσμος μας: διδασκαλία βασικών εννοιών Αστρονομίας & Επιστημών της Γης	Γ006	Κ.Χαλκιά/Αναπλ.Καθηγήτρια					386	281	197/60	
4 ^ο	Εφαρμοσμένη γλωσσολογία	Β027	Ε.Μαγουλά/Επικ.Καθηγήτρια					26	15	15/0	
4 ^ο	Ψυχολογία Ατομικών διαφορών	Α035	Α. Αντωνίου Λέκτορας					15	6	6/0	
4 ^ο	Γνωστική και γλωσσική ανάπτυξη	Α106	Παπαδάτου/Π.Δ.407/80					22	3	2/2	

4 ^ο	Περιγραφική Στατιστική II	Γ102	Α.Βουδούρη/Καθηγήτρια					157	136	136/2	
4 ^ο	Μαθηματικός Προγραμματισμός	Γ112	Ι.Ρασιιάς/Καθηγητής					61	57	56/1	
4 ^ο	Η Γλώσσα στα Κείμενα (Κειμενογλωσσολογία – Υφολογία – Ρητορική)	486	Α.Νάκας/ Καθηγητής					122	95	93/6	
4 ^ο	Νέα Τεχνολογία, Εργασία και Εκπαίδευση	B170	Δ.Δασκαλάκης/ Καθηγητής					1	0	0	
4 ^ο	Η μετεκπαίδευση και η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της Α/βαθμιας Εκπαίδευσης	A144	Λ.Σκούρα/Επικ.Καθηγήτρια					6	1	1/0	
4 ^ο	Ψυχοκοινωνιολογία της Σχολικής Τάξης	A146	Θ.Μπαμπάλης/Επικ.Καθηγητής					170	135	135/3	
4 ^ο	Ειδικά θέματα Βιολογίας: Ανατομία και Φυσιολογία ανθρώπου	Γ120	Ε.Μαυρικάκη/Λέκτορας					81	39	38/2	
4 ^ο	Διδασκαλία των φυσικών επιστημών σε περιβάλλον Τ.Π.Ε. (Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών)	Γ126	Α.Χαλκίδης/Π.Δ.407/80					6	3	3/0	
4 ^ο	Οργάνωση και Λειτουργία σχολικών μονάδων	A145	Κ.Φασούλης/Αναπλ.Καθηγητής					153	55	55	
4 ^ο	Γενική-Τοπική Ιστορία	B120	Χ.Μπαμπούνης αναπλ.καθ.					40	23	23/1	
5 ^ο	Διδακτική Μεθοδολογία και Πράξη Ι	250	Αθ.Τριλιανός/Καθηγητής Η.Ματσαγγούρας/ Καθηγητής					576	250	249/112	
5 ^ο	Κοινωνιολογία της Παιδείας	140	Μ.Τζάνη/Καθηγήτρια					437	366	358/28	
5 ^ο	Λογοτεχνία για παιδιά και νέους.	B022	Α.Κατσίκη-Γκίβαλου/Καθηγήτρια Β.Πάτσιου/Καθηγήτρια					496	385	317/56	
5 ^ο	Θέατρο για παιδιά και νέους. Απο το κείμενο στην παράσταση.	B139	Θ.Γραμματάς/ Καθηγητής					5	2	2/0	
6 ^ο	Ψυχικές Διαταραχές	A032	Ι.Παπαδάτος/Καθηγητής					41	20	19/3	

	Παιδιών και Εφήβων										
5 ^ο	Κοινωνική Ψυχολογία	147	Ι.Παπαδάτος/Καθηγητής Αντωνίου Λέκτορας					23	8	8/0	
5 ^ο	Συμβουλευτική στην Εκπαίδευση	Α034	Ε.Σάλμονι/Π.Δ.407/80 Π.Δημητροπούλου/Π.Δ.407/80					31	13	10/6	
5 ^ο	Σύγχρονη Φυσική και Εκπαιδευτικό Πείραμα Ι	Γ135	Δημητριάδης/Π.Δ.407/80					16	5	5/1	
5 ^ο	Παιδαγωγική της λογοτεχνίας	Α119	Κ.Μαλαφάντης/Αναπλ.Καθηγητής					148	109	109/3	
5 ^ο	Φιλοσοφία και πολιτισμός της κλασικής αρχαιότητας	Β164	Βενέτη /Π.Δ.407/80					12	1	1/0	
5 ^ο	Πολιτική Ιστορία της Ευρωπαϊκής Εκπαίδευσης	Α124	Εμ.Φυριππίης/Αναπλ.Καθηγητής					16	4	4/0	
5 ^ο	Αγωγή Υγείας Ι	447	Ε.Μαυρικάκη/Λέκτορας					199	135	130/8	
2 ^ο	Η βιογραφική προσέγγιση στη σύγχρονη λαογραφική έρευνα	Β175	Ρ.Κακάμπουρα/Επικ.Καθηγήτρια					6	3	3/0	
5 ^ο	Αισθητική Αγωγή: Εικαστικές τέχνες και οι Σχέσεις τους με τις Άλλες Τέχνες	Β180	Λακιώτη/Π.Δ.407/80					15	0	0	
5 ^ο	Το Μουσείο χώρος εκπ/σης στις Φ.Ε.	Γ116	Σταύρου Δ/Π.Δ.407/80					15	7	7/0	
60	Διδακτική Μεθοδολογία και Πράξη ΙΙ	260	Αθ.Τριλιανός/Καθηγητής Η.Ματσαγγούρας/ Καθηγητής					649	263	263/109	
60	Επιστημολογία των Φυσικών Επιστημών: βασικές έννοιες και θεωρίες της Φυσικής Επιστήμης	Γ018	Κ.Σκορδούλης/ Καθηγητής					531	403	244/121	
60	Ειδική Αγωγή	Α012	Σ.Πολυχρονοπούλου/Καθηγήτρια					474	388	359/44	
60	Πολιτική κοινωνικοποίηση και εκπαιδευτικό περιβάλλον	Β024	Μ.Γκίβαλος/Αναπλ.Καθηγητής					545	389	244/151	
60	Εκπαιδευτικά προβλήματα και εκπαιδευτική πολιτική	139	Εμ.Φυριππίης/Αναπλ.Καθηγητής					10	4	4/1	

6ο	Μαθησιακές δυσκολίες- Δυσλεξία: Αξιολόγηση και παιδαγωγική αντιμετώπιση	137	Γ.Δράκος/ Καθηγητής					146	103	100/13	
6ο	Το βιβλίο στην Εκπαίδευση	B135	Γ.Καλογήρου/Αναπλ.Καθηγήτρια					51	16	16/8	
6ο	Σύγχρονη Φυσική και Εκπαιδευτικό Πείραμα II	Γ136	Δημητριάδης/Π.Δ.407/80					16	4	4/0	
6ο	Αγωγή Υγείας II	Γ141	Ε.Μαυρικάκη/Λέκτορας					138	96	94/7	
6ο	Διαπολιτισμική Παιδαγωγική Διδακτική	A111	Π.Μανιάτης/Π.Δ.407/80 Ευαγγέλου/Π.Δ.407/80					40	19	18/0	
6ο	Η Παιδαγωγική του Νεοελληνικού Διαφωτισμού	A127	Κ.Μαλαφάντης/Αναπλ.Καθηγητής					38	20	20/1	
6ο	Κοινωνική Παιδαγωγική	A135	Η.Μυλωνάκου- Κεκέ/Επίκ.Καθηγήτρια					259	203	202/17	
6ο	Εκπαιδευτική αξιολόγηση: αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή	470	Λαζαράκου/ Κρίκας Π.Δ.407/80					32	11	11/2	
6ο	Λογοτεχνία και Εκπαίδευση	457	Γ.Καλογήρου/Αναπλ.Καθηγήτρια					110	20	20/8	
6ο	Κειμενικός γραμματισμός. Δομή και είδη λόγου στα νέα σχολικά εγχειρίδια της γλώσσας	B168	Χριστοφίδου/Π.Δ.407/80					12	2	2/0	
6ο	Ψυχολογία Προσωπικότητας	A158	Καρβούνης/Π.Δ.407/80 ΝτάλλαΠ.Δ.407/80					80	22	22/6	
6ο	Κοινωνική & Συναισθηματική ανάπτυξη	A128	Βογιατζόγλου Π.Δ.407/80 /Συριοπούλου Π.Δ.407/80					66	31	31/1	
7ο	Διδακτική Μαθηματικών I	270	Α.Μπούφη/ Καθηγήτρια					395	367	349/25	
7ο	Διδακτική Φυσικών Επιστημών (επαναλαμβάνεται)	271	Κ.Χαλκιά/Αναπλ.Καθηγήτρια					164	150	120	
7ο	Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία	B026	Δ.Δασκαλάκης/ Καθηγητής					476	373	345/39	

7 ^ο	Διδακτική Γλώσσας. Διδασκαλία πρώτης ανάγνωσης και γραφής	B028	Α.Νάκας/ Καθηγητής Ε.Μαγουλά/Επικ.Καθηγήτρια					405	357	344/21	
7 ^ο	Νεότερη Ελληνική Ιστορία (19 ^ο -20 ^ο αι)	B008	Χ.Μπαμπούνης/Αναπλ.Καθηγητής					29	20	20/3	
7 ^ο	Αγωγή του λόγου και της ομιλίας	479	Γ.Δράκος/ Καθηγητής					144	9*0	89/7	
7 ^ο	Λογοτεχνία και Εκπαίδευση	457	Γ.Καλογήρου/Αναπλ.Καθηγήτρια					62	29	29	
7 ^ο	Η παιδαγωγική αξιοποίηση του Διαδικτύου ως μαθησιακού εργαλείου και Εκπαίδευση από απόσταση	Γ103	Νικολουδάκης/Π.Δ.407/80					11	10	10/0	
7 ^ο	Οικονομική Μεγέθυνση και Κοινωνική Ευημερία	Γ121	Αρτίκης/Π.Δ.407/80					2	2	2/0	
7 ^ο	Στατιστική και Θεωρία Πιθανοτήτων	Γ118	.Ρασσιά //Π.Δ.407/80					44	42	42/0	
7 ^ο	Αξιοποίηση ανοικτού αλληλεπιδραστικού λογισμικού και σενάρια μάθησης	Γ127	Αλεξανδράτος/Π.Δ.407/80					10	5	5/0	
7 ^ο	Ναρκωτικές ουσίες στην παιδική και εφηβική ηλικία	A103	Ι.Παπαδάτος/Καθηγητής					143	80	80/0	
7 ^ο	Σχεδιασμός-Ανάπτυξη και Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Λογισμικού	Γ111	Μουδάκης, Φραγκάνη/Π.Δ.407/80					13	6	6/0	
7 ^ο	Σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας με την αξιοποίηση του δράματος και του θεάτρου	B141	Π.Τζαμαργιάς/ΕΕΔΙΠ					36	19	19/0	
7 ^ο	Εκπαιδευτική Τεχνολογία- Οπτικοακουστικά Μέσα: Αρχές Λειτουργίας και	Γ137	Ταμπάκης/Π.Δ.407/80					21	16	16/0	

	Εφαρμογές στη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών Ι										
7 ^ο	Η διδασκαλία της Ελληνικής ως ξένης ή ως δεύτερης γλώσσας	B118	Χριστοφίδου/Π.Δ.407/80					100	46	39/7	
7 ^ο	Πολυπολιτισμικότητα και Θρησκευτικό Φαινόμενο: Εκπαιδευτικές προσεγγίσεις	B176	Π.Μανιάτης/Π.Δ.407/80					25	17	17/2	
7 ^ο	Ιστορία των Φ.Ε. Αρχαία & Μεσαιωνική . Επιστήμη	Γ123	Κατσιαμούρα /Π.Δ.407/80					4	2	2/2	
7 ^ο	Οργανωσιακή Ψυχ/γία στην εκπαίδευση	A156	Α Αντωνίου Λέκτορας					8	2	2/1	
7 ^ο	Διδακτική της Ιστορίας Κοινωνικών & Ψυχ/κών Επιστημών	A036	Μπουντά/ Π.Δ.407/80					7	2	2/0	
8 ^ο	Διδακτική Μαθηματικών ΙΙ	281	Α.Μπούφη/ Καθηγήτρια					393	366	337/33	
8 ^ο	Διδακτική Φυσικών Επιστημών (επαναλαμβάνεται)	271	Κ.Χαλκιά/Αναπλ.Καθηγήτρια					253	160	139/32	
8 ^ο	Διαταραχές του λόγου και της ομιλίας στη γλωσσική εξέλιξη του παιδιού	A022	Γ.Δράκος/ Καθηγητής					466	384	380/40	
8 ^ο	Φιλοσοφία της Παιδείας	146	Μ.Τζάνη/Καθηγήτρια					8	3	3/1	
8 ^ο	Σπουδές, Εργασία και καθημερινότητα σε μια ενωμένη και συνεκτική Ευρώπη: Συγκριτική θεώρηση	A023	Δ.Ματθαίου/Καθηγητής					1	0	0	
8 ^ο	Οικονομικά της	Γ119	Γ.Δημάκος/Αναπλ.Καθηγητής					6	3	3/0	

	Εκπαίδευσης										
8 ^ο	Εκπαιδευτική Τεχνολογία-Οπτικοακουστικά Μέσα: Αρχές Λειτουργίας και Εφαρμογές στη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών ΙΙ	Γ138	Παρκοσίδης/Π.Δ.407/80					11	7	7/0	
7 ^ο	Περιβαλλοντική εκπαίδευση	Γ130	Κ.Σκορδούλης/ Καθηγητής					20	10	10/1	
8 ^ο	Διδακτική του Θεάτρου	Β155	Π.Τζαμαργιάς/ΕΕΔΙΠ					33	15	15/0	
8 ^ο	Εισαγωγή στους κώδικες του θεάτρου. Θεωρία και πράξη	Β156	Π.Τζαμαργιάς/ΕΕΔΙΠ					17	10	10/0	
8 ^ο	Κοινωνικές Διακρίσεις, Προστασία της Παιδικής Ηλικίας και η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού	Β160	Δ.Δασκαλάκης/ Καθηγητής					25	5	4/1	
8 ^ο	Μαθηματικά θέματα	Γ129	Στ Ρασσιά / Π.Δ.407/80					83	67	67/3	
8 ^ο	Εκπαιδευτικές Τεχνολογίες	Γ139	Πατρινόπουλος/Π.Δ.407/80					8	6	6/0	
8 ^ο	Φωνητική και φωνολογία της ελληνικής γλώσσας: θεωρία και ασκήσεις	Β165	Ε.Μαγουλά/Λέκτορας					31	10	9/0	
8 ^ο	Εκπαίδευση & Περιφερειακή ανάπτυξη	Α154	Ι.Ρουσσάκης/ Π.Δ.407/80					3	3	3/0	
8 ^ο	Εισαγωγή στις θεωρίες της Φυσικής	Γ131	Κ.Σκορδούλης Καθηγητής					4	0	0	

Πίνακας 13.1 Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2010-2011)¹⁶
Τίτλος ΠΜΣ: «ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΤΔΕ...»

A/A	ΜΑΘΗΜΑΤΑ ¹⁷	Κωδικός Μαθήματος	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο και βαθμίδα)	Υποχρεωτικό (Υ), κατ'επιλογήν (Ε) Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ)	Διαλέξεις (Δ), Φρονιστήριο (Φ) Εργαστήριο (Ε)	Σε ποιο εξάμηνο διδάχθηκε; ¹⁸ (Εαρ.-Χειμ.)	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους Φοιτητές
1.	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ & ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ	Υ303, Υ330,Υ403,Υ203 Υ103,Υ603,Υ530,Υ212	ΣΚΟΡΔΟΥΛΗΣ Κ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Μ.ΓΚΙΒΑΛΟΣ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ,	Υ		X	124	124		
2.	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ	Υ302,Υ320,Υ402, Υ202,Υ602,Υ520,Υ210	ΒΟΥΔΟΥΡΗ Α. ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΒΛΑΜΟΣ Π. ΕΠΙ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Υ		X	124	124		

¹⁷ Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας για κάθε ΠΜΣ.

¹⁸ Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^ο, 2^ο, 3^ο κ.ο.κ. εξάμηνο).

¹⁹ Σημειώστε με την υποδεικνυόμενη συντομογραφία σε ποιο από τα δύο εξάμηνα (ή και στα δύο) της Εσωτερικής Αξιολόγησης διδάχθηκε το συγκεκριμένο μάθημα.

²⁰ Αν η απάντηση είναι θετική, σημειώστε τον αριθμό των φοιτητών που συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια γι' αυτό το μάθημα. Αν το μάθημα ΔΕΝ αξιολογήθηκε. Αφήστε το πεδίο κενό. Επίσης, περιγράψτε στην Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης τα κριτήρια και τους τρόπους αξιολόγησης της διδασκαλίας (προσθέστε στοιχεία της απόδοσης των φοιτητών, στοιχεία που δείχνουν τον βαθμό ικανοποίησης των φοιτητών, με βάση π.χ το ερωτηματολόγιο κατά την αποφοίτηση ή τα αποτελέσματα αξιολόγησης μαθημάτων από τους φοιτητές ή άλλα δεδομένα που αποδεικνύουν την επιτυχία του μαθήματος

²¹ Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^ο, 2^ο, 3^ο κ.ο.κ. εξάμηνο)

²² Σε περίπτωση θετικής απάντησης, σημειώστε τον αριθμό των ωρών εργαστηρίου.

ς, καθώς και τυχόν δυσκολίες)

			ΣΤΑΥΡΟΥ Ν.ΛΕΚΤΟΡΑΣ ΜΑΥΡΙΚΑΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΕΚΤΟΡΑΣ								
3.	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ Η/Υ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	Υ301,Υ310,Υ401,Υ201,Υ601,Υ510,Υ211	ΑΡ.ΡΑΠΤΗΣ ΑΦΥΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΓΕΩΡ.ΚΑΛΚΑΝΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΑΛΛΙΒΩΚΑΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΜΑΝΤΖΑΡΙΔΟΥ Α. ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ	Υ	Ε	Χ	124	124			
4.	ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ	Ε314	ΔΗΜΑΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΒΛΑΜΟΣ Π ΕΠΙΚ.ΚΑΘ.	Ε		Χ	5	5	5		
5.	ΓΛΩΣΣΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ	Ε354	ΖΑΡΑΝΗΣ ΝΙΚ. ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Ε		Χ	18	18	18		
6.	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ Φ.Ε & ΠΟΛΥΜΕΣΑ	Ε402	ΣΤΑΥΡΟΥ ΔΗΜ. ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Ε		Χ	17	17	17		
7.	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ ΤΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ	Ε221	ΚΟΚΚΟΣ Α ΚΑΘ.	Ε		Χ	34	33	33		
8.	ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ & ΒΙΟΘΙΚΗ	Ε300	ΜΑΥΡΙΚΑΚΗ Ε ΛΕΚΤΟΡΑΣ , ΣΚΑΛΙΩΡΑ Ε ΔΡ	Ε		Χ	12	12	12		
9.	ΑΙΣΘΗΤΙΚΑ ΡΕΥΜΑΤΑ & ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ	Υ504	ΓΚΙΒΑΛΟΥ Α ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΠΟΛΙΤΗΣ Δ ΛΕΚΤΟΡΑΣ	Υ		Χ	24	24	24		
10.	ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ Κ.Α.	Ε605	ΑΡΤΙΝΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΑΠ.ΚΑΘ	Ε		Χ	14	14	14		
11.	ΘΕΩΡΙΑ & ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΚΠ/ΣΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ	Ε212	ΑΛ ΚΟΚΚΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Ε		Ε	34	34	34		
12.	ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	Υ204	ΚΑΡΑΛΗΣ ΑΘ ΕΠΙΚ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΗΣ ΑΔ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Υ		Ε	34	34	34		
13.	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ	Ε213	ΚΟΝΤΑΚΟΣ ΑΘ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Ε		Ε	34	34	34		
14.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΕΣ	Υ213	ΕΥΘΥΜΙΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Υ		Ε	12	12	12		
15.	ΣΥΣΤΗΜΙΚΗ ΣΚΕΨΗ & ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ	Ε307	ΜΕΤΑΞΑΚΗ ΧΡ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ, ΚΕΧΑΓΙΑΣ ΧΡ. Δρ	Ε		Ε	12	12	12		
16.	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ	Ε312	ΤΖΑΝΗ Μ. ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΚΕΧΑΓΙΑΣ ΧΡ. ΔΡ. ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ Π ΔΡ	Ε		Ε	12	12	12		
17.	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ	Ε304	ΤΖΑΝΗ Μ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ, ΜΥΛΩΝΑΚΟΥ ΚΕΚΕ Η. ΕΠ.ΚΑΘΗΓ.	Ε		Ε	12	12	12		
18.	ΑΛΓΕΒΡΑ	Υ304	ΕΞΑΡΧΑΚΟΣ Θ. ΟΜ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΜΠΑΡΑΛΗΣ Γ ΛΕΚΤΟΡΑΣ	Υ		Ε	5	5	5		
19.	ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ	Ε327	ΡΑΣΣΙΑΣ Ι ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Ε		Ε	5	5	5		
20.	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ	Ε311	ΑΝΑΠΟΛΙΤΑΝΟΣ Δ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Ε		Ε	5	5	5		
21.	ΧΡΗΣΗ & ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠ/ΚΟΥ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ	Υ306	ΒΟΥΔΟΥΡΗ Α ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΚΟΥΤΡΟΜΑΝΟΣ Γ δρ	Υ		Ε	18	18	18		
22.	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ	Ε358	ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ Π ΕΠΙΚ.ΚΑΘ/ΤΗΣ	Ε		Ε	18	18	18		
23.	ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΑΣΕΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	Ε351	ΖΑΡΑΝΗΣ Ν ΕΠΙ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Ε		Ε	18	18	18		

24.	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΘΕΩΡΗΣΗ Φ.Ε.	Υ404	ΚΑΛΚΑΝΗΣ Γ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Υ		Ε	17	17	17	
25.	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ Φ.Ε. Ι	Ε401	ΧΑΛΚΙΑ ΚΡ ΑΝ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ	Ε		Ε	17	17	17	
26.	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ Ι	Ε407	ΣΚΟΡΔΟΥΛΗΣ Κ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Ε		Ε	17	17	17	
27.	ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Ι	Υ505	ΝΑΚΑΣ ΑΘ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Υ		Ε	24	24	24	
28.	ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛ.ΓΛΩΣΣΑΣ ΙΙ	Ε514	ΜΑΓΟΥΛΑ Ε ΕΠΙΚ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ	Ε		Ε	12	12	12	
29.	ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ & ΕΦΗΒΟΥΣ	Ε503	ΠΑΤΣΙΟΥ Β ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ	Ε		Ε	4	4	4	
30.	ΘΕΩΡΙΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ	Ε513	ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ Γ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ	Ε		Ε	4	4	4	
31.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ & ΣΤΗ ΘΕΑΤΡΟΛΟΓΙΑ	Ε522	ΓΡΑΜΜΑΤΑΣ Θ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ JOUANNY S. PR	Ε		Ε	9	9	9	
32.	ΑΡΧΑΙΟ ΔΡΑΜΑ & ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΔΡΑΜΑΤΟΥΡΓΙΑ	Ε523	ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Ι ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Ε		Ε	9	9	9	
33.	ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ & ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Υ604	ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ Δ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Υ		Ε	14	14	14	
34.	ΜΕΤΑ-ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ & ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΤΟ ΕΚΠ/ΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	Ε611	ΓΚΙΒΑΛΟΣ Μ.ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Ε		Ε	9	9	9	
35.	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ & ΕΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ	Ε619	ΚΑΚΙΣΗ Λ.	Ε		Ε	7	7	7	
36.	ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ & ΆΛΛΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ & ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ	Ε618	ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ Μ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Ε		Ε	5	5	5	
37.	Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ Κ.Α. ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ	Ε610	ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ Δ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΜΠΑΜΠΑΛΗΣ Θ ΛΕΚΤΟΡΑΣ	Ε		Ε	7	7	7	
38.	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ	Υ102	ΠΑΠΑΔΑΤΟΣ Ι ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Υ		Χ	74	74	74	
39.	ΑΝΑΛΥΣΗ	Υ305	ΡΑΣΣΙΑΣ Ι ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Υ		Χ	8	8	8	
40.	ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΤΩΝ ΛΑΩΝ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ	Ε312	ΕΞΑΡΧΑΚΟΣ Θ. ΟΜ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΜΠΑΡΑΛΗΣ Γ ΛΕΚΤΟΡΑΣ	Ε		Χ	8	8	8	
41.	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ & ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ	Ε329	ΜΠΟΥΦΗ Α ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ	Ε		Χ	8	8	8	
42.	ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΜΑΘΗΣΗΣ	Υ307	ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ Π ΕΠ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Υ		Χ	16	16	16	
43.	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΚΠ/ΚΟΥ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ	Ε355	ΚΟΥΤΡΟΜΑΝΟΣ Γ ΔΡ. ΜΟΥΖΑΚΗΣ Χ. ΔΡ	Ε		Χ	16	16	16	
44.	ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ	Ε352	ΖΑΡΑΝΗΣ Ν ΕΠΙΚ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Ε		Χ	16	16	16	
45.	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΦΥΣ.ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΙΙ	Υ403	ΧΑΛΚΙΑ ΚΡ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ	Υ		Χ	12	12	12	
46.	ΙΣΤΟΡΙΑ & ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ	Ε405	ΣΚΟΡΔΟΥΛΗΣ Κ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ Δρ	Ε		Χ	12	12	12	
47.	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΦΥΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΙΙ	Ε403	ΚΑΛΚΑΝΗΣ Γ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Ε		Χ	12	12	12	
48.	ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ	Ε414	ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Σ ΟΜ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Ε		Χ	0	0	0	

49.	ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ	Υ205	ΤΡΙΛΙΑΝΟΣ ΑΘ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Υ		X	26	26	26	
50.	Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΩΣ ΘΕΩΡΙΑ & ΠΡΑΞΗ	Ε204	ΚΟΝΤΑΚΟΣ ΑΘ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Ε		X	26	26	26	
51.	ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ	Ε207	ΠΑΝΤΑΖΗΣ Β ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Ε		X	26	26	26	
52.	ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΛΛ.ΙΣΤΟΡΙΑ	Υ508	ΜΠΑΜΠΟΥΝΗΣ Χ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΑΡΔΑΡΑΣ ΑΝΑΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Υ		X	14	14	14	
53.	ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΥΡ.ΙΣΤΟΡΙΑ	Ε560	ΛΕΟΝΤΣΙΝΗΣ Γ ΟΜ.ΚΑΘΗΤΗΤΗΣ	Ε		X	6	6	6	
54.	ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΘΕΩΡΙΑΣ & ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ	Ε561	ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘ ΛΕΚΤΟΡΑΣ	Ε		X	8	8	8	
55.	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	Ε562	ΜΠΑΜΠΟΥΝΗΣ Χ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΑΡΔΑΡΑΣ ΑΝΑΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Ε		X	9	9	9	
56.	ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ	Ε564	ΜΕΡΑΚΛΗΣ Μ ΟΜ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Ε		X	6	6	6	
57.	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ & ΙΣΤΟΡΙΑ	Ε572	ΚΑΚΑΜΠΟΥΡΑ Ρ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ	Ε		X	6	6	6	
58.	ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΑΙΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ - ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ & Κ.Α.	Υ605	ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ Δ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, ΛΥΤΡΑΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΜΠΑΜΠΑΛΗΣ Θ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΜΑΝΙΑΤΗΣ Π ΔΡ	Υ		X	6	6	6	
59.	ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ & ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ	Ε622	ΠΑΤΣΙΟΥ Β ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ	Ε		X	6	6	6	
60.	ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	Ε602	ΛΥΤΡΑΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Ε		X	6	6	6	
61.	ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ	Ε122	ΣΑΛΜΟΝΤ ΕΛ. ΛΕΚΤΟΡΑΣ	Ε		X	28	28	28	
62.	ΠΡΟΣΛΗΨΗ & ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΜΙΛΙΑΣ ΦΩΝΗΤΙΚΗ	Ε117	ΔΡΑΚΟΣ Γ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΜΑΓΟΥΛΑ Ε.ΕΠΙΚ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΓΙΑΝΝΕΤΟΠΟΥΛΟΥ Α ΥΠ.ΔΙΔ.	Ε		X	28	28	28	
63.	ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	Ε110	ΠΟΛΥΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΘΗΓ. ΚΟΥΡΜΠΕΤΗΣ Β ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΣΦΕΤΣΙΩΡΗΣ ΔΡ	Ε		X	46	46	46	
64.	ΨΥΧΟΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ	Ε119	ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΛΕΚΤΟΡΑΣ ΓΑΛΑΝΑΚΗ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΡΙΓΚΑ ΔΡ	Ε		X	46	46	46	
65.	ΚΟΙΝΩΝΙΟΒΙΟΛΟΓΙΑ	Υ214	ΤΖΑΝΗ Μ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ, ΒΑΛΑΚΟΣ ΕΥΣΤ ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Υ		X	7	7	7	
66.	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ	Ε326	ΜΥΛΩΝΑΚΟΥ-ΚΕΚΕ ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΜΑΤΣΑΓΓΟΥΡΑΣ ΗΛ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΖΑΝΗ Μ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ	Ε		X	7	7	7	
67.	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΛΙΚΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	Ε318	ΚΡΙΕΜΑΔΗΣ Θ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Ε		X	7	7	7	
68.	ΑΝΑΠΤΥΞΗ & ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	ΣΕ04	ΑΣΔΕΡΑΚΗ ΛΕΚΤΟΡΑΣ	Ε		X	11	11	11	
69.	ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΑΓΟΡΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ & ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	Ε266	ΚΑΡΑΤΖΙΑ Ε.ΕΠΙΚ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ	Ε		X	11	11	11	
70.	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ & ΜΑΘΗΣΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ.ΠΑΙΔ/ΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ	ΣΥ05	ΛΙΟΝΑΡΑΚΗΣ ΑΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Υ		X	11	11	11	

	ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ									
71.	CURRICULA ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ	E201	ΒΡΕΤΤΟΣ Ι ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΙΒΡΙΝΤΕΛΗ Μ ΔΡ	E		E	26	26	26	
72.	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ	E328	ΜΠΟΥΦΗ ΑΝ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ	E		E	8	8	8	
73.	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ & ΕΚΠ/ΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	E356	ΒΟΥΔΟΥΡΗ Α ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΒΛΑΜΟΣ Π ΕΠΙΚ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ				16	16	16	
74.	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ & ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	E412	ΜΑΥΡΙΚΑΚΗ Ε ΛΕΚΤΟΡΑΣ	E		E	12	12	12	
75.	ΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ	E557	ΚΑΚΑΜΠΟΥΡΑ Ρ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ	E		E	6	6	6	
76.	ΛΑΙΚΗ ΤΕΧΝΗ	E568	ΜΕΡΑΚΛΗΣ Μ ΟΜ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	E		E	6	6	6	
77.	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑ ΙΙ	E553	ΛΕΟΝΤΣΙΝΗΣ Γ ΟΜ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	E		E	14	14	14	
78.	ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΛΛ.ΙΣΤΟΡΙΑ ΙΙ	E559	ΜΠΑΜΠΟΥΝΗΣ Χ	E		E	14	14	14	
79.	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΙΙ	E108	ΔΡΑΚΟΣ Γ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΠΑΔΑΤΟΣ Ι ΚΑΘΗΤΗΤΗΣ ΣΠΑΝΤΙΔΑΚΗΣ Ι ΕΠΙ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	E		E	74	74	74	

Πίνακας 13.1 Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2010-2011)²⁰
Τίτλος ΠΜΣ: «ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ.»

Μ ΑΘΗΜ Α ²¹	Κωδικός Μαθήματος	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο και βαθμίδα)	Υποχρεωτικό (Υ), κατ'επιλογήν (Ε)	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ)	Σε ποιο εξάμηνο διδάχθηκε; ²² (Εαρ.-Χειμ.)	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς	Αξιολογήθηκε από τους Φοιτητές; ²³
------------------------	-------------------	---	-----------------------------------	---------------------------------	---	---	---------------------------------------	--------------------------------------	---

²¹ Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^ο, 2^ο, 3^ο κ.ο.κ. εξάμηνου).

²² Σημειώστε με την υποδεικνυόμενη συντομογραφία σε ποιο από τα δύο εξάμηνα (ή και στα δύο) της Εσωτερικής Αξιολόγησης διδάχθηκε το συγκεκριμένο μάθημα.

²³ Αν η απάντηση είναι θετική, σημειώστε τον αριθμό των φοιτητών που συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια γι' αυτό το μάθημα. Αν το μάθημα ΔΕΝ αξιολογήθηκε. Αφήστε το πεδίο κενό. Επίσης, περιγράψτε στην Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης τα κριτήρια και τους τρόπους αξιολόγησης της διδασκαλίας (προσθέστε στοιχεία της απόδοσης των φοιτητών, στοιχεία που δείχνουν τον βαθμό

A/A				Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ)	Εργαστη- ριο (Ε)			εξετάσεις	στην κανονική ή επανα- ληπτική εξέταση	
1.	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑ/ΣΗ	ΥΑ04	Λ ΒΡΥΖΙΔΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, ΑΘ ΣΠΥΡΙΔΑΚΟΣ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Υ	Ε	Χ	43	43	43	
2.	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ	ΥΒ01	Ι.ΨΑΡΟΜΗΛΙΓΚΟΣ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Υ		Χ	43	43	43	
3.	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ & Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΥΑ03	Ι ΒΡΕΤΤΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, ΑΘ.ΤΡΙΛΙΑΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Υ		Χ	43	43	43	
4.	ΠΟΙΟΤΙΚΕΣ & ΠΟΣΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	ΥΑ01	Α ΒΟΥΔΟΥΡΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ, Κ.ΣΚΟΡΔΟΥΛΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, ΑΝ ΜΠΟΥΡΑ ΔΡ	Υ	Ε	Χ	43	43	43	
5.	ΣΥΣΤΗΜΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΥΑ02	Λ ΒΡΥΖΙΔΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, ΑΘ ΣΠΥΡΙΔΑΚΟΣ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Υ	Ε	Ε	43	43	43	
6.	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΟΛΥΜΕΣΩΝ & ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΚΠ.	ΥΒ04	Ι.ΨΑΡΟΜΗΛΙΓΚΟΣ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Υ	Ε	Ε	43	43	43	
7.	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ	ΥΒ02	Γ ΔΗΜΑΚΟΣ ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Υ		Ε	43	43	43	
8.	ΔΙΟΙΚΗΣΗ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΟΡΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΥΒ03	ΧΡ ΣΑΙΤΗΣ ΟΜ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, ΕΜΜ.ΦΥΡΙΠΠΗΣ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, Κ. ΦΑΣΟΥΛΗΣ ΕΠ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Υ		Ε	43	43	43	
9.	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΥΓ02	Μ.ΖΑΒΛΑΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Υ		Χ	43	43	43	
10.	ΜΕΘΟΔΟΙ & ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΥΓ01	Ι.ΒΡΕΤΤΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Υ		Χ	43	43	43	
11.	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ	Ε902	Γ ΚΑΛΚΑΝΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, Μ.ΠΑΤΙΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΔΡ	Ε		Χ	31	31	31	
12.	ΣΧΕΣΙΑΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ & ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΒΑΣΕΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	Ε901	Λ ΒΡΥΖΙΔΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ, ΑΘ ΣΠΥΡΙΔΑΚΟΣ ΑΝ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	Ε	Ε	Χ	29	29	29	
13.	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠ/ΣΗ	Ε904	Θ. ΓΡΑΜΜΑΤΑΣ	Ε		Χ	6	6	6	
14.	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ & ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ	Ε905	ΚΟΚΚΟΣ Α ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΟΡΩΝΑΙΟΥ ΚΑΘ.	Ε	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ	Ε	10	10	10	

ικανοποίησης των φοιτητών, με βάση π.χ το ερωτηματολόγιο κατά την αποφοίτηση ή τα αποτελέσματα αξιολόγησης μαθημάτων από τους φοιτητές ή άλλα δεδομένα που αποδεικνύουν την επιτυχία του μαθήματος, καθώς και τυχόν δυσκολίες)

Πίνακας 13.2 Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2010-2011)

Τίτλος ΠΜΣ: «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΤΔΕ»

A/A	Μ ΑΘΗΜ Α ²⁴	Κωδικός Μαθήματος	Ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου ή άσκησης ²⁵ ;	Διδακτ. Μονάδες	Πρόσθετη Βιβλιογραφία ²⁶ (Ναι/Όχι)	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί; (1 ^ο , 2 ^ο κλπ.)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα ²⁷	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκειση Εκπαιδευτ. Μέσων (Ναι/Όχι) ²⁸
1.	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ & ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ	Υ303, Υ330,Υ403,Υ203 Υ103,Υ603,Υ530,Υ212	3		3		1			
2.	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ	Υ302,Υ320,Υ402, Υ202,Υ602,Υ520,Υ210	3		3		1			
3.	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ Η/Υ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	Υ301,Υ310,Υ401,Υ201,Υ601,Υ510,Υ211	3		3		1			
4.	ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ	E314	3		3		1			
5.	ΓΛΩΣΣΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ	E354	3		3		1			
6.	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ Φ.Ε & ΠΟΛΥΜΕΣΑ	E402	3		3		1			
7.	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ ΤΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ	E221	3		3		1			
8.	ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ & ΒΙΟΗΘΙΚΗ	E300	3		3		1			
9.	ΑΙΣΘΗΤΙΚΑ ΡΕΥΜΑΤΑ & ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ	Υ504	3		3		1			
10.	ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ Κ.Α.	E605	3		3		1			

²⁴ Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^ο, 2^ο, 3^ο κ.ο.κ. εξαμήνου).

²⁵ Σε περίπτωση θετικής απάντησης, σημειώστε τον αριθμό των ωρών εργαστηρίου.

²⁶ Πέραν των δωρεάν διανεμομένων συγγραμμάτων.

²⁷ Σημειώστε τον αύξοντα αριθμό του ή των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν.

²⁸ Υπάρχουν επαρκή εκπαιδευτικά μέσα, όπως χώροι διδασκαλίας, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά; Αν η απάντηση είναι αρνητική, δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων.

26. Σημειώστε τον αύξοντα αριθμό του ή των προαπαιτούμενων μαθημάτων αν υπάρχουν.

27. Υπάρχουν επαρκή εκπαιδευτικά μέσα, όπως χώροι διδασκαλίας, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά; αν η απάντηση είναι αρνητική δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων.

28. Συμπληρώστε όλα τα μαθήματα που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών

11.	ΘΕΩΡΙΑ & ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΚΠ/ΣΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ	E212	3		3		2		
12.	ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	Y204	3		3		2		
13.	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ	E213	3		3		2		
14.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΕΣ	Y213	3		3		2		
15.	ΣΥΣΤΗΜΙΚΗ ΣΚΕΨΗ & ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ	E307	3		3		2		
16.	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ	E312	3		3		2		
17.	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ	E304	3		3		2		
18.	ΑΛΓΕΒΡΑ	Y304	3		3		2		
19.	ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ	E327	3		3		2		
20.	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ	E311	3		3		2		
21.	ΧΡΗΣΗ & ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠ/ΚΟΥ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ	Y306	3		3		2		
22.	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ	E358	3		3		2		
23.	ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΑΣΕΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	E351	3		3		2		
24.	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΘΕΩΡΗΣΗ Φ.Ε.	Y404	3		3		2		
25.	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ Φ.Ε. Ι	E401	3		3		2		
26.	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ Ι	E407	3		3		2		
27.	ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Ι	Y505	3		3		2		
28.	ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛ.ΓΛΩΣΣΑΣ ΙΙ	E514	3		3		2		
29.	ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ & ΕΦΗΒΟΥΣ	E503	3		3		2		
30.	ΘΕΩΡΙΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ	E513	3		3		2		
31.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ & ΣΤΗ ΘΕΑΤΡΟΛΟΓΙΑ	E522	3		3		2		
32.	ΑΡΧΑΙΟ ΔΡΑΜΑ & ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΔΡΑΜΑΤΟΥΡΓΙΑ	E523	3		3		2		
33.	ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ & ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Y604	3		3		2		
34.	ΜΕΤΑ-ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ & ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΟΙΝ/ΣΗΣ ΣΤΟ ΕΚΠ/ΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	E611	3		3		2		
35.	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ & ΕΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ	E619	3		3		2		
36.	ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ & ΑΛΛΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ & ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ	E618	3		3		2		
37.	Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ Κ.Α. ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ	E610	3		3		2		
38.	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ	Y102	3		3		3		

39.	ΑΝΑΛΥΣΗ	Υ305	3		3		3			
40.	ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΤΩΝ ΛΑΩΝ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ	Ε312	3		3		3			
41.	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ & ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ	Ε329	3		3		3			
42.	ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΜΑΘΗΣΗΣ	Υ307	3		3		3			
43.	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΚΠ/ΚΟΥ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ	Ε355	3		3		3			
44.	ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ	Ε352	3		3		3			
45.	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΦΥΣ.ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ II	Υ403	3		3		3			
46.	ΙΣΤΟΡΙΑ & ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ	Ε405	3		3		3			
47.	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΦΥΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ II	Ε403	3		3		3			
48.	ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ	Ε414	3		3		3			
49.	ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ	Υ205	3		3		3			
50.	Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΩΣ ΘΕΩΡΙΑ & ΠΡΑΞΗ	Ε204	3		3		3			
51.	ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ	Ε207	3		3		3			
52.	ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΛΛ.ΙΣΤΟΡΙΑ	Υ508	3		3		3			
53.	ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΥΡ.ΙΣΤΟΡΙΑ	Ε560	3		3		3			
54.	ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΘΕΩΡΙΑΣ & ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ	Ε561	3		3		3			
55.	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	Ε562	3		3		3			
56.	ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ	Ε564	3		3		3			
57.	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ & ΙΣΤΟΡΙΑ	Ε572	3		3		3			
58.	ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΑΙΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ – ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ & Κ.Α.	Υ605	3		3		3			
59.	ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ & ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ	Ε622	3		3		3			
60.	ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	Ε602	3		3		3			
61.	ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ	Ε122	3		3		3			
62.	ΠΡΟΣΛΗΨΗ & ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΜΙΛΙΑΣ ΦΩΝΗΤΙΚΗ	Ε117	3		3		3			
63.	ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	Ε110	3		3		3			
64.	ΨΥΧΟΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ	Ε119	3		3		3			
65.	ΚΟΙΝΩΝΙΟΒΙΟΛΟΓΙΑ	Υ214	3		3		3			
66.	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ	Ε326	3		3		3			
67.	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΛΙΚΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	Ε318	3		3		3			
68.	ΑΝΑΠΤΥΞΗ & ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	ΣΕ04	3		3		3			

69.	ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΑΓΟΡΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ & ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	E266	3		3		3			
70.	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ & ΜΑΘΗΣΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ.ΠΑΙΔ/ΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ	ΣΥ05	3		3		3			
71.	CURRICULA ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ	E201	3		3		4			
72.	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ	E328	3		3		4			
73.	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ & ΕΚΠ/ΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	E356	3		3		4			
74.	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ & ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	E412	3		3		4			
75.	ΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ	E557	3		3		4			
76.	ΛΑΙΚΗ ΤΕΧΝΗ	E568	3		3		4			
77.	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑ II	E553	3		3		4			
78.	ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΛΛ.ΙΣΤΟΡΙΑ II	E559	3		3		4			
79.	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ II	E108	3		3		4			

Πίνακας 13.2 Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2010-2011)

Τίτλος ΠΜΣ: «ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ»

Α/Α	Μ ΑΘΗΜ Α ²⁹	Κωδικός Μαθήματος	Ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου ή άσκησης ³⁰ ;	Διδακτ. Μονάδες	Πρόσθετη Βιβλιογραφία ³¹ (Ναι/Όχι)	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί; (1 ^ο , 2 ^ο κλπ.)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα ³²	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκειση Εκπαιδευτ. Μέσων (Ναι/Όχι) ³³
1.	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑ/ΣΗ	ΥΑ04	3		3		1			
2.	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ	ΥΒ01	3		3		1			
3.	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ & Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΥΑ03	3		3		1			
4.	ΠΟΙΟΤΙΚΕΣ & ΠΟΣΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	ΥΑ01	3		3		1			
5.	ΣΥΣΤΗΜΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΥΑ02	3		3		2			
6.	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΟΛΥΜΕΣΩΝ & ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΚΠ.	ΥΒ04	3		3		2			
7.	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ	ΥΒ02	3		3		2			
8.	ΔΙΟΙΚΗΣΗ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΟΡΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΥΒ03	3		3		2			
9.	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΥΓ02	3		3		3			
10.	ΜΕΘΟΔΟΙ & ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΥΓ01	3		3		3			
11.	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ	E902	3		3		3			
12.	ΣΧΕΣΙΑΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ & ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΒΑΣΕΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	E901	3		3		3			
13.	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠ/ΣΗ	E904	3		3		3			
14.	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ & ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ	E905	3		3		4			

²⁹ Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^ο, 2^ο, 3^ο κ.ο.κ. εξαμήνου).

³⁰ Σε περίπτωση θετικής απάντησης, σημειώστε τον αριθμό των ωρών εργαστηρίου.

³¹ Πέραν των δωρεάν διανεμομένων συγγραμμάτων.

³² Σημειώστε τον αύξοντα αριθμό του ή των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν.

³³ Υπάρχουν επαρκή εκπαιδευτικά μέσα, όπως χώροι διδασκαλίας, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά; Αν η απάντηση είναι αρνητική, δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων.

26. Σημειώστε τον αύξοντα αριθμό του ή των προαπαιτούμενων μαθημάτων αν υπάρχουν.

27. Υπάρχουν επαρκή εκπαιδευτικά μέσα, όπως χώροι διδασκαλίας, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά; αν η απάντηση είναι αρνητική δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων.

28. Συμπληρώστε όλα τα μαθήματα που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών

Πίνακας 14. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΜΔΕ)

Τίτλος ΠΜΣ: «.....»

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των απόφοιτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2006-2007	102			12 (11,76%)	90 (88,24%)	9
2007-2008	147			25 (17,01%)	122 (82,99%)	9
2008-2009	106			9 (8,49%)	97 (91,51%)	9
2009-2010	87			12 (13,79%)	75 (86,21%)	9
2010-2011	123			10 (8,13%)	113 (91,87%)	9
<i>Σύνολο</i>	565			68(11,84%)	497(88,16%)	9

Πίνακας 14. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΜΔΕ)

Τίτλος ΠΜΣ: «.....»

	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)	Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των απόφοιτων)
--	----------------------------------	---	---

Έτος Αποφοίτησης		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2006-2007						
2007-2008						
2008-2009	10			1(10%)	9(90%)	8,96
2009-2010	17				17(100%)	8,85
2010-2011	31			6(19,35%)	25(80,65%)	8,60
<i>Σύνολο</i>	58			7(9,78)	51(90,22)	8,80

Πίνακας 15. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z	H	Θ	I
Τρέχον έτος – 4	10	27	0	71	0	20	5	8	15	4
Τρέχον έτος – 3	9	24	0	44	1	18	3	6	3	1
Τρέχον έτος – 2	19	35	2	47	6	18	16	20	15	6
Προηγ. έτος	16	44	2	91	3	16	12	39	8	2
Τρέχον έτος*	14	22	4	48	7	23	11	18	6	
Σύνολο	68	152	8	301	17	95	47	91	47	13

Πίνακας 16. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z
Τρέχον έτος – 4	74	0	0	8	6	9	0
Τρέχον έτος – 3	107	5	2	15	4	7	0

Τρέχον έτος – 2	96	3	4	15	5	5	0
Προηγ. έτος	97	2	1	8	4	4	0
Τρέχον έτος*	80	10	2	13	4	15	0
Σύνολο	454	20	9	59	24	40	0

Πίνακας 17. Διεθνής Ερευνητική/Ακαδημαϊκή Παρουσία Τμήματος

		Τρέχον έτος*	Τρέχον έτος – 1	Τρέχον έτος – 2	Τρέχον έτος – 3	Τρέχον έτος – 4	Τρέχον έτος – 5	Σύνολο
Αριθμός συμμετοχών σε διεθνή ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα	Ως συντονιστές							
	Ως συνεργάτες (partners)	2	2	2	1	1	1	9
Αριθμός μελών ΔΕΠ με χρηματοδότηση από διεθνείς φορείς ή διεθνή προγράμματα έρευνας		1	1	1	1	1	1	6
Αριθμός μελών ΔΕΠ με διοικητικές θέσεις σε διεθνείς ακαδημαϊκούς/ερευνητικούς οργανισμούς ή επιστημονικές εταιρείες		1	1	2	2	2	2	10

12. Παραρτήματα